

Rammeaftale 2019-2020

Udviklingsstrategi og Styringsaftale

KKR
HOVEDSTADEN

Det højt specialiserede
socialområde og
specialundervisnings-
område

Kommunerne i
hovedstadsregionen og
Region Hovedstaden

Indhold

Indledning

s.3

Fælles mål

s.4

Udviklingsstrategi

s. 5

Styringsaftale

s. 7

Liste over tekniske bilag

s.9

Indledning

Omkring to promille af de 1,8 mio. mennesker, der bor i hovedstadsregionen får i løbet af deres liv behov for et højt specialiseret tilbud på social- og specialundervisningsområdet.

Behovet for højt specialiserede tilbud på social- og specialundervisningsområdet kan opstå på grund af sygdom eller handicap. Det kan også skyldes misbrug, kriminalitet eller lignende.

På det højt specialiserede socialområde kan hver enkelt kommune ikke løse opgaven alene. Derfor køber og sælger vi pladser af og til hinanden. Vores fælles ansvar indebærer også et forsyningsansvar for, at vi samlet set har de tilbud, der skal til for målgruppen.

Når kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden leverer ydelser på et højt specialiseret niveau er de altid baseret på højt specialiserede kompetencer, faglig viden, vidensbaserede metoder, særligt avancerede velfærdsteknologier og særlige fysiske rammer.

Samarbejdet mellem kommunerne reguleres i denne rammeaftale, der består af en Udviklingsstrategi og en Styringsaftale.

Det er kommunernes ansvar at koordinere det højt specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet på såvel børne- og ungeområdet som voksenområdet.

Som følge heraf har kommunerne ansvaret for at udarbejde en rammeaftale for det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Rammeaftalen skal indgås senest d. 15. oktober

- Rammeaftalen for 2019-2020 er for første gang toårig.
- Rammeaftalen 2019-2020 er godkendt af alle kommuner i hovedstadsregionen og af Region Hovedstaden.
- Rammeaftale 2019-2020 er gældende for perioden 1. januar 2019 til 31. december 2020.

De fælles mål for det tværgående højt specialiserede socialområde og specialundervisningsområde:

- Vi vil styrke kommunernes forudsætninger for at give børn, unge og voksne med højt specialiserede behov adgang til de nødvendige højt specialiserede tilbud og kompetencer.
- Vi vil forpligte hinanden på at samarbejde, både fagligt og økonomisk, om de tværgående højt specialiserede tilbud i hovedstadsregionen.
- Vi vil arbejde målrettet med, at alle højt specialiserede tilbud har et fast fokus på at anvende og udvikle 'bedste praksis' med henblik på effektive indsatsforløb baseret på høj faglighed og størst mulig omkostningseffektivitet.

Fælles mål

De fælles mål er godkendt i KKR Hovedstaden, de 29 kommuner og Region Hovedstaden. Målene udgør rammen for samarbejdet i regi af Rammeaftalen i perioden 2018-2021. I Rammeaftalen 2019-2020 er de fælles mål en central del af fokusområdet, som omhandler en relevant og aktuel tilbudsvifte.

De fælles mål skal styrke og fokusere det eksisterende samarbejde på tværs af kommuner og mellem kommuner og region i regi af Rammeaftalen. Ønsket er at fokusere på få områder, hvor vi yder en betydelig fælles indsats, som fx tilbudsviften.

Formålet med de fælles mål er, at kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden sætter en fælles dagsorden på det tværgående højt specialiserede socialområde og specialundervisningsområde, der understøtter kommunernes ansvar for det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde, herunder forsyningsansvaret for de højt specialiserede indsatser.

Udviklingsstrategi 2019-2020

Denne udviklingsstrategi tager afsæt i de tendenser, bevægelser og udfordringer, som kommunerne og Region Hovedstaden oplever omkring det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde er fortsat præget af kommunernes justeringer af tilbudsviften på området, der særligt ses ved, at længerevarende botilbud (Servicelovens § 108) omlægges til midlertidige botilbud (Servicelovens § 107) og til almene ældre- og handicapboliger efter Almenboliglovens § 105 med socialpædagogisk bistand (Servicelovens § 85).

Tilbudsviften i hovedstadsregionen skal understøtte kommunernes fokus på indsatser i nærmiljøet og rehabiliterende indsatser, mens den på samme tid skal sikre, at der er de botilbud m.v., som kommunerne efterspøger. Dette ud fra en recovery-tankegang, der handler om at opnå mest mulig effekt af indsatserne for at skabe mestring af eget liv.

En analyse af tilbudsviften er valgt som fokusområde for 2019-2020.

Læs mere om udviklingsstrategien i det tekniske bilag 2.

Formålet med udviklingsstrategien er:

- At sikre og styre den faglige udvikling af tilbuddene i hovedstadsregionen, så alle driftsherrer til stadighed er i stand til at tilbyde de rigtige tilbud af høj kvalitet også til små målgrupper og målgrupper med komplicerede problemer.
- At skabe synlighed og gennemskelighed om kapacitet og behov for pladser.
- At sikre koordination og udvikling af nye tilbud særligt til små målgrupper og målgrupper med komplicerede problemer, så ekspertise og ressourcer på særlige områder anvendes hensigtsmæssigt.

Fokusområde i 2019-2020

Fokusområdet i Rammeaftalen for 2019-2020 er:

Sammenhæng mellem tilbudsviften på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet og udviklingstendenser ift. målgrupperne inden for det specialiserede socialområde.

Med afsæt i at flere kommuner i hovedstadsregionen oplever, at det til tider kan være udfordrende at finde det rette tilbud til en gruppe borgere med behov for højt specialiserede tilbud på social- og specialundervisningsområdet, er der for Rammeaftalen 2019-2020 udvalgt ét fokusområde.

Fokusområdet i Rammeaftalen 2019-2020 vil være, om hovedstadsregionen har en relevant og aktuel tilbudsvifte, som lever op til kommunernes behov på det specialiserede social- og specialundervisningsområde. Fokus på tilbudsviften vil dermed præge det udviklingsarbejde, der bliver sat i værk i Rammeaftale-regi over de kommende to år.

Det overordnede mål med fokusområdet er at sikre, at kommunerne har adgang til en både relevant og aktuel tilbudsvifte. Dermed skal kommunerne i større grad opleve, at det er muligt at finde de rette tilbud til borgerne.

Fokusområdet om en relevant og aktuel tilbudsvifte vil blive genstand for en undersøgelse af tilbudsviften i hovedstadsregionen samt af kommunernes behov. Undersøgelserne vil gå på tværs af kommuner og region og skal danne grundlag for en økonomimodel med incitamentter for oprettelse af tilbud.

Styringsaftale 2019-2020

I hovedstadsregionen driver nogle kommuner og Region Hovedstaden tilbud på det specialiserede social- og specialundervisningsområde, som andre kommuner kan benytte til mennesker med særlige behov. Som udgangspunkt for køb og salg af pladser på disse tilbud er der en dialog mellem kommuner og driftsherrer om de konkrete forløb. Styringsaftalen i Rammeaftalen understøtter denne dialog og er med til at lægge rammerne for kapacitets- og prisudviklingen på de sociale tilbud.

Styringsaftalen består af en aftale mellem kommuner og driftsherrer om udviklingen i udgifter per dag og en række procedurer m.v. til brug ved konkrete forløb ved køb og salg af pladser.

Takstaftalen mellem kommunerne og regionen lyder: At udgifter per dag i de takstbelagte tilbud på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet til og med 2020 maksimalt må stige med pris- og lønfremskrivningen minus 0,5 procent årligt som gennemsnit i en 6-årig periode i forhold til pris- og lønniveauet i 2014.

Der samles op på takstaftalen med en årlig takstanalyse.

Læs mere om styringsaftalen i det tekniske bilag 1.

Formålet med styringsaftalen:

- Styringsaftalen er et redskab til at understøtte det kommunale samarbejde i hovedstadsregionen og samarbejdet mellem kommunerne og regionen.
- Styringsaftalen omfatter:
 1. En aftale om udviklingen i udgifter per dag i de takstbelagte tilbud.
 2. Aftaler, takstmodel og procedurer, som skal understøtte samarbejde og dialog mellem brugerkommuner og driftsherrer om de konkrete forløb ved køb og salg af pladser.

Aftale om udvikling i udgifter per dag, aftaler, takstmodel og procedurer er beskrevet i det tekniske bilag om styringsaftalen.

Aftale om udvikling i udgifter per dag 2019-2020

Kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden har indgået en flerårig aftale, gældende for 2019 og 2020 om udviklingen i udgifter per dag i de takstbelagte tilbud på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet:

At udgifter per dag i de takstbelagte tilbud på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet til og med 2020 maksimalt må stige med pris- og lønfremskrivningen minus 0,5 procent årligt som gennemsnit i en 6-årig periode i forhold til pris- og lønniveauet i 2014.

Formålet med aftalen er at skabe rum og stabilitet til den nødvendige udvikling af de tværkommunale tilbud for at imødegå udviklingstendenserne på området, samtidig med at der skabes incitament til at optimere driftsomkostningerne i en stram kommunal økonomi. Derudover tager aftalen højde for kommunernes og Region Hovedstadens eventuelle reduktioner i aftaleperioden 2014-2018.

Kommunerne i hovedstadsregionen har desuden aftalt, at der fra den nuværende aftalte vejledende norm for beregning af de indirekte omkostninger for kommunale tilbud (overheadprocent), arbejdes hen imod seks procent som et gennemsnitligt mål for kommunerne under ét. Region Hovedstaden deltager ikke i denne aftale, da regionen beregner de indirekte omkostninger konkret.

Bilagliste

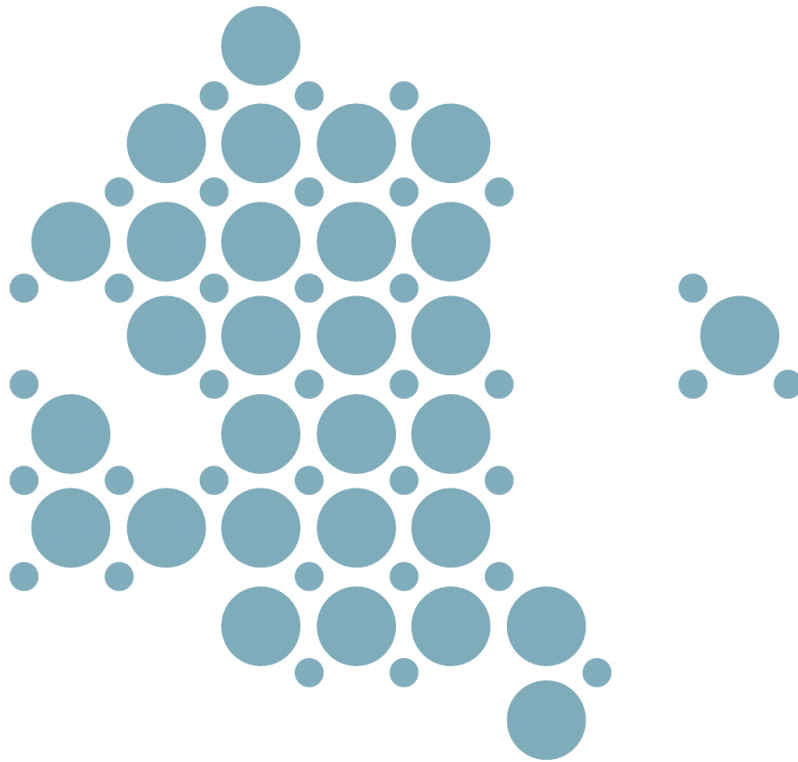
Hent bilag på :

www.rammeaftale-h.dk

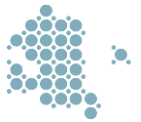
Bilag 1:
Teknisk bilag til
Styringsaftale 2019-2020

Bilag 2:
Teknisk bilag til
Udviklingsstrategi 2019-2020

Bilag 1 - Teknisk bilag til Styringsaftale i Rammeaftale 2019-2020

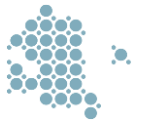

Kommuner i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden

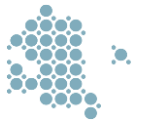

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Indledning.....	4
2. Aftale om udvikling i udgifter per dag 2019-2020.....	5
2.1. Styrings- og udviklingstiltag for 2019-2020	5
3. Takstmodel	6
3.1. Takstmodellens omkostningselementer	6
3.2 Aftale om prisstruktur	9
3.3 Flere takstniveauer (takstdifferentiering)	9
3.4 Tillægssydelse og Abonnementsordninger.....	9
3.5 Beregningsgrundlaget.....	10
3.7. Efterregulering.....	10
3.8 Ændringer i beregningsgrundlaget	11
3.9 Særlige tilbud og ydelser	11
4. Principper for samarbejde.....	12
4.1 Frister for afregning for brug af tilbud.....	12
4.2 Opsigelsesvarsler	12
4.3 Opkrævning af beboeres egenbetaling i tilbud efter SEL §§ 107 og 108.....	12
4.4 Opkrævning af egenbetaling i tilbud efter SEL §§ 109 og 110	13
4.5 Opfølgingsmekanismer for borgeres placering i takstniveauer	13
4.6 Aftale om etablering og lukning af tilbud og pladser	14
4.7 Principper for etablering af tilbud	14
4.8 Principper for lukning og omlægning af tilbud	14
4.9 Fælles aftale om visitation til kommunikationscentre	15
4.10 Kommuners overtagelse af regionale tilbud	15
4.11 Køb og salg af pladser uden for hovedstadsregionen	15
5. Procedurer og tiltag i forhold til de mest specialiserede tilbud	16
5.1 Nødbremse-modellen.....	16
6. Børnehuset og Socialtilsyn	17
7. Procedurer for fastsættelse og opkrævning af beboeres egenbetaling i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108.....	18
7.1 Handlekommunens opgaver	18
7.2 Tilbud/Drifteherrerens opgaver	19
7.3 Interne flytninger og klagesager.....	20
7.4 Handle-/Betalingskommune.....	20
7.5 Mailingliste til fremsendelse af oplysninger	21
8. Hovedstadens fælles visitationsaftale vedrørende kommunikationscentrene	22
8.1 Visitationsaftale.....	22

8.2 Arbejdsgange og hensigtserklæringer	22
8.3 Arbejdsgange	23
8.4 Hensigtserklæring om arbejdsgange vedrørende kommunikationscentre	23
8.5 Samarbejde mellem kommunikationscentre og kommuner	24
8.6 Skabelon til samarbejdsaftaler	24
8.7 Sammenhæng til Rammeaftalen	25
8.8 Fordele ved at indgå samarbejdsaftaler	25
8.9 Opmærksomhedspunkter	26
8.10 Eksempler på indhold af samarbejdsaftaler	26
9. Samarbejdsmodel vedrørende de mest specialiserede tilbud	27
9.1 Samarbejdsmodel om de mest specialiserede tilbud	28
9.2 Værktøjskasse med særlige tiltag	29
9.3 Task force	30
9.4 Krav til de mest specialiserede tilbud	31

1. INDLEDNING

Kommunerne har ansvaret for koordineringen af det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet. Koordineringen af de to områder omfatter ansvaret for udarbejdelse af en rammeaftale for det specialiserede socialområde og specialundervisningen. Rammeaftalen består af en Udviklingsstrategi og en Styringsaftale.

Dette dokument omfatter aftaler, takstmodel samt procedurer på det takstbelagte område til Styringsaftalen i Rammeaftale 2019-2020.

Formålet med Styringsaftalen er, at den skal være med til at lægge rammerne for kapacitets- og prisudviklingen i de kommende to år for de omfattede tilbud i kommunerne i hovedstadsregionen og i Region Hovedstaden.

Desuden har Styringsaftalen til formål at øge bevidstheden om og stillingtagen til de styringsmæssige konsekvenser af, at kommunerne på det specialiserede socialområde er afhængige af at købe og sælge pladser på sociale tilbud på tværs af kommunegrænserne og af Region Hovedstaden.

Styringsaftalen skal indeholde følgende elementer:

- ▶ Aftaler om udviklingen i taksterne for tilbud omfattet af aftalen.
- ▶ Aftaler om prisstrukturen for de omfattede tilbud.
- ▶ Aftaler om oprettelse og lukning af tilbud og pladser.
- ▶ Aftaler om principper for evt. indregning af driftsherrens udgifter ved oprettelse og lukning af tilbud aftalt i rammeaftaleregi.
- ▶ Aftaler om frister for afregning for brug af tilbud.
- ▶ Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner.
- ▶ Angivelse af, hvilke konkrete tilbud der er omfattet af Styringsaftalen.

Styringsaftalen skal indgås hvert andet år og senest den 15. oktober samtidig med Udviklingsstrategien. Herefter har den virkning fra 1. januar det følgende år. Styringsaftalen 2019-2020 er således gældende for perioden 1. januar 2019 til 31. december 2020 og omfatter takster, der er gældende i denne periode.

Aftalen indgås mellem kommunalbestyrelserne i hovedstadsregionen og med Region Hovedstaden, for så vidt angår de tilbud, regionen driver. Alle kommuner i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden er dermed aftalepart i Styringsaftalen uden hensyn til omfanget af deres køb og salg af tilbud. Loven kræver, at aftalen bliver indgået i enighed.

Styringsaftalen er baseret på den fælles takstmodel, som er udviklet af kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden. Styringsaftalen lægger sig dermed i forlængelse af tidligere drøftelser og aftaler mellem kommunerne. Region Hovedstaden kan løse opgaver for en kommune inden for rammeaftalens område mod fuld indtægtsdækning beregnet efter Styringsaftalens principper. Takstberegningen for de *regionsdrevne tilbud* følger principperne i den fælleskommunale takstmodel. Dog er de indirekte omkostninger beregnet konkret og holder sig inden for rammerne af den kommunalt aftalte maksimale overheadprocent.

Styringsaftalen er et redskab til at understøtte det kommunale samarbejde i hovedstadsregionen og samarbejdet mellem kommunerne og regionen. Der er tale om anbefalinger til kommunerne, som skal understøtte den individuelle dialog mellem brugerkommuner og driftsherrer om både kvalitet og pris, som er udgangspunktet for køb og salg af pladser.

2. AFTALE OM UDVIKLING I UDGIFTER PER DAG 2019-2020

Kommunerne i hovedstadsregionen har i perioden 2011-2018 indgået aftaler om prisudviklingen på de takstbelagte tilbud inden for det specialiserede socialområde og specialundervisningen. Region Hovedstaden har indgået aftalerne fra 2014.

Kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden har igen indgået en aftale om udviklingen i udgifter per dag i de takstbelagte tilbud på det specialiserede socialområde og specialundervisning.

Aftalen lyder:

- ▶ At udgifter per dag i de takstbelagte tilbud på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet til og med 2020 maksimalt må stige med pris- og lønfremskrivningen minus 0,5 procent årligt som gennemsnit i en 6-årig periode i forhold til pris- og lønniveauet i 2014

Kommunerne i hovedstadsregionen vil fortsat arbejde hen imod, at det gennemsnitlige mål for overheadprocenten fortsat frem mod 2020 vil være 6 procent.

I takstberegningen for 2018 har kommunerne i gennemsnit anvendt en overheadprocent på 6,2.

Der foretages årlige analyser af udviklingen i udgifter per dag i kommunerne og Region Hovedstaden, som drøftes i KKR og kommunaldirektørkredsen (K29). Der foretages således dels en takstanalyse, dels en analyse af tillægstakster.

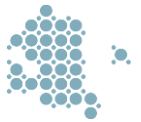
Driftsherrernes efterlevelse af aftalen om udvikling i udgifter per dag i perioden 2014-2018 fremgår af "Analyse af prisudvikling i takstbelagte tilbud på det specialiserede socialområde og specialundervisning 2014-2018", som kan findes på den fælleskommunale hjemmeside www.rameaftale-h.dk.

2.1. STYRINGS- OG UDVIKLINGSTILTAG FOR 2019-2020

KKR Hovedstaden opfordrer hovedstadsregionens kommuner og Region Hovedstaden til fortsat at fastholde et stort fokus på effektiv ressourceudnyttelse og innovativ udvikling af tilbud og indsatser på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet.

Herunder opfordres kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden til systematisk at arbejde med følgende områder:

- ▶ At kommunerne på myndighedssiden har fokus på at gennemføre styringsmæssige tiltag, som sikrer effektiv ressourceudnyttelse, herunder grundig udredning og match af tilbud, systematisk opfølgning på sager i forhold til effekt og økonomi, aktiv anvendelse af kvalitetsstandarder m.v.
- ▶ At kommunerne har fokus på faglig metodeudvikling og kompetenceudvikling af medarbejderne på myndighedssiden.
- ▶ At driftsherrerne har fokus på udvikling og omlægning af tilbud, der imødekommer den fremtidige efterspørgsel efter fleksible tilbud og indsatser med fokus på borgerens udvikling.
- ▶ At driftsherrerne arbejder målrettet med anvendelse af differentierede takster inden for de eksisterende rammer i Styringsaftalen.
- ▶ At driftsherrerne har fokus på anvendelse af velfærdsteknologi i indsatserne.
- ▶ At driftsherrerne har fokus på at udvikle tilbuddene, så de kan dokumentere effekterne af indsatserne.
- ▶ At driftsherrerne har fokus på faglig metodeudvikling og kompetenceudvikling af medarbejderne.

3. TAKSTMODEL

Takstmodellen anvendes til beregning af takster for 2019, og tager udgangspunkt i Bekendtgørelse nr. 1017 om finansiering af visse ydelser og tilbud efter lov om social service samt betaling for unges ophold i Kriminalforsorgens institutioner af 19. august 2017.

Takstmodellen omfatter alle tilbud på det specialiserede socialområde, specialundervisning, specialtandpleje og misbrugsbehandling efter Sundhedsloven samt STU (Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse), som kommunerne og Region Hovedstaden har overtaget per 1. januar 2007 og andre, der efterfølgende er oprettet eller overtaget på lignende vilkår, og hvor der sker salg af pladser til kommuner.

Grundprincippet for takstfastsættelsen er, at taksterne skal beregnes på baggrund af de samlede langsigtede gennemsnitsomkostninger og -indtægter i de pågældende tilbud.

3.1. TAKSTMODELLENS OMKOSTNINGSELEMENTER

KKR Hovedstaden og Region Hovedstaden anbefaler, at driftsherrerne anvender en fælles model til beregning af takster og efterregulering, der inddeler takstberegningen i de enkelte omkostningselementer, jf. den model, der fremgår af appendix til Styringsaftalens tekniske bilag 1.

Anvendelse af denne model skal bidrage til at sikre, at alle centrale elementer af takstberegningen indgår i kommunernes og Region Hovedstadens takstberegninger. Samtidig giver modellen en vis fleksibilitet i forhold til beregning af de direkte omkostninger, ligesom den vil lette kommunernes og regionens indberetning af takstoplysninger i forbindelse med de årlige analyser af takstudviklingen.

Der anvendes den samme beregningsmetode ift. omkostninger på alle typer tilbud, medmindre andet er aftalt. Beregning af omkostninger baseres på budgettet for det år, taksten gælder.

Der er en klar skelnen mellem direkte, indirekte og beregnede omkostninger.

Nedenstående beskrivelse af omkostningselementerne er ikke udtømmende, men angiver retningslinjer for takstberegningen.

3.1.1 Direkte omkostninger

De direkte omkostninger består af alle de udgifter og indtægter, der direkte knytter sig til den pågældende aktivitet. Det vil som udgangspunkt sige de udgifter og indtægter, der fremgår af tilbuddenes budget, men også den andel af budgetbeløbet, der entydigt kan henføres til tilbuddet.

Direkte omkostninger omfatter således:

- ▶ Løn til personale ansat på tilbuddene (samtlige lønandele, fx pensionsbidrag, feriepenge, jubilæumsgratiale, atp, AER), samt andel af centrale lønpuljer, som ikke er udmøntet på budgetteringstidspunktet.
- ▶ Øvrige personaleudgifter til personale ansat på tilbuddene (uddannelse, udviklingsudgifter, tjenesterejser, befordring, forsikringer).
- ▶ Køb (leasing) af varer og tjenesteydelser, som foretages af tilbuddene og afholdes af tilbuddenes budget.
- ▶ Tilbuddenes ejendomsudgifter (husleje, varme, el, vand, skatter, afgifter, forsikringer, vedligeholdelse, snerydning, rengøring).
- ▶ Transport af brugere, det vil sige den del af brugertransport, der er omfattet af tilbuddenes transportforpligtelse og som er en del af tilbuddenes budget (fx udflugter og lignende). Befordring

mellem hjem og tilbud afregnes direkte med den enkelte kommune og indgår således ikke i takstberegningen.

- ▶ Administrative udgifter som budgetmæssigt er henført direkte til tilbuddet, det vil sige både løn, øvrige personaleudgifter, samt køb af varer og tjenesteydelser. Det gælder også tilbuddets udgifter til konsulentbistand, supervision og rådgivning.
- ▶ Udgifter forbundet med tilsyn (Socialtilsyn).
- ▶ Reparation og vedligeholdelse. Her kan budgettet tilpasses det enkelte tilbuds forhold, eller der kan anvendes en vejledende norm i budgetteringen svarende til 2 procent af de øvrige direkte omkostninger.

3.1.2 Indirekte omkostninger

De indirekte omkostninger består af de udgifter og indtægter, der er budgetteret i driftsherres budget og som er nødvendige for driften af tilbuddet, men som ikke direkte og entydigt kan fordeles på det enkelte tilbud.

Indirekte omkostninger omfatter således:

- ▶ Andel af løn og øvrige personaleudgifter til personale ansat i centrale støttefunktioner (visitation, rådgivning, personaleafdeling, økonomiafdeling, jura, kommunikation, politisk og administrativ ledelse m.m.).
- ▶ Hertil skal lægges øvrige udgifter der knytter sig til personalet ansat i centrale støttefunktioner (IT-udstyr, IT-systemer, møbler, inventar, kontorhold, telefon, kantine, ejendomsudgifter - jf. eksempler på ejendomsudgifter under de direkte omkostninger).
- ▶ Andel af køb af varer og tjenesteydelser der indgår i driften af tilbuddet, men som foretages af driftsherre og afholdes på det centrale/fælles budget (fx andel i udviklingsomkostninger, i centrale IT-systemer og telefonanlæg m.v.).

Kommunerne i hovedstadsregionen vil fortsat arbejde hen imod, at det gennemsnitlige mål for overheadprocenten fortsat frem mod 2020 vil være 6 procent.

I takstberegningen for 2018 har kommunerne i gennemsnit anvendt en overheadprocent på 6,2.

Region Hovedstaden beregner de indirekte omkostninger konkret og holder sig inden for rammerne af den kommunalt aftalte maksimale overheadprocent.

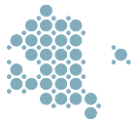
Embedsmandsudvalget for Socialområdet og Specialundervisning følger årligt op på eventuelle afvigelser fra den vejledende norm for beregning af de indirekte udgifter. I forbindelse med opfølgningen vil driftsherrer, der har besluttet, at de indirekte udgifter skal udgøre en højere procent af de direkte omkostninger end 7 procent, skulle fremvise dokumentation med forklaringer på og sandsynliggørelse af behovet for en højere procent.

3.1.3 Beregnede omkostninger

Beregnede omkostninger består af de omkostninger, hvor der ikke er overensstemmelse mellem udgift og omkostning i budgetåret. Det betyder, at større anskaffelser og bygningsudgifter, der optages i driftsherres anlægskartotek kun indgår i takstberegningen med de efterfølgende års forrentning og afskrivning.

De beregnede omkostninger omfatter således:

- ▶ Beregnede *tjenestemandspensioner* (hvis pensionerne er forsikringsmæssigt afdækket, skal den beregnede tjenestemandspension anvendes og ikke udgifterne til forsikringsdækningen).

- De fremtidige udgifter til tjenestemandspensioner for ansatte tjenestemænd indregnes i takstgrundlaget med en fast procentdel af lønsummen for de på tilbuddet ansatte tjenestemænd. Dette gælder uafhængigt af, om pensionerne er afdækket forsikringsmæssigt eller ej.
 - Der anvendes en procentsats på 20,3.
 - Det bemærkes, at det beregnede pensionsbidrag kun skal dække den del af pensionsforpligtelsen, som ligger efter 1. januar 2007. Pensionsrettigheder, som er opsparet før denne dato er udlignet ved overførslen af aktiver og passiver fra amt til kommuner og region.
- ▶ *Forrentning og afskrivning af alle de aktiver, der medgår til driften af tilbuddet (der medtages ikke forrentning af likvide midler/driftskapital).*

Den enkelte driftsherres regnskabspraksis afgør værdiansættelse og afskrivningsprofil på de aktiver, der medgår til at levere ydelsen. Der er således ikke forskellige afskrivningsmetoder inden for samme kommune/region. Det forudsættes til gengæld, at:

- ▶ Ingen driftsherrer opskriver værdien af aktiver overført fra det tidligere amt, medmindre værdiforøgelsen kan begrundes i en værdiforøgende reovering eller lignende.
- ▶ Ingen driftsherrer ændrer regnskabspraksis med det formål at øge takstniveauet.
- ▶ Aktiver som anskaffes (straksafskrives) over tilbuddets driftsbudget kan ikke indgå i tilbuddets kapitaludgifter (gælder også forrentning).
Renten på et 20-årigt fast forrentet lån i Kommunekredit anvendes til at beregne forrentningen af aktiverne. Rentesaften opgøres per 1. april året forud for takstberegningssåret, så beregningen kan danne grundlag for den årlige rammeaftalerede gørelse og gælde for taksten det efterfølgende år.
Kommunekredit har pr. 28. marts 2018 opgjort renten på et 20-årigt fastforrentet lån til 1,37 procent p.a.

Det betyder, at:

- ▶ Variationen i renteniveauet bliver opfanget med ca. et års forsinkelse, men medfører en øget *prissikkerhed*.
- ▶ Det er *restgælden*, der forrentes. Det vil sige aktivets værdi primo året, før nedskrivningen med de afskrivninger, der foretages i takstberegningssåret.

3.1.4 Almindelige indtægter

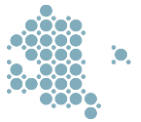
Fra summen af direkte, indirekte og beregnede omkostninger fratrækkes almindelige indtægter, for eksempel salg af producerede ydelser. Her kan også indgå indtægter fra beboeres egenbetaling af serviceydelser (kost, rengøring, vask m.v.).

3.1.3 Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

For de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger, som har en objektiv finansieringsandel, fratrækkes den objektive finansiering fra takstgrundlaget inden beregning af takst per dag.

3.1.4 Fordeling af omkostningselementer i tilbud med flere takstniveauer

I tilbud med flere takstniveauer skal det omkostningsbaserede budget fordeles ud på de enkelte takstniveauer. Fordelingen af omkostningerne skal afspejle det reelle ressourceforbrug inden for de enkelte takstniveauer. Driftsherren kan enten fordele de direkte, indirekte og beregnede omkostninger ud fra konkrete vurderinger af ressourceforbruget inden for hver enkelt takstgruppe, eller forholdsmæssigt efter fordelingsnøgler fastsat af driftsherren.

Af appendix til Styringsaftalens tekniske bilag fremgår et eksempel på en model til beregning af takster fordelt på de forskellige omkostningselementer.

3.2 AFTALE OM PRISSTRUKTUR

Driftsherren skal fastsætte takster for de enkelte ydelser (paragraffer), som driftsherren leverer inden for Styringsaftalens område. Driftsherren kan dog også fastsætte takster for ydelsespakker, der består af en eller flere ydelser inden for Styringsaftalens område. Taksten for ydelsespakken skal beregnes på baggrund af taksten for de enkelte ydelser. Eksempelvis kan driftsherren fastsætte én samlet takst for Servicelovens §§ 107 og 104 på baggrund af de individuelt beregnede takster for de to ydelser.

Af hensyn til konteringen skal afregningen for ydelsespakken udspecificeres på de enkelte ydelser (paragraffer).

Taksten for en ydelse eller en ydelsespakke beregnes som en pris per dag eller en pris per time.

Såfremt driftsherren omlægger fra takster for de enkelte ydelser til takster for ydelsespakker i et eksisterende tilbud vil dette i udgangspunktet kun gælde borgere henvist efter omlægningen. For de eksisterende borgere i det pågældende tilbud kan omlægningen til ydelsespakker kun ske efter aftale med pågældende borgeres handle-/betalingskommuner.

3.3 FLERE TAKSTNIVEAUER (TAKSTDIFFERENTIERING)

Driftsherren kan vælge at inddele en ydelse eller en ydelsespakke i to eller flere takstniveauer, når taksten for de enkelte niveauer afspejler forskelligt indhold eller omfang af ydelsen eller ydelserne. Driftsherren skal tilstræbe at holde antallet af takstniveauer på et niveau, der sikrer gennemsigtighed i prisstrukturen. En inddeling i to eller flere takstniveauer skal foretages ud fra grupperinger af brugerne med udgangspunkt i brugernes funktionsevneniveau og behov for ydelser.

Til hvert takstniveau skal der være tilknyttet en beskrivelse af brugergruppens funktionsevneniveau, der skal tage udgangspunkt i den terminologi og kategorisering af funktionsevneniveauer, der anvendes i Voksenudredningsmetoden (VUM) eller i socialfaglige metoder som Socialstyrelsens udredningsværktøj på børnehandicapområdet for tilbud på henholdsvis voksenområdet og børne- og ungeområdet.

Desuden skal der til hvert takstniveau tilknyttes en ydelsesbeskrivelse, der tydeligt angiver omfanget (fx tidsanvendelse) og tyngden af de leverede ydelser (fx socialpædagogisk støtte, terapi, pleje og omsorg m.v.).

For tilbud, som er mulige at anvende i større eller mindre grad (fx dagtilbud), kan driftsherren indregne benyttelsesgraden som en procentvis afvigelse fra taksten. Benyttelsesgraden af dagtilbud kan også anvendes til inddeling i takstniveauer i botilbud.

3.4 TILLÆGSYDELSER OG ABONNEMENTSORDNINGER

Betaling for tillægsydelser bør være en undtagelse, der særskilt skal begrundes. Det er aftalt i KKR Hovedstaden, at der årligt følges op på udviklingen i kommunernes udgifter til tillægsydelser.

Ifølge takstbekendtgørelsen kan kommunale, regionale eller private driftsherrer i stedet for at sælge ydelser eller ydelsespakker som enkelttydelser indgå aftale om en abonnementsordning med de enkelte kommunalbestyrelser. Der kan dog ikke indgås aftaler om abonnementsordninger med tilbud efter Servicelovens §§ 109 og 110. Ved abonnementsordninger forstås, jf. takstbekendtgørelsen, ordninger, hvor en kommunalbestyrelse køber en generel trækingsret på en konkret ydelse eller ydelsespakke i et tilbud.

I hovedstadsregionen anvendes som udgangspunkt ikke abonnementsordninger. Såfremt et tilbud eller en driftsherre ønsker at indgå aftale om abonnementsordning med enkelte kommunalbestyrelser, jf. takstbekendtgørelsen, skal aftalen foreligges til orientering til KKR Hovedstadens Embedsmandsudvalg for socialområdet og specialundervisning.

Abonnementsordninger må ikke belaste øvrige kommuner, der har borgere i pågældende tilbud, økonomisk.

3.5 BEREGNINGSGRUNDLAGET

Taksten beregnes på grundlag af en belægningsprocent i tilbuddet, som fastsættes på baggrund af den forventede aktivitet i tilbuddet. Den forventede belægningsprocent beregnes som et gennemsnit af belægningsprocenterne to år forud for budgetåret. For 2019 anvendes gennemsnittet af den faktiske belægningsprocent i 2016 og 2017.

Såfremt driftsherre har viden, der tilsiger, at belægningen vil blive højere end gennemsnittet af de to forudgående år, kan driftsherre vælge at anvende en højere belægningsprocent. Har der været tale om en midlertidig overbelægning, kan denne udelades i beregning af belægningsprocenten. Der kan aldrig anvendes en belægningsprocent over 100.

Ved takstberegning for kvindekrisecentre, forsorgshjem og på misbrugsområdet skal belægningsprocenten beregnes på baggrund af antallet af betalende brugere de to forudgående år.

3.5.1. Beregning af belægningsprocent i tilbud med flere takstniveauer

For tilbud med to eller flere takstniveauer beregnes den forventede belægningsprocent på baggrund af tilbuddets samlede, gennemsnitlige belægning i to år forud for budgetåret, vægtet efter takstniveaernes andel af det samlede omkostningsbaserede budget. Den beregnede belægningsprocent anvendes på alle takstniveauer. Af appendix til Styringsaftalens bilag 1 fremgår et eksempel på en model til beregning af den forventede belægningsprocent i tilbud med flere takstniveauer.

3.6. Kendte og faste takster

Taksterne beregnes for ét år ad gangen og skal gøres kendte, så snart de foreligger og inden den 1. januar i det år taksterne gælder, og kan ikke siden ændres. Risikoen for, at taksten er fejlbehæftet, påhviler driftsherren.

Det er aftalt mellem kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden, at takster for kommunalt og regionalt drevne tilbud beregnet efter principperne i Styringsaftalen i udgangspunktet ikke er til forhandling.

3.7. EFTERREGULERING

Over- eller underskud inden for 5 procent af tilbuddets omkostningsbaserede budget, der ligger til grund for takstberegningen, afholdes af driftsherren. Over- eller underskud ud over +/- 5 procent af det omkostningsbaserede budget skal efterreguleres i taksten for tilbuddet senest to år efter det år afvigelsen vedrører.

Det er ikke tilladt for tilbud løbende at have overskud inden for 5-procentsgrænsen og på den måde akkumulere overskud over flere år. Hensatte overskud skal anvendes inden for 5 år efter det år, overskuddet vedrører.

Overskud under 5 procent kan anvendes til at dække underskud, effektivisere, kvalitetsudvikle eller lignende på de af driftsherrens tilbud, der er omfattet af takstmodellen i Styringsaftalen. Overskud på et tilbud, der er omfattet af takstmodellens områder, kan ikke anvendes til at dække underskud på et tilbud, der ikke er omfattet af takstmodellen.

Underskud inden for 5 procent af tilbuddets omkostningsbaserede budget skal for eksempel dækkes ved effektivisering eller af overskud på andre af driftsherrens tilbud, der er omfattet af takstmodellens områder.

3.7.1 Beregning af efterregulering

Efterreguleringen beregnes som nettoresultatets afvigelse (summen af afvigelser på udgifts- og indtægtssiden) fra det omkostningsbaserede budget. Efterreguleringen omfatter alene afvigelser i tilbuddets direkte omkostninger samt takstindtægterne, mens der ikke medregnes afvigelser på de indirekte og de beregnede omkostninger.

Såfremt efterreguleringen foretages det første år efter afvigelsen, skal efterreguleringen bero på den forventede afvigelse. Eventuelle forskelle mellem den forventede afvigelse og den faktiske afvigelse skal modregnes i efterreguleringen to år efter.

I forbindelse med efterreguleringer skal driftsherrer ved forespørgsel kunne fremvise dokumentation for takstberegningen, herunder angivelse af, hvornår afvigelsen forventes dækket ind og taksten stabiliseret.

Af appendix til Styringsaftalens bilag 1 fremgår et eksempel på en model til beregning af efterregulering. Modellen er illustreret med en simulering af efterregulering over en 3-årig periode.

3.7.2 Beregning af efterregulering i tilbud med flere takstniveauer

For tilbud med to eller flere takstniveauer beregnes efterreguleringen af over- og underskud på baggrund af nettoresultatets afvigelse fra tilbuddets samlede omkostningsbaserede budget. Efterreguleringen fordeles forholdsmæssigt ud på takstniveauer ud fra deres andel af det samlede omkostningsbaserede budget.

Af appendix til Styringsaftalens bilag 1 fremgår et eksempel på en model til beregning af efterregulering. Modellen er illustreret med en simulering af efterregulering over en 3-årig periode.

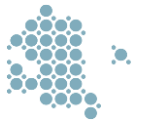
3.8 ÆNDRINGER I BEREKNINGSGRUNDLAGET

Budgettet, der indgår i takstberegningen, kan alene reguleres som følge af pris- og lønregulering, lovændringer og tilpasninger i forhold til efterspørgslen (ændringer i belægningsprocenten eller justering af målgruppe). Det betyder, at hvis brugerkommunerne ændrer deres efterspørgsel, tilpasses driftsherres budget hertil. Ved væsentlige ændringer i tilbuddet, hvortil budgettet tilpasses såvel op som ned, skal driftsherre hurtigst muligt og senest ved budgetvedtagelsen varsle brugerkommunerne om ændringerne og begrundelserne herfor.

3.9 SÆRLIGE TILBUD OG YDELSER

Der er nogle tilbud, som har eller udvikler meget specialiserede ydelser, blandt andet lands- og landsdelsdækkende tilbud. Samtidig bliver nogle tilbud specielt tilpasset den enkelte bruger eller midlertidigt tilrettelagt i forbindelse med ventetid til tilbud. I forbindelse med rammeaftalen gives mulighed for at aftale andre betalingsmodeller end de anbefalede og indgå særftaler mellem brugerkommuner og driftsherrer.

Særftaler giver som udgangspunkt ikke driftsherre ret til at træde ud af aftalen om udviklingen i udgifter per dag. Driftsherrer, der har indgået særftaler, bør således fortsat tilstræbe at opfylde aftalen om udviklingen i udgifter per dag. En særftale kan, dog ved fremvisning af dokumentation, bruges som forklaring på afvigelser fra aftalen om udviklingen i udgifter per dag.

4. PRINCIPPER FOR SAMARBEJDE

4.1 FRISTER FOR AFREGNING FOR BRUG AF TILBUD

Driftsherrerne afregner månedsvis forud, hver den 10. i måneden.

På forudbestilte aflastningspladser meldes afbud senest 14 dage før det aftalte tidspunkt. Afbud senere end 14 dage før medfører betaling for den bestilte aflastning.

4.2 OPSIGELSESVARSLER

Der er fastlagt opsigelsesvarsler for de forskellige tilbud. For alle tilbud gælder, at opsigelsesvarslet bortfalder, hvis en opsagt plads bliver besat med det samme.

- ▶ Sociale tilbud (botilbud, dagtilbud og beskyttet beskæftigelse): Løbende måned plus 30 dage.
- ▶ Akutpladser på børneområdet: Løbende måned plus 30 dage.
- ▶ Aflastning: Løbende måned plus 30 dage. Afbud for bestilt plads senest 14 dage før.
- ▶ Beskæftigelsescentre og erhvervsmæssig afklaring: Løbende måned plus 30 dage.
- ▶ Specialtandpleje: Løbende måned plus 30 dage.
- ▶ Specialundervisning, børn, samt STU: Løbende måned plus 30 dage.

Der er ikke aftalt opsigelsesvarsler for herberger og krisecentre samt misbrugstilbud.

4.2.1 Forlænget varsel ved opsigelse af flere pladser

Når en brugerkommune på samme tilbud vælger at opsigelse tre eller flere pladser inden for en periode på tre løbende måneder, eller pladser svarende til indtægter på 20 procent eller mere af tilbuddets takstbaserede indtægtsbudget, forlænges opsigelsesvarslene til løbende måned plus seks måneder.

K29 kan aftale længere opsigelsesvarsler på enkelte, særligt sårbare tilbud. Der er for 2019-2020 ikke aftalt længere varsler på konkrete tilbud.

4.3 OPKRÆVNING AF BEBOERES EGENBETALING I TILBUD EFTER SEL §§ 107 OG 108

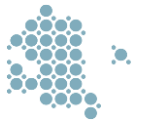
Handlekommune fastsætter og opkræver beboeres betaling af boligbetaling, varme og el i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108 (midlertidige og længerevarende botilbud).

Tilbud/driftherre opkræver beboeres betaling af serviceydelser, herunder kost, rengøring, vask m.v., i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108. Tilbud/driftherre skal i beregningen af takster for de pågældende tilbud fratække beboernes betaling af serviceydelser.

For tilbud efter Servicelovens § 108 skal tilbud/driftherre årligt fremsende de nødvendige oplysninger (beregning af den omkostningsbestemte boligbetaling, samt oplysninger om udgifter til el og varme) til brug for handlekommunernes fastsættelse af beboernes egenbetaling af boligbetaling, el og varme.

For tilbud efter Servicelovens § 107 skal tilbud/driftherre årligt fremsende de nødvendige oplysninger om den maksimale boligbetaling samt el og varme til brug for handlekommunernes fastsættelse af beboernes betaling af boligbetaling, el og varme.

Opgavefordelingen mellem handlekommune og tilbud/driftherre er udarbejdet af hensyn til at sikre mest hensigtsmæssige sagsgange samt ud fra et hensyn om at fastholde muligheden for at arbejde rehabiliterende med beboerne i forhold til varetagelse af økonomiske forpligtelser.

Handlekommunen kan vælge at uddelegere opkrævning af beboeres betaling af boligbetaling, el og varme i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108 til et tilbud/driftsherre, såfremt tilbud/driftsherre vil indgå en aftale om dette. Betalingen af boligbetaling, el og varme skal fastsættes af handlekommunen. Den af tilbuddet opkrævede betaling af boligbetaling, el og varme afregnes med handlekommunen konkret og må ikke modregnes i taksten.

Af afsnit 7 fremgår den nærmere procedure for fastsættelse og opkrævning af beboeres egenbetaling samt tilbud/driftsherres tilvejebringelse af oplysninger for tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108.

4.4 OPKRÆVNING AF EGENBETALING I TILBUD EFTER SEL §§ 109 OG 110

Beboerens egenbetaling fastsættes af bekendtgørelse om egenbetaling for midlertidigt ophold i boformer efter Servicelovens §§ 109 og 110. Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. januar 2018.

Af § 1 i bekendtgørelsen fremgår, at *"egenbetaling for ophold i boformer efter §§ 109 og 110 i lov om social service sker af beboerens arbejdsindtægt, pension, kontakthjælp eller anden indtægt"*. Niveaulet for egenbetaling fastsættes i bekendtgørelsen og reguleres én gang om året med pris- og lønudviklingen.

Af bekendtgørelsens § 4 fremgår, at opkrævning af egenbetaling for ophold i boformer efter §§ 109 og 110 foretages af den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for borgerens ophold i tilbuddet. Ifølge § 5 kan den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for borgerens ophold i tilbuddet kan træffe afgørelse om bortfald eller nedsættelse af egenbetaling.

Se bekendtgørelse om egenbetaling for midlertidigt ophold i boformer efter servicelovens §§ 109 og 110 for mere information. Den findes på den fælleskommunale hjemmeside.

4.5 OPFØLGNINGSMEKANISMER FOR BORGERES PLACERING I TAKSTNIVEAUER

Handlekommune og driftsherre/tilbud har pligt til at rette henvendelse til hinanden, såfremt det vurderes, at en borger bør flyttes til enten et højere eller et lavere takstniveau.

Én gang årligt skal der i samarbejde mellem handlekommune og driftsherre/tilbud, for eksempel i forbindelse med opfølgning på handleplaner, foretages en vurdering af borgerens funktionsniveau og behov for ydelser med henblik på borgerens placering i takstniveau.

Handlekommune og driftsherre/tilbud kan ud fra en vurdering af borgerens funktionsniveau og behov for ydelser til enhver tid anmode om omplacering af en given borger fra ét takstniveau til et andet.

Den modsatte part skal tilstræbe at oplyse, om man er enig i denne vurdering senest ti hverdage fra, at der foreligger et tilstrækkeligt oplyst grundlag til vurdering af sagen. For at sikre fremdrift i sagsbehandlingen skal den modsatte part ved modtagelse af anmodning om omplacering hurtigst muligt indhente de nødvendige oplysninger om sagen.

I tilfælde af uenighed henstilles til, at handlekommune og driftsherre/tilbud i fællesskab, og i dialog med borgeren, hurtigst muligt finder alternative løsninger inden for samme tilbud under hensyntagen til borgerens rettigheder.

Hvis der ikke kan findes en løsning inden for tilbuddet, er det handlekommunens forpligtelse at finde alternative tilbud til borgeren.

Ved enighed om omplacering fastsættes tidspunktet for iværksættelse af omplaceringen efter konkret aftale mellem handlekommune og driftsherre/tilbud.

4.6 AFTALE OM ETABLERING OG LUKNING AF TILBUD OG PLADSER

KKR Hovedstaden har ikke indgået konkrete tværkommunale aftaler eller aftale med Region Hovedstaden om oprettelse og lukning af tilbud og pladser i 2019.

4.7 PRINCIPPER FOR ETABLERING AF TILBUD

Ved etablering af et nyt tilbud, der forventes at være afhængigt af salg af pladser til andre kommuner, er det driftsherres ansvar at vurdere behovet for tilbuddet og dimensioneringen af det.

Ved etablering af et nyt tilbud, som vil være afhængig af salg af pladser til andre kommuner, kan driftsherre indgå aftaler med konkrete kommuner om følgende alternative finansieringsmodeller:

- ▶ Forpligtende købsaftaler. Herved forstås aftaler, hvor en eller flere kommunalbestyrelser garanterer for betaling af et bestemt antal pladser i et tilbud i en aftalt periode, hvis pladserne ikke efterspørges af andre.
- ▶ Aftaler om delt finansieringsansvar. Herved forstås aftaler, hvor en eller flere kommunalbestyrelser bidrager til finansieringen af et konkret tilbud, uden at kommunalbestyrelsen selv er driftsherre.

Aftalerne skal indgås med konkrete kommuner og kan ikke forpligte kommuner, som ikke er omfattet af aftalen.

Desuden kan driftsherre ved etablering af nye tilbud vælge at anvende en lavere belægningsprocent i en opstartsperiode. Længden af opstartsperioden fastsættes af driftsherre, men må maksimalt være løbende år plus 12 måneder. Driftsherre skal informere brugerkommunerne om, hvorvidt der anvendes en lavere belægningsprocent i en opstartsperiode, inden brugerkommunerne visiterer borgere til tilbuddet.

Ved anvendelse af lavere belægningsprocent i en opstartsperiode gælder følgende undtagelser fra det gældende princip om efterregulering af over- og underskud:

- ▶ Driftsherre må ikke efterregulere som følge af underskud i forhold til det omkostningsbaserede budget i opstartsperioden.
- ▶ Overskud i forhold til det omkostningsbaserede budget på mere end fem procent skal efterreguleres over for de kommuner, der har anvendt tilbuddet i opstartsperioden.

Efter opstartsperiodens ophør skal driftsherre anvende en estimeret belægningsprocent, der er fastsat ud fra belægningsprocenten i sammenlignelige tilbud. Denne beregningsmetode må maksimalt anvendes i tre år efter opstartsperiodens ophør. Herefter skal driftsherre anvende det gældende princip for beregning af belægningsprocenten.

4.8 PRINCIPPER FOR LUKNING OG OMLÆGNING AF TILBUD

Driftsherre skal selv afholde alle udgifter forbundet med lukning af tilbud.

Driftsherre kan indregne etableringsudgifterne ved omlægning af tilbud i taksterne fremadrettet fra næste budgetår efter gældende principper for forrentning og afskrivning, således at de takstændringer, dette måtte medføre, er kendte på forhånd.

Ved lukning og omlægning af tilbud skal driftsherre i forbindelse med varsling af ændringerne inddrage brugerkommunerne med henblik på planlægning af overgangsperioden. Planlægningen kan blandt andet omfatte konkrete planer for ind- og udslusning af borgere.

Ved lukning og omlægning af tilbud har handlekommunen ansvar for at finde alternative tilbud til borgere, som ikke længere kan rummes i tilbuddet. For at give driftsherre mulighed for at tilpasse kapacitet og

indhold i tilbuddet skal brugerkommunerne varsle om forventede markante ændringer i efterspørgslen, så snart viden herom foreligger.

4.9 FÆLLES AFTALE OM VISITATION TIL KOMMUNIKATIONSCENTRE

Hovedstadsregionen har en fælles visitationsaftale vedrørende de kommunikationscentre, som indgår i rammeaftalen for kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden. Visitationsaftalen fremgår af afsnit 8.

4.10 KOMMUNERS OVERTAGELSE AF REGIONALE TILBUD

En kommunalbestyrelse kan en gang i hver valgperiode overtage regionale tilbud, der er beliggende i kommunen. En kommunalbestyrelse, der ønsker at overtage et regionalt tilbud, skal meddele Regionsrådet dette senest den 1. januar i valgperiodens tredje år.¹ For valgperioden 2017-2021 skal dette således meddeles senest den 1. januar 2020. Meddelelse herom skal indskrives i Styringsaftalen for pågældende år. Overtagelse af tilbuddet skal ske senest den 1. januar i valgperiodens fjerde år, dvs. for valgperioden 2017-2021 den 1. januar 2021.

Når kommunen fremsætter en anmodning om overtagelse, påhviler det regionen at fremkomme med overtagelsesvilkårene.²

Af hensyn til overholdelse af varslingsreglerne i forhold til berørte medarbejdere, en hensigtsmæssig driftstilrettelæggelse og gennemførelse af en god overdragelsesproces er det i rammeaftalen fastlagt, at overtagelse normalt sker ved et årsskifte, og at kommunens anmodning om overtagelse senest fremsættes 1. januar året før overtagelsen og gerne i forbindelse med kommunens godkendelse af rammeaftalen for året før overtagelsen. Anmodning til regionen om overtagelse af tilbud forudsætter behandling i kommunalbestyrelse/byråd, inden regionen udarbejder det konkrete overtagelsestilbud. Varsling af medarbejdere kan først bindende ske på grundlag af en endelig indgået aftale om overtagelsen mellem kommunalbestyrelse/byråd og Regionsrådet.

Rudersdal kommune har inden d. 1. januar 2016 meddelt Region Hovedstaden, at man ønsker at overtage botilbuddet På Tyringevej i Birkerød, og der pågår en dialog herom mellem kommunen og regionen.

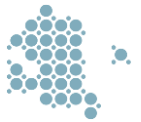
4.11 KØB OG SALG AF PLADSER UDEN FOR HOVEDSTADSREGIONEN

Aftaler indgået i rammeaftaler kan kun binde rammeaftalens parter. Det betyder, at rammeaftalen alene regulerer køb og salg af pladser mellem brugerkommuner og driftsherrer med beliggenhed inden for samme region.

I forhold til køb og salg af pladser mellem brugerkommuner og driftsherrer med beliggenhed i andre regioner anbefales det, at der ved hvert køb og salg af pladser udarbejdes konkrete og individuelle købskontrakter, der regulerer forpligtelsen for såvel brugerkommune som driftsherre. Købskontrakterne bør indeholde aftaler om forhold som underskudsdeling, takst, afregning, opkrævning af egenbetaling m.v.

¹ Jf. Lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love.

² Jf. Bekendtgørelse nr. 782 af 6. juli 2006.

5. PROCEDURER OG TILTAG I FORHOLD TIL DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD

I Udviklingsstrategien i Rammeaftale 2019-2020 er ni selvstændige tilbud blevet defineret som de mest specialiserede tilbud i hovedstadsregionen. Tilbuddene er målrettet målgrupper med helt særlige karakteristika og behov for specialiseret støtte og behandling og udgør en delmængde af de højt specialiserede tilbud omfattet af Udviklingsstrategien.³

De mest specialiserede tilbud er underlagt en særlig samarbejdsmodel defineret som ”nødbremse-modellen”. Formålet med modellen er at sikre, at de mest specialiserede kompetencer i disse tilbud bevares og udvikles. Modellen beskrives nedenfor.

5.1 NØDBREMSE-MODELLEN

Den særlige samarbejdsmodel til at understøtte de mest specialiserede tilbud er underlagt følgende forudsætninger:

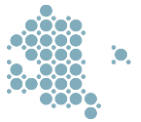
- ▶ Modellen træder alene i kraft undtagelsesvist, det vil sige, at den ikke automatisk er gældende for alle tilbud defineret som mest specialiserede.
- ▶ Modellen er dynamisk og har løbende fokus på udviklingen på det specialiserede socialområde fagligt, metodemæssigt, behovsmæssigt og økonomisk.
- ▶ Modellen har fokus på incitament, herunder både for brugerkommuner og driftsherrer.
- ▶ Modellen understøtter en omkostningseffektiv drift og styring af tilbuddene.

Modellen består af følgende overordnede elementer:

1. Driftsherren for et tilbud, der er defineret som mest specialiseret, har mulighed for at indstille tilbud, som driftsherren vurderer har behov for en særlig opmærksomhed, for eksempel hvis det vurderes at være lukningstruet.
2. På baggrund af indstillingen foretages en grundig afdækning af tilbuddets situation samt alternativer til tilbuddet.
3. På baggrund af den grundige afdækning foretages en vurdering af, om der er behov for særlige tværkommunale tiltag til bevarelse af tilbuddets viden og kompetencer.
4. Endelig træffes en beslutning om iværksættelse af særlige tiltag.

Den tværkommunale samarbejdsmodel samt de særlige tiltag er nærmere beskrevet i afsnit 9.

³ Kriterierne for udvælgelse af de mest specialiserede tilbud samt de udvalgte tilbud i 2019-2020 kan findes i teknisk bilag til Udviklingsstrategien.

6. BØRNEHUSET OG SOCIALTILSYN

Minimum én gang årligt i forbindelse med indgåelse af Styringsaftalen skal kommuner og region drøfte aktiviteter, drift og finansiering for det kommende år med Børnehuset i regionen, jf. § 50 a i lov om social service og Socialtilsynet, som godkender og fører tilsyn med sociale tilbud i regionen, jf. § 2, stk. 2 i lov om socialtilsyn.

Drøftelserne med Socialtilsyn Hovedstaden og Børnehus Hovedstaden vil foregå i regi af Embedsmandsudvalget for Socialområdet og Specialundervisning. Drøftelserne vil tage udgangspunkt i årsrapporterne fra henholdsvis Børnehuset og Socialtilsynet.

Derudover vil Socialtilsyn Hovedstaden og Børnehus Hovedstaden en gang årligt levere en status vedrørende aktiviteter, drift og finansiering til KKR Hovedstaden.

7. PROCEDURER FOR FASTSÆTTELSE OG OPKRÆVNING AF BEBOERES

EGENBETALING I TILBUD EFTER SERVICELOVENS §§ 107 OG 108

Denne procedure beskriver ansvars- og opgavefordelingen mellem handlekommune og tilbud/driftsherre i forbindelse med fastsættelse og opkrævning af beboeres egenbetaling i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108.

Denne procedure er gældende for tilbud og handlekommuner omfattet af hovedstadsregionens Styringsaftale i Rammeaftale 2019-2020 på det specialiserede socialområde og specialundervisning.

Proceduren er udarbejdet med udgangspunkt i følgende bekendtgørelser:

- ▶ Bekendtgørelse om betaling for botilbud m.v. efter servicelovens kapitel 20 samt om flytteret i forbindelse med botilbud efter § 108 (BEK nr. 1387 af 12/12/2006).
- ▶ Bekendtgørelse om lejerrettigheder til beboere i visse tilbud efter serviceloven (BEK nr. 715 af 19/06/2013).

Af bekendtgørelse om betaling for botilbud m.v. efter servicelovens kapitel 20 samt om flytteret i forbindelse med botilbud efter § 108 fremgår følgende bestemmelser vedr. fastsættelse og opkrævning af beboernes egenbetaling i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108. For § 107-tilbud gælder det, at:

§ 1. *Betaling for ophold i kommunale boformer efter §§ 107, 109 og 110 i lov om social service sker af beboerens arbejdsindtægt, pension, kontanthjælp eller anden indtægt i overensstemmelse med reglerne i §§ 2 og 3.*

§ 2. *Kommunalbestyrelsen fastsætter betaling for opholdet i botilbuddet, herunder el og varme. Kommunalbestyrelsen fastsætter endvidere betaling for kost og for andre ydelser, herunder vask, som er en integreret del af opholdet efter lov om sociale service.*

- ▶ Handlekommune fastsætter og opkræver beboerens betaling af boligbetaling, el, varme i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108.
- ▶ Handlekommunen opkræver beboerens betaling af serviceydelser, herunder kost, rengøring, vask m.v. i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108.

For § 108-tilbud gælder det, at:

§ 4. *Beboere, som har ophold i botilbud efter § 108 beregnet til længerevarende ophold, betaler for botilbuddet i overensstemmelse med §§ 5-10 og § 17.*

§ 8. *Betalingen for el og varme i botilbud fastsættes sådan, at den dækker kommunens udgifter hertil inkl. udgifter til moms.*

Nedenfor beskrives henholdsvis handlekommunens og tilbud/driftsherres opgaver i forbindelse med ovenstående opgavefordeling.

7.1 HANDLEKOMMUNENS OPGAVER

SEL § 107

Handlekommune fastsætter beboerens betaling af boligbetaling, el og varme i tilbud efter Servicelovens § 107, efter betalingsbekendtgørelsens § 2.

Ifølge "Ankestyrelsens principafgørelse 97-16 om egenbetaling - midlertidigt botilbud - integreret del af botilbuddet" må handlekommunen ikke fastsætte borgerens egenbetaling så højt, at den overstiger det beløb, som handlekommunen betaler til botilbuddet. Kommunen må ikke tjene på de serviceydelser, som kommunen er forpligtet til at levere efter serviceloven. Handlekommunen skal foretage en vurdering heraf på baggrund af oplysninger om den maksimale boligbetaling samt el og varme fremsendt af tilbud/driftsherre.

Den maksimale boligbetaling er ikke det samme som boligbetalingen for et tilbud efter Servicelovens § 108. Boligbetalingen for et tilbud efter § 108 består af en omkostningsbestemt del, som er 10 % af den maksimale boligbetaling, samt en indtægtsbestemt del.

SEL § 108

Handlekommune fastsætter beboerens betaling af *boligbetaling* i tilbud efter Servicelovens § 108 på baggrund af følgende:

- ▶ Oplysninger om den omkostningsbestemte betaling, jf. betalingsbekendtgørelsens § 6, tilvejebragt af tilbud/driftsherre,
- ▶ Handlekommunens beregning af den indkomstbestemte betaling, jf. betalingsbekendtgørelsens § 7,
- ▶ Og under hensyntagen til handlekommunens serviceniveau, for eksempel i form af et vejledende rådighedsbeløb.

Handlekommunen fastsætter desuden beboerens betaling af *el og varme* i tilbud efter Servicelovens § 108 på baggrund af oplysninger om udgifter hertil, jf. betalingsbekendtgørelsens § 8, tilvejebragt af tilbud/driftsherre.

Ved anvisning af bolig efter Servicelovens § 108 skal handlekommunen udarbejde et boligdokument til beboeren, jf. bekendtgørelsen om lejerrettigheder § 4. Dokumentet skal blandt andet udarbejdes på baggrund af oplysninger om den omkostningsbestemte betaling, jf. betalingsbekendtgørelsens § 6, som tilvejebringes af tilbud/driftsherre.

I forbindelse med den årlige fastsættelse af beboerens betaling af boligbetaling, el og varme i tilbud efter § 108 skal handlekommune varsle beboeren om eventuel forhøjelse af boligbetalingen senest 2 måneder før, jf. bekendtgørelsen om lejerrettigheder § 9.

Handlekommunen skal fremsende boligdokument og varslingsdokument til beboeren. Handlekommunen skal vedlægge en klagevejledning til boligdokument og varslingsdokument.

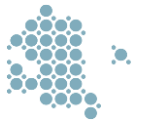
Skabeloner for udarbejdelse af henholdsvis boligdokument og dokument for årlig varsling af ændring i boligbetalingen kan findes i excel-format på den fælleskommunale hjemmeside: www.rammeaftale-h.dk.

7.2 TILBUD/DRIFTHERRERS OPGAVER

SEL § 107

Tilbud/driftsherre skal årligt fremsende de nødvendige oplysninger om den maksimale boligbetaling samt udgifter til el og varme til brug for handlekommunernes fastsættelse af beboernes betaling af boligbetaling, el og varme.

Den maksimale boligbetaling er ikke det samme som boligbetalingen for et tilbud efter Servicelovens § 108. Boligbetalingen for et tilbud efter § 108 består af en omkostningsbestemt del, som er 10% af den maksimale boligbetaling, samt en indtægtsbestemt del.

Tilbud/driftsherre skal fremsende nødvendige oplysninger for det efterfølgende år senest den 1. oktober. Oplysningerne baseres på de forventede udgifter. Oplysningerne om den maksimale boligbetaling, el og varme skal indføres og fremsendes til handlekommune i skabelonen for den maksimale boligbetaling.

Tilbud/driftsherre skal desuden sikre sig, at oplysninger om serviceydelser og priser herfor er tilgængeligt for handlekommunerne. Oplysningerne skal indskrives i skabelonen for den maksimale boligbetaling.

Skabelon for den maksimale boligbetaling kan findes i excel-format på den fælleskommunale hjemmeside: www.rammeaftale-h.dk.

SEL § 108

Tilbud/driftsherre tilvejebringer de nødvendige oplysninger til brug for handlekommunes beregning af den omkostningsbestemte betaling, jf. betalingsbekendtgørelsens § 6, samt betaling for el og varme, jf. betalingsbekendtgørelsens § 8, i tilbud efter Servicelovens § 108.

Tilbud/driftsherre skal fremsende oplysninger til beboerens handlekommune om den omkostningsbestemte betaling, el og varme i forbindelse med:

- ▶ Handlekommunes udarbejdelse af boligdokument ved anvisning af bolig.
- ▶ Handlekommunes årlige fastsættelse af fastsættelse af betaling for el og varme.
Tilbud/driftsherre skal fremsende nødvendige oplysninger for det efterfølgende år senest den 1. oktober. Oplysningerne baseres på de forventede udgifter.

Oplysningerne om den omkostningsbestemte betaling, el og varme skal indføres og fremsendes til handlekommune i skabelonerne for henholdsvis boligdokument og dokument for årlig varsling af ændring i boligbetalingen. I forbindelse med den årlige fastsættelse fremsendes ét dokument per beboer indeholdende de nødvendige oplysninger.

Tilbud/driftsherre skal desuden sikre sig, at oplysninger om serviceydelser og priser herfor er tilgængeligt for handlekommunerne. Oplysningerne skal indskrives i skabelonerne for henholdsvis boligdokument og dokument for årlig varsling af ændring i boligbetalingen.

Skabeloner for udarbejdelse af henholdsvis boligdokument og dokument for årlig varsling af ændring i boligbetalingen kan findes i excel-format på den fælleskommunale hjemmeside: www.rammeaftale-h.dk.

7.3 INTERNE FLYTNINGER OG KLAGESAGER

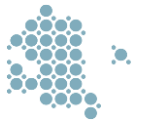
I forbindelse med en beboers interne flytning i et tilbud efter Servicelovens § 108, skal der udarbejdes et nyt boligdokument for den nye bolig til beboeren.

I forbindelse med klagesager skal tilbud/driftsherre på handlekommunens opfordring levere relevant dokumentation for fastsættelse af egenbetalingen, så handlekommunen kan overholde de gældende tidsfrister for klagesagen.

7.4 HANDLE-/BETALINGSKOMMUNE

I de tilfælde hvor der er forskellig handle- og betalingskommune, vil betalingskommunen af tilbud/driftsherre blive opkrævet den fulde takst inklusiv udgifter svarende til egenbetalingen af boligbetaling, el og varme.

Kommuner, som er handlekommune for borgere, som har en anden betalingskommune, skal således sikre sig, at indtægter fra egenbetalingen af boligbetaling, el og varme tilfalder pågældende betalingskommune.

Tilbud/driftsherre skal i boligdokument og varslingsdokument vedrørende tilbud efter Servicelovens § 108 angive, hvilken kommune, der er betalingskommune for pågældende borger.

7.5 MAILINGLISTE TIL FREMSENDELSE AF OPLYSNINGER

Til brug for tilbuds/driftsherres fremsendelse af oplysninger til handlekommuner i hovedstadsregionen er udarbejdet en mailingliste med kontaktoplysninger til handlekommunerne, som kan findes på den fælleskommunale hjemmeside www.rameaftale-h.dk.

Handlekommunerne er forpligtiget til at sikre, at oplysningerne på mailinglisten er korrekte. Ændringer til mailinglisten fremsendes til Fælleskommunalt sekretariat for det specialiserede socialområde, jf. kontaktoplysninger på hjemmesiden.

8. HOVEDSTADENS FÆLLES VISITATIONSÅFTALE VEDRØRENDE

KOMMUNIKATIONSCENTRENE

Siden 2011 har hovedstadsregionen haft en fælles visitationsaftale vedrørende kommunikationscentre, som har været omfattet af den årlige Rammeaftale for kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden. Pr. 1. januar 2016 trådte en ny visitationsaftale i kraft og den vil fremadrettet være udgangspunkt for samarbejdet mellem kommunikationscentre og kommuner i hovedstadsregionen.

En arbejdsgruppe har efter ønske fra kommunerne i hovedstadsregionen revideret visitationsaftalen med henblik på at skabe de bedst mulige rammer for samarbejde, smidighed og effektive forløb.⁴ Kommunerne i hovedstadsregionen kan fortsat vælge mellem at anvende den fælles visitationsaftale eller at indgå samarbejdsaftaler med kommunikationscentrene i hovedstadsregionen.

Den fælles visitationsaftale omfatter følgende:

- ▶ Visitationsaftalen
- ▶ Arbejdsgange og hensigtserklæringer på området

Derudover omfatter aftalen inspiration til samarbejdsaftaler mellem kommunikationscentre og kommune, herunder en skabelon til samarbejdsaftaler.

8.1 VISITATIONSÅFTALE

- ▶ Borgere med *kommunikative og kognitive funktionsevnedssættelser*ⁱ kan selv henvende sig til et kommunikationscenter og anmode om en udredning.ⁱⁱ
- ▶ Visitationskompetencen ligger til en hver tid hos handlekommunen.
- ▶ Kommunikationscentre kan iværksætte en udredning.ⁱⁱⁱ
- ▶ Forudsat at sagen er fuldt oplyst, forpligter handlekommunen sig til at træffe afgørelse inden for 15 arbejdsdage efter modtaget udredning.

ⁱ Den fælles visitationsaftale omfatter ydelser efter Lov om Social Service og Lov om Specialundervisning for voksne (inkl. hjælpemidler).

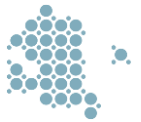
ⁱⁱ Bemærk at den enkelte kommune kan indgå samarbejdsaftaler med et eller flere konkrete kommunikationscentre. I dette tilfælde kan samarbejdsaftalen tilsidesætte den fælles visitationsaftale.

ⁱⁱⁱ Kommunikationscentrenes iværksættelse af en udredning er baseret på en konkret vurdering af pågældende borgers situation. Som udgangspunkt iværksættes der ikke en udredning af borgere, der er udredt inden for løbende 12 måneder medmindre, der er sket væsentlige ændringer i borgerens situation.

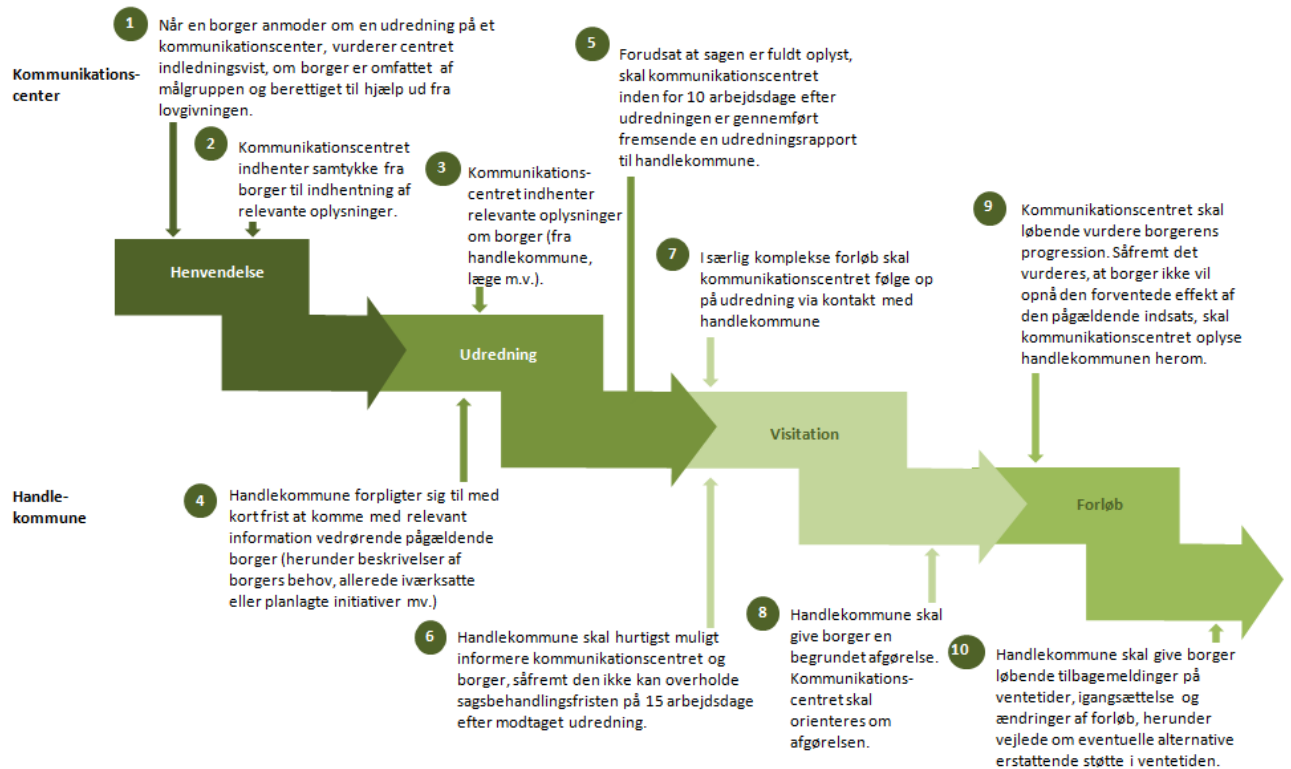
8.2 ARBEJDSGANGE OG HENSIGTSEKTLÆRINGER

Nedenfor er via et flow-diagram opstillet en række beskrivelser af arbejdsgange samt hensigtserklæringer om arbejdsgange, som det opfordres til at tage udgangspunkt i ved fremtidige samarbejde mellem kommunikationscentre og kommuner i hovedstadsregionen.

⁴ Arbejdsgruppen er blevet nedsat af KKR Hovedstadens Embedsmandudvalg for Socialområdet og Specialundervisning, og er udløbet af KKR Hovedstadens undersøgelse af senhjerneskadeområdet i 2012-2013, samt fra henvendelser fra kommuner vedrørende uhensigtsmæssigheder ved den daværende visitationsaftale vedrørende kommunikationscentre, der var gældende siden 2011.

8.3 ARBEJDSGANGE

8.4 HENSIGTSEKTLÆRING OM ARBEJDSGANGE VEDRØRENDE KOMMUNIKATIONSCENTRE

- Kommunikationscentrets udredning skal kunne danne grundlag for kommunes visitation ved at udrede borgers vanskeligheder, samt indledningsvist afdække i hvor høj grad en indsats kan afhjælpe begrænsningen af borgers funktionsnedsættelse.
- Kommunikationscentret skalere udredningens omfang efter borgers behov og vanskeligheder.
- Kommunikationscentret kan efter konkret aftale med handlekommune vejlede om konkrete indsatsforløb. Vejledning om konkrete indsatsforløb skal foretages ud fra princippet om mindst indgribende indsats.
- Kommunikationscentret skal bidrage til at sikre en helhedsorienteret og koordineret indsats for borger.
- Kommunikationscentret gennemfører en grundig udredning som afsæt for en kort og præcis udredningsrapport. Rapporten skal indeholde formål, mål og den forventede effekt af den kompenserende indsats samt forslag til lovgivningsmæssig ramme.
- Udredningsrapporten skal indeholde navn og kontaktoplysninger på den pågældende medarbejder på kommunikationscentret, der har foretaget udredningen.
- Handlekommune skal oplyse en fast kontaktperson til kommunikationscentret i forbindelse med en iværksat udredning.

8. Handlekommune skal danne sig et overblik over den samlede sag for borger og sikre koordination mellem forskellige og samtidige indsatsforløb.
9. Frister for sagsbehandling og ventetider skal være tilgængelige på kommunikationscentrenes hjemmesider.
10. Kommunikationscenter og handlekommune skal understøtte en smidig og hurtig elektronisk kommunikation.

8.5 SAMARBEJDE MELLEM KOMMUNIKATIONSCENTRE OG KOMMUNER

Skabelonen for samarbejdsaftaler mellem kommuner og kommunikationscentre i hovedstadsregionen anbefales anvendt som udgangspunkt for fremtidige aftaler i hovedstadsregionen. Formålet hermed er blandt andet at øge gennemsigtighed og ensartethed i aftalerne, samt at lette kommuner og kommunikationscentres administration omkring indgåelse af samarbejdsaftaler.

Skabelonen kan ses nedenfor, men kan også findes i et særskilt dokument til anvendelse ved indgåelse af konkrete samarbejdsaftaler på www.rammeaftale-h.dk.

8.6 SKABELON TIL SAMARBEJDSAFTALER

	KKR HOVEDST	KKR HOVEDST
<p>SAMARBEJDSAFTALE MELLEM KOMMUNIKATIONSCENTRE OG KOMMUNER</p> <p>[SKABELON]</p>		
Dato:	[DD.MM.ÅÅ]	
AFTALENS PARTER		
Denne aftales parter er:		
Kommune	[Kommunens navn] [Adresse] [Kontaktperson(er)] [Kontaktperson(er)s e-mail] [Kontaktperson(er)s telefonnummer]	
og		
Kommunikationscenter	[Kommunikationscentrets navn] [Adresse] [Kontaktperson(er)] [Kontaktperson(er)s e-mail] [Kontaktperson(er)s telefonnummer]	
AFTALENS GRUNDLAG		
Nærværende aftale præciserer:	[Beskriv]	
Grundlaget er:	[Beskriv grundlaget, fx Rammeaftalen]	
AFTALENS OMRÅDE		
Aftalen omfatter:	[Beskriv de lovgivningsmæssige områder som aftalen omfatter]	
AFTALENS FORMÅL OG INDHOLD		
Formålet med aftalen er:	[Beskriv formålet]	
Indholdet i aftalen er:	[Beskriv indholdet i aftalen, fx hvad aftalen konkret indebærer]	
AFGØRELSE		
Ansvarsfordeling:	[Beskriv fordelingen af kompetence mellem parternes forbindelse med myndighedsafgørelse til ydelser på kommunikationscentret, herunder variationer i forh lovgivning, ydelsestyper m.v.]	
Rammerne vedr. hjælpemidler:	[Beskriv håndteringen såfremt en borger har behov hjælpemidler]	
AFTALENS ØKONOMISKE RAMME		
Den økonomiske ramme:	[Beskriv den økonomiske ramme, herunder også evt variationer over aftaleperioden, samt vilkårene omkring den økonomiske ramme]	
Fakturering:	[Beskriv håndteringen af fakturering fx kadence for fakturering, EAN nr.]	
BEFORDRING		
Rammerne omkring befordring:	[Beskriv håndteringen såfremt en borger har behov befordring]	
Økonomi omkring befordring:	[Beskriv de økonomiske vilkår i forbindelse med bef fx om udgifter hertil er omfattet af økonomisk ramme]	
KLAGER		
Ansvarsfordeling:	[Beskriv rammerne for ansvarsfordelingen mellem parterne i forbindelse med klager]	
DOKUMENTATION		
Indhold og omfang:	[Beskriv hvilke og hvordan kommunikationscentret dokumenterer ydelser modtaget på centret, samt hyppigheden af, hvornår kommunen kan forventes at modtage en opfølgning]	

KKR HOVEDSTAD

SAMARBEJDE OG ANSVAR

Mødeaktivitet:	[Beskriv hyppighed m.v. af møder mellem parterne]
Opfølgning:	[Beskriv rammerne for ansvarsfordelingen mellem parterne, fx tilbagemeldinger omkring ændringer hos borgere, progression, ventelister m.v.]
Kommunikation:	[Beskriv ansvarsfordelingen mellem parterne i forhold kommunikation/information til borgere om eksempe aftaler om befordring på hjemmeside m.v.]

IKRAFTSTRÆDELSE, VARIGHED OG OPSIGELSE

Aftalen træder i kraft pr.:	[DD.MM.ÅÅ]
Aftalens varighed:	[DD.MM.ÅÅ]
Ændringer:	[Beskriv rammerne for ændringer i vilkårene for aftal]
Opsigelse:	[Beskriv rammerne for opsigelse af aftalen]

BILAG TIL AFTALEN

Oversigt over bilag:	[Beskriv evt. bilag til aftalen]
----------------------	----------------------------------

UNDERSKRIFTER

For [X] kommune	For Kommunikationscentret
Dato:	Dato:
_____	_____
For driftsherre [evt.]	
Dato:	

8.7 SAMMENHÆNG TIL RAMMEAFTALEN

I hovedstadsregionens Styringsaftale i Rammeaftale 2019-2020 indgår en fælles visitationsaftale vedrørende kommunikationscentre. Ligesom Styringsaftalens øvrige principper for samarbejdet omkring køb og salg af sociale tilbud, er visitationsaftalen vedrørende kommunikationscentre, et redskab, der skal understøtte det kommunale samarbejde i hovedstadsregionen og samarbejdet mellem kommunerne og regionen.

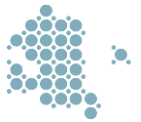
Alle 29 kommuner i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden er aftalepart i Styringsaftalen.

Visitationsaftalen vedrørende kommunikationscentre opstiller en række principper for samarbejdet omkring henvisning og udredning af borgere med *kommunikative og kognitive funktionsevnedssættelser*. Aftaleparterne har således godkendt at samarbejdet mellem kommuner og kommunikationscentre omkring disse borgere skal forgå med udgangspunkt i de opstillede principper. Den enkelte kommune har dog til enhver tid mulighed for at indgå samarbejdsaftaler med et eller flere kommunikationscentre, der således tilsidesætter principperne i den fælles visitationsaftale.

8.8 FORDELE VED AT INDGÅ SAMARBEJDSAFTALER

Erfaringer fra eksisterende samarbejdsaftaler med kommuner i hovedstadsregionen og kommunikationscentre er, at samarbejdsaftaler mellem kommuner og centre i mange tilfælde vil kunne bibringe betydelige fordele for begge parter. Nedenfor er nogle eksempler herpå.

- ▶ De administrative procedure i forbindelse med visitationen af en borger til en ydelse på kommunikationscenteret forenkles.
- ▶ Færre transaktioner reducerer mængden af sagsbehandlerressourcer i kommunen og på kommunikationscentrene og dermed administrative udgifter hertil.
- ▶ Bidrager til at minimere ventetid for borgeren.
- ▶ Bidrager til et mere vidende og tillidsfuldt samarbejde mellem kommune og kommunikationscenter, herunder via etablering af gensidig forventningsafstemning.

8.9 OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

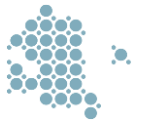
Nedenfor er beskrevet øvrige opmærksomhedspunkter, der bør have in mente i forbindelse med indgåelse af samarbejdsaftaler mellem kommuner og kommunikationscentre:

- ▶ Kommuner har mulighed for at uddelegere myndighedsafgørelser efter Lov om Specialundervisning for voksne til anden part.
- ▶ Kommuner har som udgangspunkt *ikke* mulighed for at uddelegere myndighedsafgørelser efter Lov om Social Service.

8.10 EKSEMPLER PÅ INDHOLD AF SAMARBEJDSAFTALER

Nedenfor er til inspiration beskrevet nogle eksempler på indholdet af eksisterende samarbejdsaftaler mellem kommuner i hovedstadsregionen og kommunikationscentre:

Eksempel 1:	Kommunikationscenteret får kompetence til at kunne fortsætte indsætter for borgere i bestemte målgrupper. Der er udelukkende tale om borgere, som kommunen tidligere har visiteret til en indsats og dermed vurderet at være omfattet af målgruppen og have et væsentligt behov for kompensation. Borgerne er visiterede til en indsats og godkendt til at fortsætte en indsats af kommunen (jf. Lov om Social Service). Ved behov for fortsat indsats kan kompenserende forløb således iværksættes omgående. Dette reducerer transaktionsomkostninger og udgifter til genudredninger, ligesom det reducerer ventetiden for igangsættelse af tilbud for borgerne.
Eksempel 2:	Kommunikationscenteret får uddelegeret visitationskompetence overfor bestemte målgrupper med afsæt i en fast økonomisk ramme (jf. Lov om Specialundervisning for voksne). Såfremt antallet af henvendelser fra borgere bosiddende i kommunen stiger med mere end syv procent skal der ske en drøftelse af rammen og mulige initiativer mellem parterne.

9. SAMARBEJDSMODEL VEDRØRENDE DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD

Rammeaftale 2019-2020 omfatter ni tilbud på henholdsvis børne- og ungeområdet og voksenområdet, som er defineret som mest specialiserede tilbud, der har behov for en særlig tværkommunal opmærksomhed. De ni tilbud er udvalgt på baggrund af deres grad af opfyldelse af seks specifikke kriterier. De ni tilbud er følgende:

Tilbud på børne- og ungeområdet:

- ▶ Børneungecenter for Rehabilitering
- ▶ Nødebogård
- ▶ Sofieskolen.

Tilbud på voksenområdet:

- ▶ Blindenetværket
- ▶ Bredegård Døv/blindeafdeling
- ▶ Jonstrupvang
- ▶ Rønnegård
- ▶ Stokholtbuen
- ▶ Lyngdal.

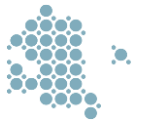
De seks kriterier samt de ni udvalgte tilbud gennemgås i det tekniske bilag 1 til Udviklingsstrategi.

De mest specialiserede tilbud i hovedstadsregionen er underlagt en særlig tværkommunal opmærksomhed, som er formuleret i en tværkommunale samarbejdsmodel defineret som Nødbremsemodellen. Modellen omfatter en række fælleskommunale procedurer og tiltag, som skal bidrage til at sikre, at disse tilbud får en særlig tværkommunal opmærksomhed, herunder om nødvendigt at sikre de mest specialiserede kompetencer i disse tilbud bevares og udvikles. Nødbremsemodellen gennemgås nedenfor.

Opstillingen af kriterier og udvælgelsen af tilbud tager udgangspunkt i en omfattende kortlægning af de mest specialiserede tilbud foretaget i 2012 og 2013. Afrapporteringen fra kortlægningen kan findes på www.rammeaftale-h.dk. Derudover foretager den permanente task force årlige revurderinger af de ni tilbud samt de øvrige tilbud, der er omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftalen.

Tilbuddene i Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019-2020 er i forvejen defineret som højt specialiserede tilbud og er derfor tilbud, der kræver et stort befolkningsgrundlag og anvendes af mange kommuner. De mest specialiserede tilbud skal således betragtes som en delmængde af tilbuddene der følges i regi af udviklingsstrategien. De lands- og landsdelsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger betragtes ikke som mest specialiserede tilbud, da disse tilbud er særskilt defineret i bekendtgørelser og i forvejen har særlige vilkår og finansieringsformer.

9.1 SAMARBEJDSMODEL OM DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD

I Rammeaftale 2019-2020 indgår en særlig samarbejdsmodel til understøttelse af tilbud i hovedstadsregionen, der er defineret som mest specialiserede tilbud. Modellen, der betegnes Nødbremsemodellen, er nærmere beskrevet i nedenstående oversigt:

Nødbremse-modellen - Samarbejdsmodel om de mest specialiserede tilbud

Grundvilkår	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Tilbud, der karakteriseres som mest specialiseret, får <u>ikke</u> automatisk tildelt særlige vilkår. ▶ Først hvis et tilbud er i vanskeligheder, og efter en grundig afdækning af problemstillingerne hos tilbuddet, vil det blive vurderet om tilbuddet skal tildeles særlige vilkår.
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> ▶ De tilbud i hovedstadsregionen, der lever op til kriterierne for mest specialiserede tilbud.
Udslagsgivende faktor	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Tilbud, der er omfattet af målgruppen, og hvor driftsherre har en særlig bekymring omkring tilbuddets eksistensgrundlag.
Handling	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Samarbejdsmodellen giver driftherre mulighed for at indstille tilbuddet til behandling i KKR Hovedstadens Embedsmandsudvalg for Socialområdet og Specialundervisning. ▶ Indstillingen skal omfatte en detaljeret beskrivelse af den særlige problemstilling, som driftsherre vurderer, at tilbuddet er i, herunder beskrivelser af overordnede økonomiske data, bl.a. udvikling i belægningen m.v.
Vurdering	<ul style="list-style-type: none"> ▶ På baggrund af driftherres indstilling foretages en vurdering af tilbuddet i forhold til efterspørgsel, alternativer inden- og uden for regionen, tilbuddets karakter m.v. ▶ Det forudsættes, at driftherre forinden selv har ageret som en økonomisk ansvarlig leverandør, herunder vurderet følgende muligheder for at løse tilbuddets økonomiske udfordringer: lukning af pladser, besparelser, organisatoriske ændringer, der kan nedbringe omkostninger fx samdrift med andre tilbud, fællesledelse m.m. ▶ Embedsmandsudvalget kan videresende en indstilling til den permanente task force, og angive særlige fokusområder og opmærksomhedspunkter, som skal indgå i task forcens grundige afdækning af tilbudets økonomi m.v. ▶ Task forcen igangsætter et afdækningsforløb, og har som led heri mulighed for at indhente yderligere dokumentation og data om det konkrete tilbud. ▶ På baggrund af den grundige afdækning vurderer task forcen, hvorvidt der er tale om et tilbud, der fremadrettet skal være til rådighed i hovedstadsregionen for at kunne tilgodese behov for behandling/tilbud til regionens borgere, og i givet fald, om der er behov for særlige tiltag. Task forcen indstiller vurderingen til Embedsmandsudvalget for Socialområdet og Specialundervisning. ▶ Vurderes der at være behov for særlig opmærksomhed, kan task forcen (og Embedsmandsudvalget for Socialområdet og Specialundervisning) trække på en liste med mulige tiltag, der kan iværksættes i forhold til det konkrete tilbud. ▶ Embedsmandsudvalget for Socialområdet og Specialundervisning beslutter, om de vil tilslutte sig task forcens indstilling, herunder forslag til tiltag, eller om udvalget oplever behov for yderligere afdækning i regi af task forcen. ▶ Embedsmandsudvalget for Socialområdet og Specialundervisning indstiller beslutninger om særlige tværkommunale tiltag til KKR Hovedstaden, der træffer den endelige beslutning om handling i forhold til det konkrete tilbud. ▶ Ved tilbud, hvor Region Hovedstaden er driftsherre, skal Region Hovedstaden indgå i beslutningsprocessen.
Særlige tiltag	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Særlige tiltag vurderes individuelt i forhold til den konkrete sag og driftsherre. ▶ Inspiration til særlige tiltag kan findes i en værktøjskasse med mulige tiltag, som dog ikke er en udtømmende liste. Der kan derfor komme andre tiltag i spil. Se nedenfor.

Følgende aspekter er udgangspunkt for Nødbremsemodellen:

- ▶ Modellen træder alene i kraft undtagelsesvist, det vil sige, at den ikke automatisk skal være gældende for alle de mest specialiserede tilbud.
- ▶ Modellen er dynamisk og skal løbende tilpasses udviklingen på det specialiserede socialområde fagligt, metodemæssigt, behovsmæssigt og økonomisk.
- ▶ Modellen har fokus på incitament, herunder både for brugerkommuner og driftsherrer.
- ▶ Modellen understøtter en omkostningseffektiv drift og styring.

Derudover er det ved omlægning og lukning af de mest specialiserede tilbud relevant at indgå tværkommunale aftaler om, hvordan det vurderes om eventuelle faglige kompetencer og specialiseret viden går tabt, samt hvordan denne eventuelle særlige kompetencer eller viden kan bevares eksempelvis ved overførelse til andet tilbud.

Det centrale i nødbremsemodellen er, at der først, efter en vurdering med afsæt i en grundig afdækning af tilbuddets økonomi m.v., kan bevilliges særlige vilkår til et tilbud, der opfylder kriterierne for mest specialiserede tilbud. Det er således først, når tilbuddet oplever problemer, at der kan indgås særlige aftaler om tværkommunalt samarbejde eller særlige vilkår for pågældende med henblik på at sikre den fortsatte eksistens af et tilbud.

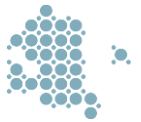
Dette vurderes desuden at medvirke til, at driftsherrer for de mest specialiserede tilbud fortsat har incitament til at sikre en rentabel drift af tilbuddet – modsat at et tilbud, som er defineret som mest specialiseret, per automatik har særlige fordele.

9.2 VÆRKTØJSKASSE MED SÆRLIGE TILTAG

Nedenfor er oplistet eksempler på en række mulige særlige tiltag, der kan iværksættes for at sikre, at den særlige viden og kompetencer i et mest specialiseret tilbud bevares. Listen er ikke udtømmende, hvorfor der i konkrete sager kan forekomme andre tiltag.

- ▶ Tilbuddet lukker, men der indgås samarbejde mellem kommuner og eventuelt region om at sikre specialviden og kompetencer i andre tilbud eller tiltag.
Herunder omplacering af konkrete medarbejdere i andre tilbud eller tiltag i hovedstadsregionen.
- ▶ Samarbejde mellem kommuner og eventuelt region om udvikling af indholdet i tilbuddet.
Herunder vidensdeling om særlige pædagogiske forhold, udskillelse af konsulenttydelser, og ændre organisering af driften.
- ▶ Forlængede opsigelsesvarsler.
Vil kunne give en forlænget planlægningshorisont i forhold til tilbud til borgerne. Aktuelle brugerkommuner bør høres inden de pålægges forlængede opsigelsesvarsler.
- ▶ Lavere budgetteret belægningsprocent.
Dette indebærer reelt en takststigning for tilbuddet.
- ▶ Anden finansieringsmodel - takstfinansiering kombineret med objektiv finansiering.
En finansieringsmodel, hvor takstfinansiering kombineres med objektiv finansiering kender kommunerne fra finansieringen af pladser på de landsdækkende sikrede afdelinger.

Modellen omfatter, at den ene del af omkostningerne i tilbuddet betales gennem en takst for kommunernes forbrug af pladser, mens den anden del dækkes af objektiv finansiering. Den objektive finansiering er typisk beregnet efter en fordelingsnøgle, eksempelvis antallet af borgere

inden for målgruppen. Det er muligt at skrue modellen sammen på flere måder i forhold til vægtning af de to finansieringselementer i deres indbyrdes forhold.

Fordelen ved denne model er, at den både indeholder et element af aktivitetsafhængig finansiering, hvilket giver tilbud incitamentet til at tilpasse sit forbrug til takstindtægterne, samt et element af grundfinansiering, der gør tilbuddet mindre sårbart over for store udsving i aktiviteten og derved bidrager til en vis driftssikkerhed.

Der bør være stor opmærksomhed på at adskille de to finansieringskilder. Adskilles de ikke kan det give urealistisk budgetlægning eller manglende kapacitetstilpasning, hvilket kan føre til efterregulering af den objektive finansiering. Desuden kan der være en risiko for, at kommunerne, via den objektive finansiering, medfinansierer unødigt kapacitet.

▶ Anden finansieringsmodel - forpligtende købsaftaler

Herved forstås aftaler, hvor en eller flere kommunalbestyrelser garanterer for betaling af et bestemt antal pladser i et tilbud i en aftalt periode, hvis pladserne ikke efterspørges af andre. Aftalen indgås typisk mellem driftsherre og konkrete kommuner, og er ikke forpligtende for kommuner uden for aftalen.

Fordelen ved denne model er, at tilbuddet sikres fuld finansiering, selvom der ikke er fuld belægning. Den umiddelbare risiko ved modellen er, at man holder hånden kunstigt under et tilbud, i stedet for at finde mere hensigtsmæssige og varige løsninger.

▶ Anden finansieringsmodel - aftaler om delt finansieringsansvar

Herved forstås aftaler, hvor en eller flere kommunalbestyrelser bidrager til finansieringen af et konkret tilbud uden, at kommunalbestyrelsen selv er driftsherre. Aftalen indgås typisk mellem driftsherre og konkrete kommuner, og er ikke forpligtende for kommuner uden for aftalen.

Fordelen ved denne model er, at finansieringen af tilbuddet er spredt ud på flere hænder, hvilket mindsker risikoen for den enkelte kommune. En udfordring ved modellen kan være at sikre incitament for andre kommuner til at indgå i delt finansieringsansvar, uden at det udfordrer den lige adgang til tilbuddet for alle kommuner.

9.3 TASK FORCE

Den permanente task force består af centrale nøglepersoner på både børne- og ungeområdet og voksenområdet, herunder fagpersoner fra både myndigheds- og driftsherrekommuner samt Region Hovedstaden. Der etableres faste procedurer omkring arbejdet i den permanente task force.

Procedurerne skal blandt andet kunne imødekomme en række opmærksomhedspunkter og hensyn, herunder:

- ▶ at et tilbuds opfyldelse af kriterierne i et år ikke er lig med en varig opfyldelse,
- ▶ at de mest specialiserede tilbud løbende og systematisk skal revurderes,
- ▶ at nyetablerede tilbud og øvrige tilbud omfattet af KKR Hovedstads Udviklingsstrategi løbende og systematisk skal vurderes i forhold til kriterierne.

Task forcen samles med en fast årlig kadence og på to på forhånd fastsatte datoer i løbet af året, således at eventuelle driftsherrer ved, hvornår det vil være hensigtsmæssigt at indstille tilbud. Derudover vil task forcen kunne samles i forbindelse med akutte behov for vurdering af tilbud, jf. samarbejdsmodellen.

Desuden vil task forcen årligt eller hver anden år foretage en vurdering af behov for og efterspørgsel efter de mest specialiserede tilbud blandt alle kommuner i hovedstadsregionen. Dette kan blandt andet ske

samtidig med indhentning af oplysninger til udviklingsstrategien. Der vil således løbende blive foretaget en vurdering af de tilbud, der i pågældende år opfylder kriterierne for mest specialiserede tilbud, og en vurdering af nyetablerede tilbud og øvrige tilbud omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftalen.

9.4 KRAV TIL DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD

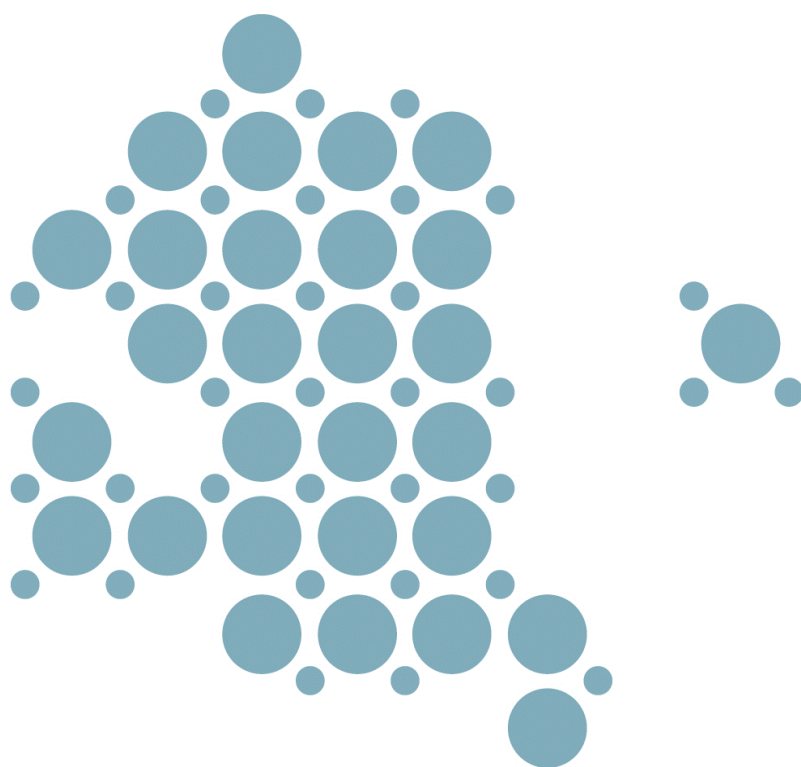
Der er opstillet en række krav til de tilbud, som lever op til kriterierne for de mest specialiserede tilbud. Formålet med kravene er at tydeliggøre, at der med den særlige opmærksomhed, som de mest specialiserede tilbud kan få, hvis de kommer i vanskeligheder, også følger en forpligtelse til at udvikle tilbuddene, stille viden og ekspertise til rådighed, samt at dokumentere indsatserne.

Der stilles således følgende krav til de mest specialiserede tilbud i hovedstadsregionen:

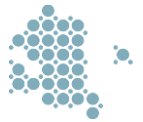
- ▶ Tilbuddet skal efterstræbe at være på forkant og løbende udvikle sig i forhold til målgruppernes behov, metoder, velfærdsteknologi, kommunernes efterspørgsel efter ydelser og pladser m.v.
- ▶ Tilbuddets viden, ekspertise og pladser skal være tilgængelig for alle kommuner i hovedstadsregionen, og der må ikke gives forrang til borgere fra driftsherres egen kommune eller geografisk nærområde.
- ▶ Tilbuddet skal levere synlig og offentlig tilgængelig dokumentation og effekt af indsatserne i tilbuddet.

Den nedsatte task force kan medtage ovenstående krav i forbindelse med løbende vurderinger af de mest specialiserede tilbud.

Bilag 2 - Teknisk bilag til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019-2020

Kommuner i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden

Indhold

1. Indledning	3
2. Tilbud som følges i regi af Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019-2020.....	4
2.1 Tilbud omfattet af Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019-2020	5
2.2 Tilbud på børne- ungeområdet som følges i regi af Udviklingsstrategi 2019-2020	6
2.3 Tilbud på voksenområdet som følges i regi af Udviklingsstrategi 2019-2020.....	7
3. De mest specialiserede tilbud omfattet af Udviklingsstrategi 2019-2020	13
3.1 De mest specialiserede tilbud på børne- og ungeområdet	14
3.2 De mest specialiserede tilbud på voksenområdet.....	17
4. Udvikling i kapacitet og belægning i tilbudstyper fordelt på målgrupper i Udviklingsstrategi	24
4.1 Udvikling i kapacitet og belægning i målgrupper inden for på det højt specialiserede Børne- og ungeområde.....	24
4.2 Udvikling i kapacitet og belægning i målgrupper inden for på det højt specialiserede voksenområde	26
5. Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger	30
5.1 Samlet kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud	32
5.2 Samlet kapacitet og belægning på de sikrede afdelinger	33
5.3 Oversigt over udvikling i kapacitet og belægning i lands- og landsdelsdækkende tilbud	35
5.4 Oversigt over udvikling i kapacitet og belægning på de sikrede afdelinger	45
6. Bagkatalog over projekter i regi af Rammeaftale 2019-2020.....	49
6.1 Udviklingsprojekter omfattet af Udviklingsstrategien.....	49
6.2 Vidensdelingsaktiviteter omfattet af Udviklingsstrategien	52
6.3 National Koordination.....	53

1. Indledning

Et formål med udviklingsstrategien er at fastsætte, hvilke udviklingstendenser og -perspektiver kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden oplever i forhold til tilbudstyper, målgrupper m.v. på det højt specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet, og således også hvilke særlige temaer og områder, der ønskes som fokus for det tværgående samarbejde i det pågældende år.

I forbindelse med udarbejdelse af Rammeaftale 2019-2020 har der indledningsvist været gennemført én til én besøg i størstedelen af kommuner i hovedstadsregionen. Her er der indsamlet viden om, hvad kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden oplever ift.:

- ▶ Udviklingstendenser og behov ift. målgrupper på det specialiserede socialområde, som fordrer en tværkommunal opmærksomhed.
- ▶ Aktuelle behov vedrørende den højt specialiserede tilbudsvifte.
- ▶ Ændrede behov ift. efterspørgslen efter kompetencer hos de fagprofessionelle.
- ▶ Behov ift. udvikling af faglighed, metoder og velfærdsteknologi på det specialiserede socialområde, herunder ønsker til praksisnær forskning.

Af ovenstående én til én besøg er viden om målgrupper og tilbudsvifte inddraget i arbejdet med udarbejdelse af Rammeaftalen 2019-2020. Ift. temaet om målgrupper for at afdække, i hvilken grad udviklingen inden for målgrupperne medfører aktuelle behov for tværkommunal opmærksomhed, fx i form af behov for højt specialiserede tilbud eller pladser, behov for deling af viden om bedste praksis til konkrete målgrupper o.l. Ift. temaet om tilbudsviften for at afdække, i hvilken grad udviklingen i målgrupper og tilbudsviften medfører aktuelle behov for justering af antal pladser samt justering af ydelser, faglig tilgang, kompetencer o.l. i de eksisterende tilbud.

Brugerorganisationer vil blive inddraget i processen med implementering af Rammeaftalen 2019-2020 gennem et møde i Dialogforum Hovedstaden. Her bliver Danske Handicaporganisationer, Skole og Forældre samt KKR Hovedstaden og Embedsmandsudvalget repræsenteret.

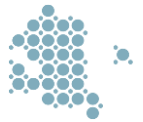
Der er desuden gennemført dialogmøder med hhv. Socialtilsyn Hovedstaden og Børnehus H, hvor bl.a. årsrapporter for tilbuddene er drøftet.

Med udgangspunkt i ovenstående samt drøftelser i det nye nedsatte Embedsmandsudvalg er der valgt ét fokusområde for Rammeaftalen 2019-2020. Fokusområdet i Rammeaftalen 2019-2020 er:

- ▶ Sammenhæng mellem tilbudsviften på det specialiserede socialområde og udviklingstendenser ift. målgrupperne inden for det specialiserede socialområde.

Fokusområdet for Rammeaftale 2019-2020 beskrives nærmere under afsnit 6.

I efteråret 2018 holdes et politisk dialogmøde, hvor politikere fra relevante fagudvalg drøfter fokusområdet i Rammeaftale 2019-2020.

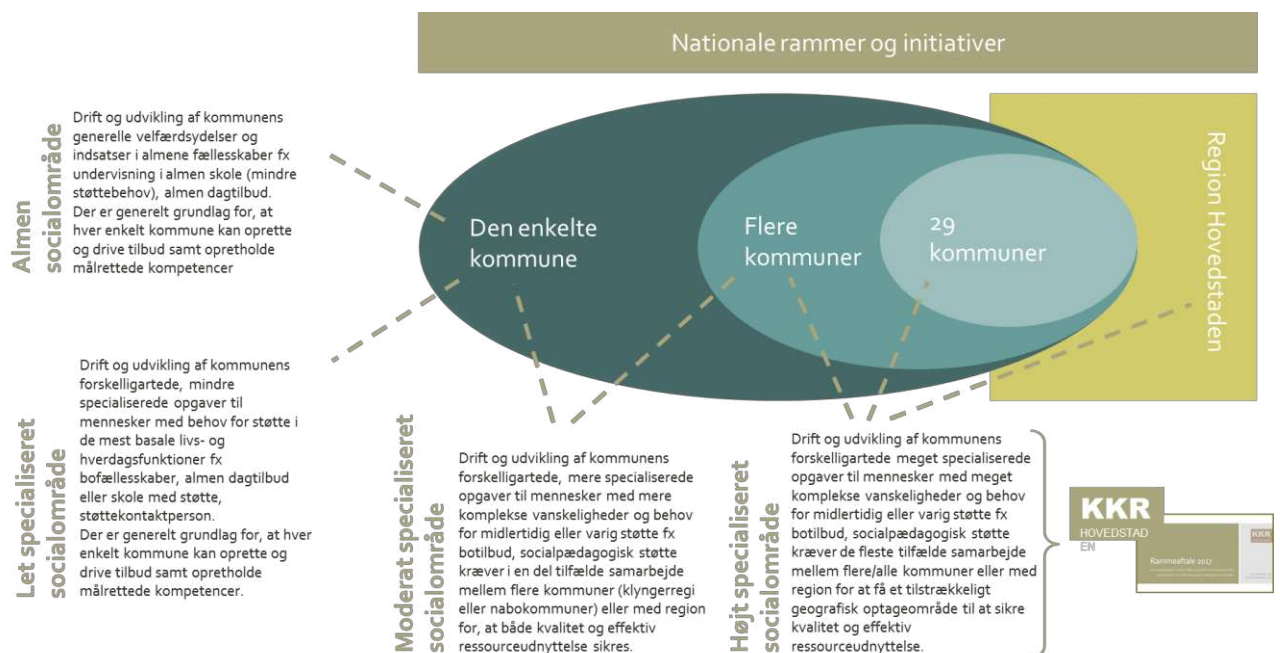
2. TILBUD SOM FØLGES I REGI AF UDVIKLINGSSTRATEGI I RAMMEAFTALE 2019-2020

Definitionen af tilbud omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftale 2019-2020 tager udgangspunkt i seks kriterier, der beskriver de særlige karakteristika og behov hos målgrupperne, som tilbud omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftalen skal imødekomme. Definitionen er nærmere beskrevet i afsnit 1.1.

Udviklingsstrategien har fortsat det primære fokus på højt specialiserede tilbud til borgere med de mest komplekse og specielle behov, og som kræver et stort befolkningsgrundlag, for at tilbud kan drives rentabelt og med høj faglighed. Udviklingsstrategien rummer således de højt specialiserede tilbud samt tilbud, der kræver et stort befolkningsgrundlag og anvendes af mange kommuner. Det er dog som udgangspunkt koordinationsbehovet, der er afgørende for, om et tilbud er omfattet af Udviklingsstrategien.

Til trods for at de selvejende institutioner ikke længere er en del af Rammeaftalen er de inkluderet i opgørelser for kapacitet og belægning.

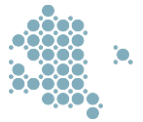
Rammen for tilbud omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftalen

Udbuddet af de almene og de let specialiserede tilbud står den enkelte kommune i udgangspunktet selv for, hvorfor koordinationsbehovet på tværs af kommunerne i regionen inden for disse tilbud typisk er begrænset. Derimod forekommer der typisk i større grad koordination i forhold til udbuddet af de moderat specialiserede tilbud, der i mange tilfælde koordineres mellem mindre grupper af kommuner – ofte nabokommuner. De højt specialiserede tilbud, herunder de mest specialiserede tilbud og tilbud omfattet af Den Nationale Koordinationsfunktion, koordineres i regi af Udviklingsstrategien i Rammeaftalen.

Siden Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2014 har kommunerne og Region Hovedstaden defineret en delmængde af de højt specialiserede tilbud, der er omfattet af Udviklingsstrategien, som værende de mest specialiserede tilbud inden for det specialiserede socialområde. Formålet hermed er at give tilbuddene en særlig tværkommunal opmærksomhed og sikre, at de mest specialiserede kompetencer i disse tilbud bevares og udvikles.

Der er opstillet seks kriterier, der beskriver de særlige karakteristika og behov hos målgrupperne, som de mest specialiserede tilbud skal kunne imødekomme. Et tilbud skal kunne opfylde mindste fem ud af de seks kriterier, førend tilbuddet kan defineres som mest specialiseret.

Der er defineret en række procedurer og tiltag omkring løbende revurderinger af de mest specialiserede tilbud, der blandt andet imødekommer en række opmærksomhedspunkter og hensyn, herunder:

- ▶ At et tilbuds opfyldelse af kriterierne i ét år ikke er lig med en varig opfyldelse.
- ▶ At de mest specialiserede tilbud løbende og systematisk skal revurderes. At nyetablerede tilbud og øvrige tilbud omfattet af Udviklingsstrategien løbende og systematisk skal vurderes i forhold til kriterierne.

Procedurerne giver mulighed for at igangsætte særlige fælleskommunale tiltag, såfremt et af de mest specialiserede tilbud bliver truet af lukning.

2.1 TILBUD OMFATTET AF UDVIKLINGSSTRATEGI I RAMMEAFTALE 2019-2020

Udviklingsstrategien fokuserer primært på sociale- og undervisningsindsatser til borgere med de mest komplekse og specielle behov, og som kræver et stort befolkningsgrundlag for, at indsatserne kan drives rentabelt og med høj faglighed.

Udviklingsstrategien rummer således de højt specialiserede sociale indsatser og specialundervisningsindsatser samt indsatser/tilbud, der kræver et stort befolkningsgrundlag og anvendes af mange kommuner. Strategien rummer også højt specialiserede enheder, som organisatorisk drives sammen med mindre specialiserede tilbud. Desuden er alle regionsdrevne tilbud inkluderet i udviklingsstrategien, jf. bekendtgørelsen.

Det er således som udgangspunkt det faglige og økonomiske koordinationsbehov, der er afgørende for, om et tilbud er omfattet af udviklingsstrategien.

Definitionen af tilbud omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftale 2019-2020 tager udgangspunkt i seks kriterier, der beskriver de særlige karakteristika og behov hos målgrupperne, som tilbud omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftalen skal imødekomme.

Et givent tilbud skal leve op til følgende regel for opfyldelse af de seks kriterier for at være omfattet af Udviklingsstrategien 2019-2020:

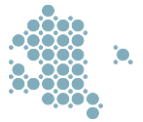
Regel	Tilbuddet skal kunne opfylde mindst fire ud af samtlige seks kriterier, hvoraf de to skal være kriterium 4 og 5 .
--------------	---

Nedenfor gennemgås de seks kriterier enkeltvist i skematisk form.

Kriterium 1	Der er typisk tale om små målgrupper og delmålgrupper , hvor der på grund af den lille volumen ikke er underlag for at opbygge faglig specialviden i en enkelt kommune. Defineret som i gennemsnit for målgrupper maksimalt 1 tilfælde om året pr. 1.000 borgere i alderen 0-64 år (svarende til ca. 1 promille).
--------------------	--

Kriterium 2	Målgrupperne skal have en stor sværhedsgrad eller flerhed af problemstillinger defineret som tre eller flere samtidige funktionsnedsættelser, to eller flere diagnoser eller tre eller flere omfattende begrænsninger af længerevarende eller kronisk karakter. Som udgangspunkt er der tale om mennesker der har brug for støtte i form af døgn- og botilbud eller botilbudslignende tilbud. Børn, unge og voksne udredt til at have svære eller fuldstændige problemer/begrænsninger knyttet til sygdom, handicap, misbrug og/eller kriminalitet, jf. VUM og Socialstyrelsens udredningsværktøj på børnehandicapområdet.
--------------------	---

Kriterium 3	For at opretholde og udvikle de højt specialiserede indsatser er der behov for et større geografisk optageområde , som ofte vil være hele regionen.
--------------------	--

Kriterium 4	<p>Der er behov for faglig koordinering og samarbejde på tværs af kommuner, sektorer mv. for at sikre fastholdelse af højt specialiseret viden og faglige miljøer, forskning og faglig udvikling samt måling af effekt og udvikling af evidens.</p> <p>Højt specialiserede indsatser tilrettelagt for det enkelte barn, ung eller voksen kræver koordinering mellem specialister, der ofte vil være placeret i forskellige sektorer (fx kommune, sundhedssektor og kriminalforsorg).</p> <p>Indsatser leveret på et højt specialiseret niveau kræver en helhedsorienteret og tværfaglig tilgang.</p>
Kriterium 5	<p>Der er behov for organisatorisk koordinering på tværs af kommuner, sektorer m.v. for at sikre økonomisk bæredygtighed.</p> <p>Da indsatserne i mange tilfælde er målrettet målgrupper med en lille volumen, forudsættes der typisk et større befolkningsunderlag for, at specialiserede indsatser og vidensmiljøer kan drives og udvikles rentabelt.</p> <p>Min. 50 procent af pladserne skal anvendes af borgere uden fra driftskommunen målt som et gennemsnit over de seneste 3 år.</p>
Kriterium 6	<p>Det grundlæggende i indsatser leveret på et højt specialiseret niveau er, at indsatserne baseres på højt specialiserede kompetencer, faglig viden, vidensbaserede metoder, særlig avanceret velfærdsteknologier og særlige fysiske rammer.</p> <p>Indsatserne er overordnet set tilrettelagt med udgangspunkt i døgn- og botilbud eller botilbudslignende tilbud.</p>

I forbindelse med Rammeaftalen 2018 blev der foretaget en revision af afgrænsningen af, hvilke tilbud der er omfattet af samarbejdet mellem kommunerne og mellem kommuner og region, der har ligget til grund for Udviklingsstrategierne i Rammeaftalerne fra 2012 til 2017. Nogle tilbud er derfor ikke længere omfattet, mens andre tilbud er kommet til.

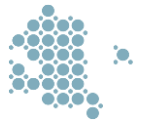
2.2 TILBUD PÅ BØRNE- UNGEOMRÅDET SOM FØLGES I REGI AF UDVIKLINGSSTRATEGI 2019-2020

På børne- og ungeområdet følges i regi af Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019-2020 16 højt specialiserede døgn- og dagtilbud efter paragrafferne i Serviceloven. De højt specialiserede tilbud er målrettet målgrupperne *børn og unge med psykiske vanskeligheder, udviklingsforstyrrelser og udviklingshæmning*. Sammenlagt omfatter de 16 højt specialiserede tilbud 257 døgn- og dagpladser i 2019.

Oversigten nedenfor viser de højt specialiserede tilbud på børne- og ungeområdet fordelt på målgrupper.

Tabel 1: Oversigt over tilbud målrettet Børn og unge fordelt på målgrupper

Målgruppe	Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2019	Antal pladser 2019
Psykiske vanskeligheder	§ 36	Behandlingshjemmet Nødebogård	Region Hovedstaden		7
	§ 66 nr. 6	Behandlingshjemmet Nødebogård	Region Hovedstaden		25
	§ 66 nr. 6 og § 107	Nødebogård Mikkelbo	Region Hovedstaden		3
	§ 66 nr. 6 afl	Behandlingshjemmet Nødebogård	Region Hovedstaden		0,2
<i>Psykiske vanskeligheder i alt</i>				4	35,2
Udviklingsforstyrrelser	§ 32	Sofieskolen*	Gladsaxe		8
	§ 36	Sofieskolen*	Gladsaxe		25
	§ 66 nr. 6	Sofieskolen*	Gladsaxe		17
	§ 66 nr. 6 afl	Granbohus	Fredensborg		7

	§ 66 nr. 6 afl	Ishøjgård	Ishøj/Vallensbæk	7	
<i>Udviklingsforstyrrelser i alt</i>				5	64
Udviklingshæmning	§ 32	Troldemosen	Gentofte	23	
	§ 66 nr. 6	Camillehusene	Gentofte	20	
	§ 66 nr. 6 afl	3-Kløveren	Region Hovedstaden	1	
	§ 66 nr. 6 afl	Granbohus	Fredensborg	38	
	§ 66 nr. 6 afl	Lundø	Gentofte	18	
	§ 66 nr. 6 / § 107	3-Kløveren	Region Hovedstaden	24	
	§ 66 nr. 6 / § 107	Broen	Gentofte	16	
<i>Udviklingshæmning i alt</i>				7	140
Erhvervet hjerneskade	§ 11, stk. 3	Børneungecenter for Rehabilitering	Region Hovedstaden	1	-
Fysisk funktionsnedsættelse	§ 11, stk. 3	Børneterapien	Gentofte kommune	1	-
Kommunikationscentre	LSV	Kommunikationscentret Hillerød	Hillerød	-	
	LSV	Kommunikationscentret i Region H	Region Hovedstaden	-	
	LSV	CSV	København	-	
	LSV	Kommunikationscentret Bornholm	Bornholm	-	
<i>Kommunikationscentre i alt</i>				4	-
Børn og unge total				22	239,2

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Note: Tilbud markeret med (*) er selvejende tilbud med driftsoverenskomst med kommune eller region, som følges i regi af Udviklingsstrategien som en samlet del af den højt specialiserede tilbudsvifte.

Note: § 66 nr. 6 aflastning Granbohus målrettet målgruppen udviklingshæmning omfatter også tilbud til unge voksne. Tilbuddet omfatter både udviklingshæmning og fysisk funktionsnedsættelse.

Note: Børneungecenter for Rehabilitering, Børneterapien samt kommunikationscentre er ambulante tilbud uden på forhånd fastsatte aktivitetsstal, hvorfor der ikke er indberettet pladstal for disse tilbud. Kommunikationscentre er etableret efter Lov om Specialundervisning for Voksne (LSV).

2.3 TILBUD PÅ VOKSENOMRÅDET SOM FØLGES I REGI AF UDVIKLINGSSTRATEGI 2019-2020

I regi af Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019-2020 følges 135 døgn- og dagtilbud samt 3 ambulante tilbud til voksne med stofmisbrug efter paragrafferne i Serviceloven og Sundhedsloven. Tilbuddene er målrettet otte overordnede målgrupper inden for voksenområdet (*voksne med psykiske vanskeligheder, udviklingshæmning, udviklingsforstyrrelser, fysisk funktionsnedsættelse, erhvervet hjerneskade, stofmisbrug, samt overgreb og hjemløshed*). Tilbuddene omfatter i 2019 sammenlagt 3.373 døgn- og dagpladser samt 1.512 ambulante forløb til stofmisbrugere. Desuden omfatter Udviklingsstrategien på voksenområdet fire kommunikationscentre, som i 2017 havde 14.365 aktive sager.

Oversigten nedenfor viser de højt specialiserede tilbud på voksenområdet fordel på målgrupper.

Tabel 2: Oversigt over tilbud målrettet voksne med psykiske vanskeligheder

Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2019	Antal pladser 2019
§ 104	JAC Vestegnen - sindslidelse	Brøndby		15
	Klintegården	Frederikssund		1
	Orion-Kulturhuset	Region Hovedstaden		2
<i>§ 104 i alt</i>			3	18
§ 105, stk. 2	Nybrogård	Gladsaxe		24
	Slotsvænget	Lyngby-Taarbæk		32
<i>§ 105, stk. 2 i alt</i>			2	56
§ 107	Behandlingshjemmet Nødebogård 18 år	Region Hovedstaden		0,5
	Behandlingshjemmet Nødebogård Østervang	Region Hovedstaden		10

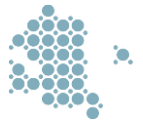
	Klintegården Akutplads	Frederikssund	2
	Klintegården	Frederikssund	20
	Kløverengen	Ishøj/Vallensbæk	27
	Måløvgård*	Ballerup	12
	Orion-Hostel	Region Hovedstaden	6
	Skibbyhøj	Frederikssund	23
	Nybrogård Refugieplads	Gladsaxe	6
<i>§ 107 i alt</i>			9 106,5
§ 108	Juvelhuset	Herlev	16
	Klintegården	Frederikssund	45
	Kløverengen	Ishøj/Vallensbæk	13
	Parkvænget	Glostrup	56
	Pilekrogen	Gentofte	16
<i>§ 108 i alt</i>			5 146
§ 107 og §108	Botilbuddet Lunden	Region Hovedstaden	36
	Fabianhus	Gribskov	18
	Orion - Flex	Region Hovedstaden	4
	Skovvænget	Region Hovedstaden	30
	Orion - Planetstien	Region Hovedstaden	28
<i>§ 107 og §108 i alt</i>			5 116
Psyriske vanskeligheder total			24 442,5

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Note: Tilbud markeret med (*) er selvejende tilbud med driftsoverenskomst med kommune eller region, som følges i regi af Udviklingsstrategien som en samlet del af den højt specialiserede tilbudsvifte.

Tabel 3: Oversigt over tilbud målrettet voksne med udviklingsforstyrrelser

Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2019	Antal pladser 2019
§ 104	Boligerne ved Grønningen	Gentofte		14
	Gefion	Rudersdal		32
	Espevangen	Rødovre		35
	Lyngdal Lyngen	Region Hovedstaden		13
	Stokholtbuen	Ballerup		26
	Vega - dagtilbud	Gribskov		16
	Stokholtbuen (skærmede enheder)	Ballerup		9
	Rudersdal Dagtilbud Lærken	Rudersdal		14
<i>§ 104 Total</i>			8	159
§ 105, stk. 2	Boligerne ved Grønningen	Gentofte		24
	Chr. D. X Allé	Lyngby-Taarbæk		50
	Kellersvej 6	Gladsaxe		24
	Vega - Boliger	Gribskov		10
<i>§ 105, stk. 2 i alt</i>			4	108
§ 107	Sofieskolen*	Gladsaxe		3
<i>§ 107 Total</i>			1	3
§ 108	Bakkehuset	Glostrup		18
	Gefion	Rudersdal		29
	Lyngdal	Region Hovedstaden		13

Lyngdal (skærmede enheder)	Region Hovedstaden	2
Skovdiget*	Gladsaxe	5
Stokholtbuen	Ballerup	26
Stokholtbuen (skærmede enheder)	Ballerup	9
<i>§ 108 Total</i>		7 102
Udviklingsforstyrrelser total		20 372

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Note: Tilbud markeret med (*) er selvejende tilbud med driftsoverenskomst med kommune eller region, som følges i regi af Udviklingsstrategien som en samlet del af den højt specialiserede tilbudsvifte.

Table 4: Oversigt over tilbud målrettet voksne med nedsat fysisk funktionsnedsættelse

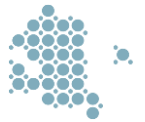
Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2019	Antal pladser 2019
§ 104	Jonstrupvang*	Region Hovedstaden		23
	Solgaven Dagcenter*	Region Hovedstaden		20
<i>§ 104 i alt</i>			2	43
§ 108	Jonstrupvang*	Region Hovedstaden		46
	Solgaven*	Region Hovedstaden		66
<i>§ 108 i alt</i>			2	112
Fysisk funktionsnedsættelse total			4	155

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Note: Tilbud markeret med (*) er selvejende tilbud med driftsoverenskomst med kommune eller region, som følges i regi af Udviklingsstrategien som en samlet del af den højt specialiserede tilbudsvifte.

Table 5: Oversigt over tilbud målrettet voksne med udviklingshæmning

Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2019	Antal pladser 2019
§ 103	Bredegaard Værksted*	Region Hovedstaden		22
	Rønnegård	Region Hovedstaden		10
<i>§ 103 i alt</i>			2	32
§ 104	Aktivitetscentret Kellersvej	Gladsaxe		120
	Birkegården*	Gentofte		24
	Blindenetværket	Gentofte		38
	Boligerne ved Gammelmosen	Gentofte		17
	Bredegaard Døv/Blindeafdeling*	Region Hovedstaden		20
	Bøgelunden Bøgen	Rudersdal		23,5
	Center for Job og Oplevelse	Helsingør		24
	Gnisten	Frederikssund		18
	Hørkær (Job- og aktivitetscenter)	Herlev		64
	JAC Vestegnen - psykisk udviklingshæmning	Brøndby		213
	Job, aktivitets- og kompetencecenter (JAC)	Gentofte		170
	Kobbeltusene - særligt tilrettelagt dagtilbud	Gribskov		4
	Kobbeltusenes dagtilbud på Kirkeleddet	Gribskov		6
	Linden	Fredensborg		18
	Midgården	Halsnæs		10
	Pensionistklubben Ebberød	Rudersdal		15
Regnbuen	Hillerød		36	

	Rudersdal Dagtilbud Bifrost	Rudersdal	23
	Rønnegård	Region Hovedstaden	4
	Trekløveret	Halsnæs	20
	UUC Maglemeden	Ballerup	85
<i>§ 104 i alt</i>			21 952,5
§ 105, stk. 2	Ahornparken	Gribskov	29
	Boligerne ved Gammelmosen	Gentofte	24
	Botilbuddet Skovbo	Allerød	12
	Cathrinegården	Gladsaxe	23
	Følstruphusene	Hillerød	59
	Kobbekhusene Kirkeleddet 6	Gribskov	8
	Kronborghus	Helsingør	21
	Kronborgsund	Helsingør	8
	Lindegården	Fredensborg	24
	Rosenfeldthusene	Frederikssund	17
	Skelhøj, Lillestræde	Egedal	30
	Skovgården	Herlev	24
	Søvnænge	Egedal	28
	Vestfløjen (Slotsherrens Vænge 6)	Rødovre	14
	Rugvænget	Egedal	3
	Vejbo	Egedal	8
<i>§ 105, stk. 2</i>			16 332
§ 105, stk. 2 / § 108	Ebberød	Rudersdal	64
<i>§ 105, stk. 2/§ 108 i alt</i>			1 64
§ 107	Boligerne på Herlufsdalsvej	Hillerød	20
	Boligerne på Skovstien 8-12	Hillerød	27
	Hulegården	Region Hovedstaden	1
	Brederødvej	Egedal	3
<i>§ 107 i alt</i>			4 51
§ 107 afl.	Torvevej	Ballerup	12,5
<i>§ 107 afl. i alt</i>			1 12,5
§ 108	Blindenetværket	Gentofte	38
	Blomsterhusene	Gentofte	42
	Boligerne Brøndbyøstervej	Brøndby	25
	Frøgård Alle	Høje-Taastrup	24
	Herstedøster Sidevej	Albertslund	24
	Hulegården	Region Hovedstaden	40
	Højsletten	Herlev	24
	Kamager	Region Hovedstaden	44
	Kellersvej 10	Gladsaxe	52
	Kellersvej 8-9	Gladsaxe	36
	Kobbekhusene - Gydevej	Gribskov	14
	Midgården	Halsnæs	28
	Pensionatet Lionslund	Brøndby	24
	Rønnegård	Region Hovedstaden	26
	Ved Kirkeengen	Egedal	2
	Bredegaard*	Region Hovedstaden	33

Bredegaard Døv/Blindeafdeling*	Region Hovedstaden	7	
<i>§ 108 i alt</i>		17	483
Udviklingshæmning total		62	1.882

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Note: Tilbud markeret med (*) er selvejende tilbud med driftsoverenskomst med kommune eller region, som følges i regi af Udviklingsstrategien som en samlet del af den højt specialiserede tilbudsvifte.

Tabel 6: Oversigt over tilbud målrettet voksne med stofmisbrug

Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2019	Antal pladser 2019
§ 101	KABS	Glostrup		725
	Nordsjællands Misbrugscenter	Region Hovedstaden		94
<i>§ 101 i alt</i>			2	819
§ 142	KABS	Glostrup		703
<i>§ 142 i alt</i>			1	703
Stofmisbrug total			3	1.522

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Note: De ambulante tilbud er opgjort i antal ambulante forløb.

Tabel 7: Oversigt over tilbud målrettet voksne udsat for overgreb og hjemløshed

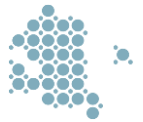
Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2019	Antal pladser 2019
§ 109 Overgreb	Frederiksværk Krisecenter*	Halsnæs		8
	Hellerup Krisecenter*	Gentofte		11
	Kvindehuset	Lyngby-Taarbæk		10
	Kvindekrisecenter Bornholm*	Bornholm		4
<i>§ 109 i alt</i>			4	33
§ 110 Hjemløshed	Blå Kors pensionat*	Høje-Taastrup		17
	Novavipensionatet	Glostrup		10
	Overførstegården*	Gentofte		23
	Center for Forsorg og Behandling (CFB)	Region Hovedstaden		116
	Tornehøjgård	Gladsaxe		20
<i>§ 110 i alt</i>			5	213
§ 109 og § 110	Krisecentret Svendbjerggård*	Region Hovedstaden		29
<i>§ 109 og § 110 i alt</i>			1	29
Overgreb og hjemløshed total			10	275

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Note: Tilbud markeret med (*) er selvejende tilbud med driftsoverenskomst med kommune eller region, som følges i regi af Udviklingsstrategien som en samlet del af den højt specialiserede tilbudsvifte.

Tabel 8: Oversigt over tilbud til voksne med erhvervet hjerneskade

Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2019	Antal pladser 2019
§ 104	Basen i Rødbo	Ballerup		12
	Basen Taxhuset	Høje-Taastrup		12
	Oasen Taxhuset	Høje-Taastrup		25
				11

<i>§ 104 i alt</i>			3	49
§ 107	Taxhuset	Høje-Taastrup		2
<i>§ 107 i alt</i>			1	2
§ 108	Taxhuset	Høje-Taastrup		50
	Tilbuddet Rødbo	Ballerup		40
<i>§ 108 i alt</i>			2	90
Erhvervet hjerneskade i alt			6	141

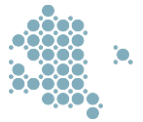
Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Tabel 9: Oversigt over kommunikationscentre til voksne

Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	
LSV	Kommunikationscentret Hillerød	Hillerød	
LSV	Kommunikationscentret i Region H	Region Hovedstaden	
LSV	Center for Specialundervisning for Voksne	København	
LSV	Kommunikationscenter Bornholm	Bornholm	
Kommunikationscentre i alt			4

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Note: kommunikationscentrene er ambulante tilbud uden på forhånd fastsatte aktivitetstal, hvorfor der ikke er indberettet pladstal for disse tilbud. Kommunikationscentrene er etableret efter Lov om Specialundervisning for Voksne (LSV).

3. De mest specialiserede tilbud omfattet af Udviklingsstrategi 2019-2020

Der er opstillet seks kriterier, der beskriver de særlige karakteristika og behov hos målgrupperne, som de mest specialiserede tilbud skal kunne imødekomme. Et givent tilbud skal leve op til følgende regel for opfyldelse af de seks kriterier for at blive defineret som mest specialiseret:

Regel:	Tilbuddet skal kunne opfylde mindste fem ud af samtlige seks kriterier, førend tilbuddet kan defineres som mest specialiseret.
---------------	---

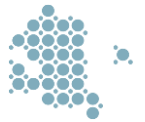
Det skal understreges, at selvom et givent tilbud ikke lever op til kriterierne som mest specialiseret, vil det i langt de fleste tilfælde fortsat være omfattet som et højt specialiseret tilbud i Udviklingsstrategien i Rammeaftalen.

Nedenfor gennemgås de seks kriterier enkeltvist i skematisk form.

Kriterium 1	Målgrupperne skal være af en så lille volumen, at hyppigheden af tilfælde i den enkelte kommune er meget lille. Defineret som i gennemsnit maksimalt 0,5 tilfælde om året pr. 10.000 indbyggere i alderen 0-64 år.
Beskrivelse	Formålet med dette kriterium er at kunne adskille de tilbud, som er målrettet de helt små målgrupper fra de øvrige tilbud i Udviklingsstrategien. Definitionen af en lille volumen giver en indikation af omfanget, der kan anvendes som retningsgivende ved konkrete vurderinger af tilbud.
Eksempel	Målgrupper, som har en så lille volumen, at den enkelte kommune kun sjældent oplever at have borgere inden for målgruppen, og ofte kan der gå flere år imellem tilfældene i kommunen.

Kriterium 2	Målgrupperne skal have en høj kompleksitetsgrad, defineret som minimum fire svære kompleksiteter af længevarende karakter.
Beskrivelse	Formålet med dette kriterium er at kunne adskille de tilbud i Udviklingsstrategien, som er målrettet de målgrupper med den højeste kompleksitet. Grænsen er sat ved minimum fire svære kompleksiteter af længevarende karakter. Længevarende karakter kan også dække over en kronisk tilstand, hvor der ikke nødvendigvis er udsigt til forbedring af borgerens funktionsevne, eller hvor forbedringen kræver en varig vedligeholdelse. Hvornår en kompleksitet kan betegnes som værende svær vil primært afhænge af graden af funktionsnedsættelsen, jf. VUM og Socialstyrelsens udrædningsværktøj på børnehandicapområdet. På børne- og ungeområdet kan en svær kompleksitet af længevarende karakter også være knyttet til de familiemæssige ressourcer.
Eksempler	<ul style="list-style-type: none"> - Børn og unge med samtidige svære kompleksiteter såsom svære fysiske funktionsnedsættelser kombineret med svære psykiske lidelser, stærk udadreagerende adfærd og svage familieressourcer. - Voksne med samtidige svære kompleksiteter så som svær udviklingshæmning kombineret med stærke personlighedsforstyrrelser samt en særlig udadreagerende og selvskadende adfærd. - Ovenstående eksempler er ikke udtømmende for, hvad der kan defineres som værende svære kompleksiteter. Vurderingen af, hvad der kan betragtes som værende en svær kompleksitet, bør baseres på konkrete vurderinger af et givent tilbuds målgruppe, hvilket fx kan foretages af en nedsat task force (se bagerst i dokumentet).

Kriterium 3	Det vurderes nødvendigt at have et tilbud for pågældende målgrupper i hovedstadsregionen for at sikre selvforsyningen i regionen.
Beskrivelse	Formålet med dette kriterium er at definere de tilbud, som varetager en bestemt funktion over for en bestemt målgruppe, som vurderes nødvendig at have til stede i hovedstadsregionen. Nødvendigheden kan være betinget af, at funktionen vurderes som uundværlig af hensyn til bevarelse af kompetencer og viden i regionen m.v. Den pågældende

målgruppe, som tilbuddet er målrettet, behøver ikke at have en bestemt størrelse eller en høj kompleksitet for at falde ind under dette kriterium.

Kriterium 4 Målgruppernes høje kompleksitet og behov for helt særlig støtte og behandling betyder, at målgruppens behov ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.

Beskrivelse Formålet med dette kriterium er at afgrænse de målgrupper, hvis behov ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen, og dermed også andre tilbud i udviklingsstrategien.

Kriterium 5 For at kunne opretholde og udvikle tilbuddet samt sikre rentabel drift skal tilbuddet have hele hovedstadsregionen som optageområde.

Beskrivelse Formålet med dette kriterium er at afgrænse de tilbud, som er afhængige af et optageområde på størrelse med hovedstadsregionen for at kunne drives rentabelt og fagligt.

Kriterium 6 Tilbuddene skal kunne dække målgruppernes særlige behov for specialiseret støtte og behandling gennem særlige fysiske rammer, særligt specialiserede kompetencer og/eller anvendelse af avanceret velfærdsteknologi.

Beskrivelse Formålet med dette kriterium er, at definere de tilbud, som imødekommer målgruppernes helt særlige behov gennem tilbuddets fysiske rammer, specialiserede kompetencer samt anvendelse af avanceret velfærdsteknologi.

Eksempler Fysiske rammer: *Skærmede enheder, særligt aldersrettede miljøer, særligt rummelige omgivelser med plads til fysiske aktiviteter/udfoldelser, åbne vidder m.v.*
Specialiserede kompetencer: *Ekspertviden hos enkelte medarbejdere og specialiserede tværfaglige kompetencer i sammensætningen af personalegruppen, der gør at målgruppen kan støttes og udvikles, anvendelse af anerkendte metoder, særlig viden om retsanbragte voksne, særlig tilgang til familie og pårørende m.v. Samtidig er et fokus på udviklingsperspektivet hos borgerne væsentligt.*

Avanceret velfærdsteknologi: *Anvendelse af spiserobotter, kommunikationshjælpemidler m.v.*

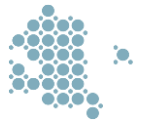
Ovenstående eksempler er ikke udtømmende, for hvad der kan defineres som værende nødvendigt for at imødekomme målgruppernes helt særlige behov. Definitionen afhænger af konkrete vurderinger af et givent tilbuds indsatser.

3.1 DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD PÅ BØRNE- OG UNGEOMRÅDET

På baggrund af de opstillede kriterier er for 2019-2020 udvalgt tre selvstændige tilbud målrettet målgrupper på børne- og ungeområdet med helt særlige karakteristika og behov for specialiseret støtte og behandling, som vurderes lever op til kriterierne på indeværende tidspunkt. Disse tre tilbud var også defineret som mest specialiserede i Udviklingsstrategierne for 2015-2018. Tilbuddene gennemgås nedenfor enkeltvis i skematisk form. Udvalgelsen af tilbud er et udtryk for et øjebliksbillede af de eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.

To af de udvalgte tilbud er helhedstilbud, som omfatter flere tilbud efter paragrafferne i Serviceloven og Folkeskoleloven (fx § 32, § 66 nr. 6 og § 20 stk. 2), og som i sig selv er vurderet helt unikke. Tilbuddene er følgende:

- ▶ Børneungecenter for Rehabilitering
- ▶ Nødebogård

► Sofieskolen¹.

Nedenfor beskrives de udvalgte tilbud på børne- og ungeområdet enkeltvis i forhold til målgruppe, driftsherre, opfyldelse af kriterier samt øvrige opmærksomhedspunkter.

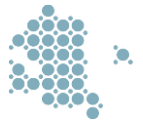
Tilbud:		Børneungecenter for Rehabilitering
Paragraf:	Ambulant behandlingstilbud tilbud (SEL § 11 stk. 4, SUL § 20 stk. 3 og § 140)	
Målgruppe:	Børn og unge med erhvervet hjerneskade	
Driftsherre:	Region Hovedstaden	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
1. Volumen	Ja	- Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet	Nej	- Tilbuddets målgruppe er børn og unge med erhvervet hjerneskade. Der er ikke nødvendigvis tale om en høj kompleksitet i målgruppen i forhold til definitionen i kriteriet. Tilbuddet lever derfor på nuværende tidspunkt ikke op til kriteriet.
3. Selvforsyning i regionen	Ja	- Tilbuddet sælger pladser til kommuner i hovedstadsregionen og i region Sjælland. Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud	Ja	- Tilbuddets målgruppe har så særlige behov, at behovene ikke aktuelt kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.
5. Optageområde	Ja	- Tilbuddet har behov for et optageområde svarende til minimum hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov	Ja	- Tilbuddet har helt særlige fysiske rammer, som er målrettet målgruppens særlige behov. - Tilbuddet tilbyder højt specialiserede, intensive forløb, omfattende sproglig og fysisk træning, kognitiv rehabilitering i fase 3 genoptræning m.v. - Tilbuddet har en tværfaglig sammensætning af specialiserede personalekompetencer. - Tilbuddet yder desuden sparring (konsulentbistand) til kommuner.
Særlig opmærksomhed		- Der er aktuelt ingen særlige opmærksomhed.

¹ Tilbud er et selvejende tilbud med driftsoverenskomst med Gladsaxe Kommune, og følges i regi af Udviklingsstrategien som en samlet del af den højt specialiserede tilbudsvifte i hovedstadsregionen.

Tilbud:	Nødebogård	
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 36, § 66 nr. 6 inkl. aflastning, FSL § 20 stk. 2)	
Målgruppe:	Børn og unge med sværest grad af sindslidelse	
Driftsherre:	Region Hovedstaden	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
1. <i>Volumen</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde aktuelt ikke overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. <i>Kompleksitet</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er typisk unge med sværest grad af sindslidelse. Der er tale om de svageste inden for målgruppen med lavest funktionsniveau, som omfatter unge med multiple kompleksiteter. Tilbuddet opfylder på nuværende tidspunkt kriteriet.
3. <i>Selvforsyning i regionen</i>	Ja	- Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. <i>Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe har, grundet sin høje kompleksitet, så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen. Der findes ikke på nuværende tidspunkt et tilsvarende miljø for unge med netop denne problemstilling i regionen.
5. <i>Optageområde</i>	Ja	- Tilbuddet har behov for et optageområde svarende til hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
6. <i>Varetagelse af særlige behov</i>	Ja	- Særlig høj specialiseret viden og videmiljø (tværfagligt). - Særlig tæt samarbejde med psykiatrien og sammensætningen af faglige kompetencer er afgørende for tilbuddets særlige funktion.
<i>Særlig opmærksomhed</i>		- Der er blevet foretaget en række ændringer omkring den særlig skærmede enhed under Nødebogård, Mikkello. Tilbuddet er blevet sammenlagt med Haraldslund, som ligger i Bagsværd, der er blevet foretaget nogle personalemæssige ændringer med henblik på at sikre den nødvendige tværfaglighed. Derudover er der foretaget en reduktion i antallet af pladser.

Tilbud:	Sofieskolen	
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 32, § 36, § 66 nr. 6, FSL § 20 stk. 2)	
Målgruppe:	Børn og unge med laveste funktionsniveau inden for autisme samt kognitiv udviklingshæmning	
Driftsherre:	Selvejende med driftsoverenskomst med Gladsaxe Kommune	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse

1. <i>Volumen</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. <i>Kompleksitet</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er børn og unge med de laveste funktionsniveauer inden for autisme samt kognitiv udviklingshæmning, og dermed svære og multiple kompleksiteter. Tilbuddet lever på nuværende tidspunkt op til kriteriet.
3. <i>Selvforsyning i regionen</i>	Ja	- Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. <i>Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud</i>	Ja	- Helhedstilbuddet til denne målgruppe, som det ses på Sofieskolen, findes ikke på nuværende tidspunkt i andre tilbud i hovedstadsregionen. Målgruppens helt særlige behov kan på nuværende tidspunkt ikke imødekommes i andre eksisterende tilbud.
5. <i>Optageområde</i>	Ja	- Tilbuddet modtager i dag børn og unge fra hele Sjælland, og har brug for et optageområde af hovedstadsregionens størrelse.
6. <i>Varetagelse af særlige behov</i>	Ja	- Særligt aldersrettede miljøer for målgruppen. Det er helhedstilbuddet og sammenhængen mellem de forskellige tilbud, som gør Sofieskolen unik. - Særlig socialpædagogisk tilgang og specialiseret viden om den afgrænsede målgruppe.
<i>Særlig opmærksomhed</i>		- Tilbuddet planlægger en modernisering af afdelinger, der forventes færdig i efteråret 2019.

3.2 DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD PÅ VOKSENOMRÅDET

På baggrund af de opstillede kriterier er der på voksenområdet udvalgt seks selvstændige tilbud målrettet målgrupper med helt særlige karakteristika og behov for specialiseret støtte og behandling, som på indeværende tidspunkt lever op til kriterierne. Disse seks tilbud var også defineret som mest specialiserede i Udviklingsstrategierne for 2015-2018. Valget af tilbud er et udtryk for et øjebliksbillede af de eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.

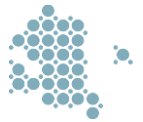
Flere af de seks tilbud er helhedstilbud, som omfatter flere tilbud efter paragrafferne i Serviceloven (fx SEL § 104, § 107 og § 108). De første fire af tilbuddene er vurderet helt unikke, mens de sidste to tilbud er målrettet samme målgruppe. Således er der tale om seks tilbud, som er målrettet fem helt særlige målgrupper. Tilbuddene er følgende (i ikke-prioriteret rækkefølge):

- ▶ Blindenetværket
- ▶ Bredegård Døv/blindeafdeling²
- ▶ Jonstrupvang³
- ▶ Rønnegård
- ▶ Stokholtbuen
- ▶ Lyngdal.

Nedenfor beskrives de udvalgte tilbud på voksenområdet enkeltvis i forhold til målgruppe, driftsherre, opfyldelse af kriterier samt øvrige opmærksomhedspunkter.

² Tilbud er et selvejende tilbud med driftsoverenskomst med Region Hovedstaden, og følges i regi af Udviklingsstrategien som en samlet del af den højt specialiserede tilbudsvifte i hovedstadsregionen.

³ Tilbud er et selvejende tilbud med driftsoverenskomst med Region Hovedstaden, og følges i regi af Udviklingsstrategien som en samlet del af den højt specialiserede tilbudsvifte i hovedstadsregionen.

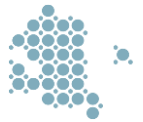
Tilbud:	Blindenetværket	
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 104, § 108)	
Målgruppe:	Voksne multihandicappede, der samtidig er blinde eller svagtseende	
Driftsherre:	Gentofte Kommune	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
1. <i>Volumen</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde aktuelt ikke overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. <i>Kompleksitet</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er voksne multihandicappede, der samtidig er blinde eller svagtseende. Der er tale om en gruppe af de allersvageste borgere med lavest funktionsniveau, som omfatter borgere med multiple kompleksiteter, herunder udviklingshæmning, fysiske handicaps, autismspektrumforstyrrelser, manglende sprog m.v. Tilbuddet lever op til kriteriet.
3. <i>Selvforsyning i regionen</i>	Ja	- Tilbuddet sælger pladser til kommuner i hovedstadsregionen og i region Sjælland. Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. <i>Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe, grundet sin høje kompleksitet, har så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen. Der findes ikke på nuværende tidspunkt et tilsvarende miljø for personer med netop denne problemstilling i regionen.
5. <i>Optageområde</i>	Ja	- Tilbuddet har behov for et optageområde svarende til minimum hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
6. <i>Varetagelse af særlige behov</i>	Ja	- Tilbuddet har særlige fysiske rammer, som er målrettet målgruppen. - Tilbuddet har opbygget et særligt miljø for målgruppen, hvor borgerne er inddelt i afdelinger efter aldersgrupper. - Tilbuddet er beliggende i et lukket område afskærmet fra trafik m.v. - Tilbuddet besidder specialiseret ekspertise inden for kommunikation med målgruppe, neuropædagogik (sansestimulation). - Tilbuddet anvender særlige velfærdsteknologiske hjælpemidler.
<i>Særlig opmærksomhed</i>		- Botilbuddene Bank-Mikkelsensvej 20-28, Blindenetværket og Blomsterhusene vil 2019-2020 blive ændret fra tre botilbud efter Servicelovens § 108 til fire nye botilbud efter § 105 i lov om almene boliger. - Tilbuddenes samlede kapacitet blive udvidet fra 118 til 120 pladser.

Tilbud:	Bredegård Døv/blindeafdeling	
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 104, § 108)	
Målgruppe:	Voksne døvblindfødte	
Driftsherre:	Selvejende tilbud med driftsoverenskomst med Region Hovedstaden	

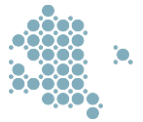
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
1. Volumen	Ja	- Målgruppen for tilbuddets døv/blindeafdeling er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde aktuelt ikke overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet	Ja	- Tilbuddets målgruppe er voksne døvblindfødte. Der er tale om en af de svageste grupper af borgere med lavest funktionsniveau, som omfatter borgere med multiple kompleksiteter, herunder syns- og hørenedsættelse, udviklingshæmning m.v.
3. Selvforsyning i regionen	Ja	- Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud	Ja	- Tilbuddets målgruppe, grundet sin høje kompleksitet, har så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen. Der findes ikke på nuværende tidspunkt et tilsvarende miljø for personer med netop denne problemstilling i regionen.
5. Optageområde	Ja	- Tilbuddets døv/blindeafdeling har behov for et optageområde svarende til hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov	Ja	- Tilbuddets døv/blindeafdeling har særlige fysiske rammer, som er målrettet målgruppen. - Tilbuddets døv/blindeafdeling besidder særlig specialiseret viden om kommunikation med målgruppen, herunder taktilt tegnsprog, haptisk kommunikation m.v. - Tilbuddet døv/blindeafdeling imødekommer målgruppens behov for 1:1 støtte i alle former for aktiviteter. - Tilbuddet døv/blindeafdeling har et unikt miljø for målgruppen. - Tilbuddet døv/blindeafdeling anvender særlige velfærdsteknologiske hjælpemidler.
Særlig opmærksomhed		- Det er alene tilbuddets døv/blindeafdeling, der betragtes som unikt. - Tilbuddets øvrige tilbud er til dels målrettet samme målgruppe som Blindenetværket.

Tilbud:	Jonstrupvang	
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 104, § 108)	
Målgruppe:	Voksne spastikere med svære kognitive vanskeligheder og fysiske funktionsnedsættelser	
Driftsherre:	Selvejende tilbud med driftsoverenskomst med Region Hovedstaden	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
1. Volumen	Ja	- Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde aktuelt ikke overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.

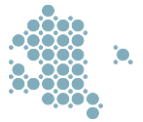
2. <i>Kompleksitet</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er voksne spastikere. Der er tale om en gruppe af de svageste borgere, med svære kognitive vanskeligheder og store fysiske funktionsnedsættelser, der ikke kan rummes i egen bolig. Tilbuddet opfylder på nuværende tidspunkt kriteriet.
3. <i>Selvforsyning i regionen</i>	Ja	- Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. <i>Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud</i>	Ja	- Hyppigheden af tilfælde inden for målgruppen er så sjældne, at hovedparten af kommunerne i hovedstadsregionen ikke kan imødekomme målgruppens behov alene eller i klynger. - Dog findes enkeltstående eksempler på, at nogle kommuner godt kan varetage målgruppen inden for eget regi. Således kan det være muligt for en enkelt kommune eller en klynge af kommuner at varetage målgruppens behov.
5. <i>Optageområde</i>	Ja	- Tilbuddet sælger både pladser til kommuner i hovedstadsregionen og i region Sjælland, og har således behov for et optageområde svarende til regionens størrelse for at kunne drives rentabelt. - Dog kan det i visse tilfælde være rentabelt for en enkelt kommune eller en klynge af kommuner at drive et tilbud for målgruppen, jf. kriterium 4.
6. <i>Varetagelse af særlige behov</i>	Ja	- Tilbuddet har og udvikler særlige fysiske rammer tilpasset målgruppen samt et særligt miljø for målgruppen, hvor unge-miljøet særligt fremhæves. - Tilbuddet har en tværfaglig sammensætning af personalet, som giver mulighed for en individualiseret tilgang til målgruppen. - Tilbuddet besidder en særlig viden om kommunikation med målgruppen og stor fokus på at udvikle målgruppens egenmestring og ressourcer. - Tilbuddet anvender og deltager i udvikling af særlige teknologiske hjælpemidler, såsom spiseroboter, kommunikationshjælpemidler m.v.
Særlig opmærksomhed		- Der er aktuelt ingen særlig opmærksomhed.

Tilbud:	Rønnegård	
Paragraf:	SEL § 103, § 108	
Målgruppe:	Voksne med udviklingshæmning som hoveddiagnose kombineret med svære personlighedsforstyrrelser, udadreagerende og selvskadende adfærd samt personer med tilsyns- og anbringelsesdomme.	
Driftsherre:	Region Hovedstaden	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
1. <i>Volumen</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde aktuelt ikke overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. <i>Kompleksitet</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er voksne med udviklingshæmning som hoveddiagnose kombineret med svære personlighedsforstyrrelser, udadreagerende og selvskadende adfærd samt ikke-personfarlig kriminalitet.

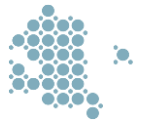
		<ul style="list-style-type: none"> - Hertil har flere inden for tilbuddets målgruppe tilsyns- og/eller anbringelsesdomme. - Tilbuddet lever på nuværende tidspunkt op til kriteriet.
3. <i>Selvforsyning i regionen</i>	Ja	- Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. <i>Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe har, grundet sin høje kompleksitet, så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.
5. <i>Optageområde</i>	Ja	- Tilbuddet dækker hele hovedstadsregionen. Tilbuddet har behov for et optageområde svarende til hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
6. <i>Varetagelse af særlige behov</i>	Ja	<ul style="list-style-type: none"> - Tilbuddet er beliggende i landlige omgivelser, der kan tilgodese målgruppens behov for plads og rum. - Tilbuddet besidder særlig viden om målgruppen, herunder neuropædagogik, viden om særlige juridiske forpligtelser og tilgangen til målgruppen. - Tilbuddets skærmede enheder vurderes afgørende. - Tilbuddet har tre særforanstaltninger i tilknytning til de øvrige pladser, som vurderes unikke (og overvejer at udbygge). - Tilbuddet kan etablere særlige projekter jf. SEL § 107.
<i>Særlig opmærksomhed</i>		<ul style="list-style-type: none"> - Efterspørgslen er på nuværende tidspunkt generelt større end udbuddet af pladser. - Tilbuddet har igangsat en proces med at byggemodne nabogrunden med henblik på at kunne etablere flere enkeltmandsprojekter, som der er særlig efterspørgsel på.

Tilbud:	Stokholtbuen	
Paragraf:	SEL § 104, § 108 (skærmede enheder/domæner)	
Målgruppe:	Voksne med svære udviklingsforstyrrelser/svær autisme og problemskabende adfærd.	
Driftsherrer:	Ballerup Kommune	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
1. <i>Volumen</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe for de skærmede enheder/domæner er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde aktuelt ikke overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. <i>Kompleksitet</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er voksne med svære udviklingsforstyrrelser/ svær autisme og problemskabende adfærd, der typisk har behov for 1:1 normering. Tilbuddets skærmede enheder/domæner lever på nuværende tidspunkt op til kriteriet.
3. <i>Selvforsyning i regionen</i>	Ja	- Hovedstadsregionen bør have et tilbud i form af skærmede enheder/domæner til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen. Dette kriterium vægter særligt højt i task forcens vurdering af tilbuddet.

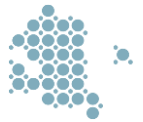

4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud	Ja	- Tilbuddets målgruppe har, grundet graden af kompleksitet, meget store vanskeligheder ved at indgå i sammenhæng med andre mennesker. Behovene hos tilbuddets målgruppe vurderes derfor ikke at kunne imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.
5. Optageområde	Nej	- Der findes på nuværende tidspunkt to ligestillede tilbud med skærmede enheder/domæner, der er målrettet denne målgruppe, hvorfor dette kriterium ikke er opfyldt. På nuværende tidspunkt er der således grundlag for at drive mere end ét tilbud i regionen. Hvis efterspørgslen falder, kan der dog være behov for at genvurdere behovet for to tilbud i regionen.
6. Varetagelse af særlige behov	Ja	- Tilbuddets skærmede enheder/domæner vurderes unikke, og er i mange tilfælde alternativ til enkeltmandsprojekter. - Tilbuddet besidder særlig faglig kompetence og særlig viden om målrettede metoder.
Særlig opmærksomhed		- Det er alene tilbuddets skærmede enheder/domæner, der vurderes som unikke, og som således karakteriseres som mest specialiseret. - Der er flere tilbud målrettet autister i hovedstadsregionen, men de øvrige tilbud lever aktuelt ikke op til kriterium 1 og 2.

Tilbud:	Lyngdal	
Paragraf:	SEL § 104, § 108 (skærmede enheder/domæner)	
Målgruppe:	Voksne med svære udviklingsforstyrrelser/svær autisme og problemskabende adfærd.	
Driftsherrer:	Region Hovedstaden	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
1. Volumen	Ja	- Tilbuddets målgruppe for de skærmede enheder/domæner er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde aktuelt ikke overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Kompleksitet	Ja	- Tilbuddets målgruppe er voksne med svære udviklingsforstyrrelser/ svær autisme og problemskabende adfærd, der typisk har behov for 1:1 normering. Tilbuddets skærmede enheder/domæner lever på nuværende tidspunkt op til kriteriet.
3. Selvforsyning i regionen	Ja	- Hovedstadsregionen bør have et tilbud i form af skærmede enheder/domæner til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen. Dette kriterium vægter særligt højt i task forcens vurdering af tilbuddet.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud	Ja	- Tilbuddets målgruppe har, grundet graden af kompleksitet, meget store vanskeligheder ved at indgå i sammenhæng med andre mennesker. Behovene hos tilbuddets målgruppe vurderes derfor ikke at kunne imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.
5. Optageområde	Nej	- Der findes på nuværende tidspunkt to ligestillede tilbud med skærmede enheder/domæner, der er målrettet denne målgruppe, hvorfor dette kriterium ikke er opfyldt. På nuværende tidspunkt er der således grundlag for at drive mere end ét tilbud i regionen. Hvis efterspørgslen falder, kan der dog være behov for at genvurdere behovet for to tilbud i regionen.

<i>6. Varetagelse af særlige behov</i>	Ja	<ul style="list-style-type: none">- Tilbuddets skærmede enheder/domæner vurderes unikke, og er i mange tilfælde alternativ til enkeltmandsprojekter.- Tilbuddet besidder særlig faglig kompetence og særlig viden om målrettede metoder.
<i>Særlig opmærksomhed</i>		<ul style="list-style-type: none">- Det er alene tilbuddets skærmede enheder/domæner, der vurderes som unikke, og som således karakteriseres som mest specialiseret.- Der er flere tilbud målrettet autister i hovedstadsregionen, men de øvrige tilbud lever aktuelt ikke op til kriterium 1 og 2.

4. Udvikling i kapacitet og belægning i tilbudstyper fordelt på målgrupper i Udviklingsstrategi

4.1 UDVIKLING I KAPACITET OG BELÆGNING I MÅLGRUPPER INDEN FOR PÅ DET HØJT SPECIALISEREDE BØRNE- OG UNGEOMRÅDE

På børne- og ungeområdet følges i regi af Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2018 16 højt specialiserede døgn- og dagtilbud efter paragrafferne i Serviceloven. De højt specialiserede tilbud er målrettet målgrupperne *børn og unge med psykiske vanskeligheder, udviklingsforstyrrelser og udviklingshæmning*. Sammenlagt omfatter de 16 højt specialiserede tilbud 257 døgn- og dagpladser i 2019.

Generelt har der siden 2007 været en nedgang i tilbud og pladser på børne- og ungeområdet inden for Udviklingsstrategiens områder grundet kommunernes strategier om inklusion og mindst mulige indgribende indsatser i nærmiljøet. Denne udvikling ser ud til at have fundet et stabilt niveau. Siden 2014 er der således kun foretaget mindre op- og nedjusteringer i antallet af døgn- og dagpladser i tilbuddene til børn og unge.

4.1.2 Anvendelsen af tilbudsviften

Driftsherrernes indberetninger om, hvilke børn og unge der pr. 31. december 2017 var indskrevet på de døgntilbud, der er omfattet af Udviklingsstrategi 2019-2029, giver et billede af, at det hovedsageligt var børn og unge med udviklingshæmning.

Derudover viser indberetningerne, at over halvdelen af de børn og unge, der var indskrevet på døgntilbuddene målrettet udviklingsforstyrrelser og udviklingshæmning var i aldersgruppen 0-14 år, mens den største procentvise andel af børn og unge indskrevet på døgntilbud målrettet psykiske vanskeligheder var inden for aldersgruppen 15-17 år, jf. figur 1 nedenfor. Dette svarer i store træk til den indberettede aldersfordeling i 2016.

Figur 1: Aldersfordeling i døgntilbud til børn og unge fordelt på tilbuddenes primære målgrupper

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

I tabel 1 til 4 fremgår oversigter over udviklingen i kapacitet og belægning i de højt specialiserede tilbud til børn og unge fordelt på målgrupper og tilbudstyper efter paragraffer i Serviceloven.

Tabel 1: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet børn og unge med udviklingsforstyrrelser

Paragraf	Antal tilbud 2018	Tekst	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Udvikling 2014-2019
§ 32	1	Pladstal	8	8	8	8	8	8	0%
		Pladsforbrug i alt	4,6	7,1	6,7	6,5			
		Belægningsprocent	57%	88%	84%	81%			
§ 36	1	Pladstal	25	25	25	25	25	25	0%
		Pladsforbrug i alt	19,8	19,4	23,5	22,6			
		Belægningsprocent	79%	77%	94%	91%			
§ 66 nr. 6	1	Pladstal	17	17	17	17	17	17	0%
		Pladsforbrug i alt	19,0	19,3	16,4	14,8			
		Belægningsprocent	112%	113%	97%	87%			
§ 66 nr. 6 afl	2	Pladstal	13	13	14	14	14	14	8%
		Pladsforbrug i alt	12,7	12,4	15,9	15,3			
		Belægningsprocent	98%	95%	113%	109%			

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

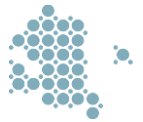
Tabel 2: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet børn og unge med udviklingshæmning

Paragraf	Antal tilbud 2018	Tekst	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Udvikling 2014-2019
§ 32	1	Pladstal	32	32	35	35	23	23	-28%
		Pladsforbrug i alt	36,0	37,4	36,6	29,9			
		Belægningsprocent	112%	117%	105%	86%			
§ 66 nr. 6	1	Pladstal	21	21	19	20	20	20	-5%
		Pladsforbrug i alt	20,3	19,6	20,7	21,5			
		Belægningsprocent	97%	93%	109%	108%			
§ 66 nr. 6 og § 107	2	Pladstal	44	45	42	42	40	40	-9%
		Pladsforbrug i alt	43,6	42,9	41,9	40,8			
		Belægningsprocent	99%	95%	100%	99%			
§ 66 nr. 6 afl	3	Pladstal	62	61	59	59	57	57	-8%
		Pladsforbrug i alt	54,1	53,2	58,9	56,9			
		Belægningsprocent	87%	87%	100%	84%			

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Tabel 3: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet børn og unge med psykiske vanskeligheder - sindslidelse

Paragraf	Antal tilbud 2018	Tekst	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Udvikling 2014-2019
§ 36	1	Pladstal	8	8	8	8	7	7	-12%
		Pladsforbrug i alt	8,2	6,4	7,8	5,9			
		Belægningsprocent	103%	79%	97%	74%			
§ 66 nr. 6	1	Pladstal	28	29	28	25	25	25	-10%
		Pladsforbrug i alt	27,9	25,9	19,9	26,7			
		Belægningsprocent	100%	89%	71%	107%			
§ 66 nr. 6 og § 107	1	Pladstal	5	5	6	3	3	3	-40%
		Pladsforbrug i alt	5,9	6,6	5,5	2,8			
		Belægningsprocent	118%	132%	91%	96%			
§ 66 nr. 6 afl	1	Pladstal	1	1	0,1	0,2	0,2	0,2	-80%
		Pladsforbrug i alt	0,2	0,1	0,6				

Belægningsprocent	16%	9%	596%
-------------------	-----	----	------

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Note: Nødbogård aflastningstilbud efter § 66 nr. 6 anvender fleksible pladser. Antallet på 0,2 plads er således ikke et udtryk for den reelle kapacitet, som tilpasses efter efterspørgslen.

Tabel 4: Udvikling i antal aktive sager i kommunikationscentre til børn og unge

Antal tilbud 2018	Tekst	2014	2015	2016	2017	Udvikling 2014-2017
4	Antal aktive sager (cpr. nr.)	838	871	943	854	2%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

4.2 UDVIKLING I KAPACITET OG BELÆGNING I MÅLGRUPPER INDEN FOR PÅ DET HØJT SPECIALISEREDE VOKSENOMRÅDE

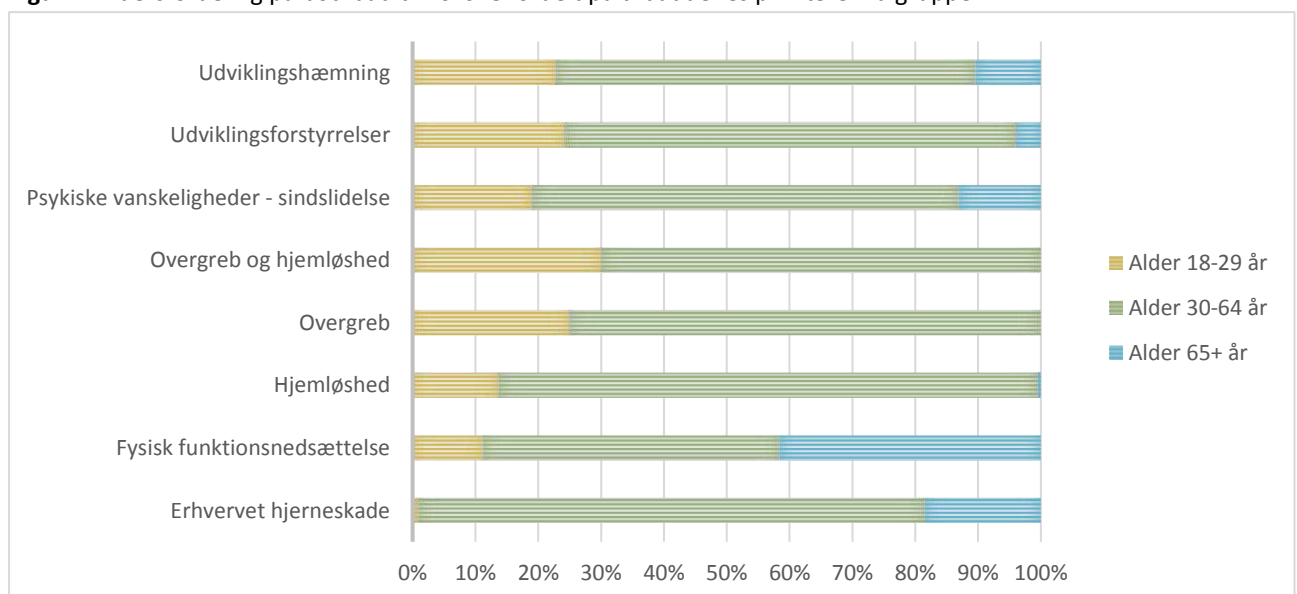
På voksenområdet følges i regi af Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2018 135 døgn- og dagtilbud samt 3 ambulante tilbud til voksne med stofmisbrug efter paragrafferne i Serviceloven og Sundhedsloven. Tilbuddene er målrettet otte overordnede målgrupper inden for voksenområdet (voksne med psykiske vanskeligheder, udviklingshæmning, udviklingsforstyrrelser, fysisk funktionsnedsættelse, erhvervet hjerneskade, stofmisbrug, samt overgreb og hjemløshed). Tilbuddene omfatter i 2019 sammenlagt 3.373 døgn- og dagpladser samt 1.512 ambulante forløb til stofmisbrugere. Desuden omfatter Udviklingsstrategien på voksenområdet fire kommunikationscentre, som i 2017 havde 14.365 aktive sager.

Generelt ligger antallet af pladser i døgn- og dagtilbud i de højt specialiserede tilbud til voksne nogenlunde stabilt i perioden 2014 til 2018.

4.2.1 Anvendelsen af tilbudsviften

Derudover viser indberetningerne, at den største andel af de mennesker, der var indskrevet på botilbuddene var i aldersgruppen 30-64 år. Dog er billedet noget anderledes for botilbud målrettet voksne med fysisk funktionsnedsættelse, hvor der pr. 31. december 2017 var indskrevet en betydelig større andel voksne i aldersgruppen 65 år og derover end på de øvrige tilbud, jf. figur 2 nedenfor. Denne fordeling svarer i store træk til den indberettede aldersfordeling i 2016.

Figur 2: Aldersfordeling på botilbud til voksne fordelt på tilbuddenes primære målgrupper

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

I tabel 5 til 12 fremgår oversigter over udviklingen i kapacitet og belægning i de højt specialiserede tilbud til voksne på målgrupper og tilbudstyper efter paragraffer i Serviceloven.

Tabel 5: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet voksne med udviklingsforstyrrelser

Paragraf	Antal tilbud								Udvikling 2014-2019
	2018	Tekst	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
§ 104	7	Pladstal	133	138	140	145	145	145	8%
		Pladsforbrug i alt	129,7	133,8	136,5	125,4			
		Belægningsprocent	98%	97%	98%	95%			
§ 105, stk. 2	3	Pladstal	81	84	84	84	84	84	4%
		Pladsforbrug i alt	82,1	81,7	82,8	82,6			
		Belægningsprocent	101%	97%	99%	98%			
§ 107	1	Pladstal	5	3	3	3	3	3	-40%
		Pladsforbrug i alt	2,8	2,4	3,5	2,4			
		Belægningsprocent	55%	81%	117%	80%			
§ 108	7	Pladstal	99	99	102	103	102	102	3%
		Pladsforbrug i alt	98,0	99,9	101,3	99,8			
		Belægningsprocent	99%	101%	99%	98%			

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Tabel 6: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet voksne med fysisk funktionsnedsættelse

Paragraf	Antal tilbud								Udvikling 2014- 2019
	2018	Tekst	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
§ 104	2	Pladstal	43	43	43	43	43	43	0%
		Pladsforbrug i alt	41,8	39,1	33,0	44,1			
		Belægningsprocent	97%	91%	77%	101%			
§ 108	2	Pladstal	112	112	112	112	112	112	0%
		Pladsforbrug i alt	111,1	109,1	109,8	110,3			
		Belægningsprocent	99%	97%	98%	98%			

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Tabel 7: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet voksne med erhvervet hjerneskade

Paragraf	Antal tilbud								Udvikling 2014- 2019
	2018	Tekst	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
§ 104	3	Pladstal	24	24	24	49	49	49	104%
		Pladsforbrug i alt	24,2	24,9	24,7	46,9			
		Belægningsprocent	101%	104%	103%	95%			
§ 107	1	Pladstal	-	-	-	2	2	2	-
		Pladsforbrug i alt				1,5			
		Belægningsprocent				78%			
§ 108	2	Pladstal	90	90	90	80	90	90	0%
		Pladsforbrug i alt	89,1	90,0	87,1	78,7			
		Belægningsprocent	99%	100%	97%	98%			

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Tabel 8: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet voksne med udviklingshæmning

Paragraf	Antal tilbud 2018	Tekst							Udvikling 2014-2019
			2014	2015	2016	2017	2018	2019	
§ 103	2	Pladstal	46	40	38	38	32	32	-30%
		Pladsforbrug i alt	43,9	38,2	41,2	43,5			
		Belægningsprocent	95%	95%	108%	114%			
§ 104	21	Pladstal	909,5	908,5	925,5	970,5	962,5	962,5	5%
		Pladsforbrug i alt	922,3	883,5	864,6	927,5			
		Belægningsprocent	101%	97%	93%	101%			
§ 105, stk. 2	16	Pladstal	318	318	318	325	305	305	-4%
		Pladsforbrug i alt	290,3	281,3	315,3	322,4			
		Belægningsprocent	91%	88%	99%	105%			
§ 107	4	Pladstal	38	41	41	43	51	51	34%
		Pladsforbrug i alt	37,8	39,9	42,9	39,8			
		Belægningsprocent	99%	97%	105%	72%			
§ 107 afl	1	Pladstal	10,5	10,5	12,5	12,5	12,5	12,5	19%
		Pladsforbrug i alt	10,4	11,7	13,0	12,5			
		Belægningsprocent	99%	112%	104%	100%			
§ 108	19	Pladstal	554	546	543	537	521	521	-6%
		Pladsforbrug i alt	536,8	534,5	524,9	515,8			
		Belægningsprocent	97%	98%	97%	93%			

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Tabel 9: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet voksne med psykiske vanskeligheder - sindslidelse

Paragraf	Antal tilbud 2018	Tekst							Udvikling 2014-2019
			2014	2015	2016	2017	2018	2019	
§ 104	3	Pladstal	7	7	8	18	18	18	157%
		Pladsforbrug i alt	7,3	6,7	11,9	19,7			
		Belægningsprocent	104%	95%	148%	150%			
§ 105, stk. 2	2	Pladstal	56	56	56	56	56	56	0%
		Pladsforbrug i alt	54,0	54,1	54,6	55,2			
		Belægningsprocent	96%	97%	98%	98%			
§ 107	9	Pladstal	82	87	87	112	106,5	106,5	29%
		Pladsforbrug i alt	80,6	75,2	92,5	100,7			
		Belægningsprocent	98%	86%	106%	88%			
§ 107 og § 108	5	Pladstal	110	113	116	116	116	116	5%
		Pladsforbrug i alt	109,7	115,0	114,8	114,7			
		Belægningsprocent	100%	102%	99%	99%			
§ 108	5	Pladstal	174	175	167	141	146	146	-16%
		Pladsforbrug i alt	169,0	197,2	151,8	144,9			
		Belægningsprocent	97%	113%	91%	102%			

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Tabel 10: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet voksne udsat for hjemløshed og overgreb

Paragraf	Antal tilbud 2018	Tekst							Udvikling 2014-2019
			2014	2015	2016	2017	2018	2019	
§ 110	5	Pladstal	177	184	203	205	215	215	21%

		Pladsforbrug i alt	182,4	189,3	210,0	203,8		
		Belægningsprocent	103%	103%	103%	88%		
§ 109	4	Pladstal	29	29	31	35	35	21%
		Pladsforbrug i alt	27,4	27,2	27,9	25,5		
		Belægningsprocent	94%	94%	91%	69%		
§ 109 og § 110	1	Pladstal	25	29	29	29	29	16%
		Pladsforbrug i alt	25,8	25,5	29,9	30,3		
		Belægningsprocent	103%	88%	103%	104%		

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Note: Der er ikke indberettet tal fra Frederiksværk Krisecenter §109 i 2017.

Tabel 11: Udvikling i kapacitet og belægning i ambulante tilbud målrettet voksne med stofmisbrug

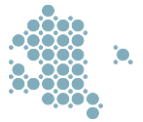
Paragraf	Antal tilbud 2018	Tekst	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Udvikling 2014-2019
§ 101	2	Pladstal	960	949	877	809	819	819	-15%
		Pladsforbrug i alt	723,4	751,1	893,9	857,5			
		Belægningsprocent	75%	79%	102%	123%			
§ 142	1	Pladstal	720	709	703	427	703	703	-2%
		Pladsforbrug i alt	722,9	711,1	717,2	428,1			
		Belægningsprocent	100%	100%	102%	100%			

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

Tabel 12: Udvikling i antal aktive sager i kommunikationscentre til voksne

Antal tilbud 2018	Tekst	2014	2015	2016	2017	Udvikling 2014-2017
4	Antal aktive sager (cpr. nr.)	9.702	9.964	14.212	14.365	48%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2019, Fælleskommunalt sekretariat, 2018.

5. Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

I forbindelse med udarbejdelsen af Rammeaftalen på det specialiserede social- og undervisningsområde har kommunerne ansvaret for at sikre indbyrdes koordination mellem regionerne i forhold til de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger samt den sikrede boform Kofoedsminde.

Der er på den baggrund nedsat et kommunalt koordinationsforum bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper på det specialiserede socialområde i hver af de fem KKR. Forum for koordination på det specialiserede social- og specialundervisningsområde er ansvarlig for at udarbejde forslag til landsdækkende koordination af de berørte områder, som indgår i de enkelte rammeaftaler.

De administrative styregrupper har ansvar for at bringe opmærksomhedspunkter op i Forum for koordination på det specialiserede social- og specialundervisningsområde. Den enkelte styregruppe har ansvar for at følge udviklingen på de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger, som er beliggende i egen region. Såfremt der sker eller er udsigt til væsentlige ændringer i kapacitet og/eller behov, skal styregruppen bringe det op i Forum for koordination på det specialiserede social- og specialundervisningsområde, så kommunerne i fællesskab kan løfte deres ansvar på området.

Der er i 2018 tre landsdækkende undervisningstilbud, fire landsdelsdækkende undervisningstilbud, tre øvrige landsdækkende tilbud samt otte tilbud med sikrede afdelinger, hvilket også forventes i 2019.

Lands- og landsdelsdækkende tilbud

Den samlede belægning på de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud efter Folkeskolelovens § 20, stk. 3 omfattet af delvis objektiv finansiering var i 2017 på 100 procent mod en belægning i 2016 på 104 procent. Belægningen på de enkelte tilbud svinger fra 91 til 110 procent.

Den samlede kapacitet er netto reduceret med 10,5 pladser fra 2014 til 2019 svarende til en reduktion på 5 procent. Netto-reduktionen dækker over både op- og nedjusteringer i de enkelte tilbud.

Center for Døvblindhed og Høretab i Region Nordjylland har reduceret kapaciteten væsentligt i 2017 og 2018. Undervisningstilbuddet for døvblindhed er landsdækkende, mens undervisningstilbuddet for høretab er landsdelsdækkende.

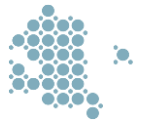
Den sikrede boform Kofoedsminde i Region Sjælland har i 2016 øget antallet af pladser fra 34 til 44 og i 2017 fra 44 til 47. Samtidig havde tilbuddet i 2017 en belægning på 130 procent

Sikrede afdelinger

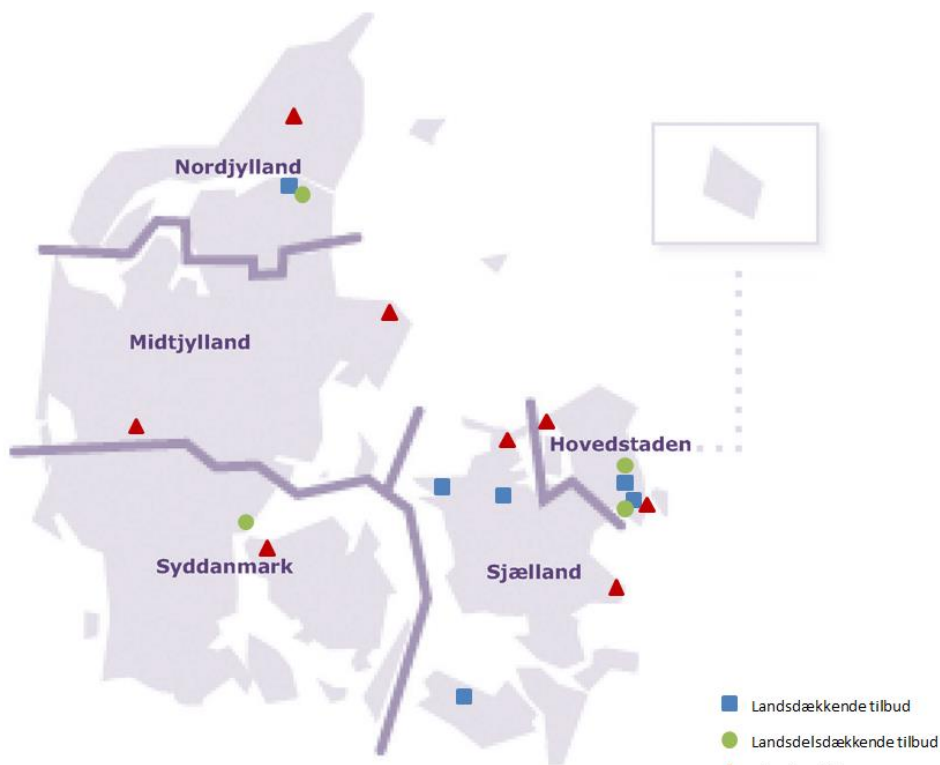
Den samlede belægning på de sikrede og de særligt sikrede afdelinger var i 2017 på 90 procent, hvor belægningen på de enkelte sikrede afdelinger spændte fra 68 til 99 procent.

I 2017 var der 106 pladser på de sikrede afdelinger. På baggrund af en landsdækkende benchmarkanalyse af kapaciteten i de sikrede afdelinger besluttede de regionale driftsherrer at reducere kapaciteten på landsplan i 2017 med 20 pladser i forhold til antallet af pladser i 2014 på 126 pladser. Således er antallet af pladser reduceret til 106 i 2017. I 2018 er antallet af pladser øget til 109

Hvert år udarbejdes i fællesskab mellem de fælleskommunale rammeaftalesekretariater én samlet beskrivelse af ændringer i kapacitet og udviklingstendenser for tilbuddene. Beskrivelsen bygger på indmeldinger fra tilbuddenes driftsherrer og kommunerne. Hver af de fem rammeaftalesekretariater er ansvarlig for at indhente oplysninger fra kommuner og regioner vedrørende kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger, der er geografisk placeret i pågældende region.

Kort 1: Geografisk placering af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Nærværende afsnit omfatter en fælles beskrivelse af status over kapacitet og belægning.

Afsnittet præsenterer den samlede kapacitet og belægning for henholdsvis de lands- og landsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger.

De lands- og landsdelsdækkende tilbud fremgår af "Bekendtgørelse om rammeaftaler og udgifter ved de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud m.v." samt "Bekendtgørelse om finansiering af visse ydelser og tilbud efter lov om social service samt betaling for unges ophold i Kriminalforsorgens institutioner" og er følgende:

Landsdækkende undervisningstilbud til børn og unge efter Folkeskolelovens § 20, stk. 3:

- ▶ Center for Døvblindhed og Høretab – børn og unge med døvblindhed (*Region Nordjylland*)
- ▶ Børneskolen på Kolonien Filadelfia – børn og unge indlagt på Epilepsihospitalet (*Region Sjælland*)
- ▶ Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs – børn og unge med synshandicap (*Region Sjælland*)

Landsdelsdækkende undervisningstilbud til børn og unge efter Folkeskolelovens § 20, stk. 3:

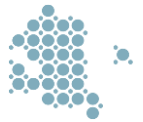
- ▶ Center for Døvblindhed og Høretab – børn og unge med høretab (*Region Nordjylland*)
- ▶ Center for Høretab – børn og unge med høretab (*Region Syddanmark*)
- ▶ Skolen på Kastelsvej – børn og unge med høretab (*Københavns Kommune*)
- ▶ Geelsgårdskolen – børn og unge med svære fysiske handicaps og børn og unge med døvblindhed (*Region Hovedstaden*)

Øvrige landsdækkende tilbud

- ▶ IBOS – voksne med synshandicap (*Københavns Kommune*)
- ▶ CFD – Døvekonsulentordningen (*Gladsaxe Kommune*)
- ▶ Kofoedsminde – sikret boform til voksne med udviklingshæmning (*Region Sjælland*).

De sikrede afdelinger er placeret i følgende tilbud:

- ▶ Kompasset (*Region Nordjylland*)
- ▶ Koglen (*Region Midtjylland*)

- ▶ Grenen (Region Midtjylland)
- ▶ Egely (Region Syddanmark)
- ▶ Bakkegården (Region Sjælland)
- ▶ Stevnfortet (Region Sjælland)
- ▶ Sølager (Region Hovedstaden)
- ▶ Sønderbro (Københavns Kommune)

5.1 SAMLET KAPACITET OG BELÆGNING PÅ DE LANDS- OG LANDSDELSDÆKKENDE TILBUD

5.1.1 De lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud til børn og unge

Tabel 1 viser den samlede udvikling i kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud til børn og unge efter Folkeskolelovens § 20, stk. 3, som er omfattet af delvis objektiv finansiering.⁴ Tabellen viser, at den samlede belægning i de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud var på 100 procent i 2017. Belægningen på de enkelte tilbud svinger fra 91 til 110 procent, jf. bilag 1.

Den samlede kapacitet er netto reduceret med 10,5 pladser fra 2014 til 2019, svarende til en reduktion på 5 procent. I 2017 var antallet pladser midlertidigt oppe på 209 pladser og nede på 203 pladser i 2018. Netto-reduktionen dækker over både op- og nedjusteringer i de enkelte tilbud.

Tabel 1: Udvikling i kapacitet og belægning i lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud

Tekst	Antal tilbud	Belægning						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pladstal	7	208,5	202	197	209	203	198	198
Pladsforbrug samlet		194,5	191,5	204,6	185,8			
Belægningsprocent		93%	95%	104%	100%			
Pladsforbrug Syddanmark		28,0	28,9	35,4	37,2			
Pladsforbrug Midtjylland		9,9	8,3	9,9	10,2			
Pladsforbrug Nordjylland		15,3	14,8	14,1	14,2			
Pladsforbrug Sjælland		24,5	22,1	21,6	17,5			
Pladsforbrug Hovedstaden		116,0	116,4	122,3	106,8			
Pladsforbrug andre		0,9	0,9	1,5	0,0			

Note: Lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud efter FSL § 20, stk. 3. De landsdækkende tilbud IBOS, CFD og Kofoedsminde indgår ikke i opgørelsen. Udvikling i kapacitet og belægning for disse tilbud fremgår af bilag 1, tabel 1C.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning, Fælleskommunale sekretariater i de fem regioner, 2018.

Center for Døvblindhed og Høretab i Region Nordjylland har i 2017 og 2018 reduceret kapaciteten væsentligt i sine undervisnings- og døgtilbud.⁵

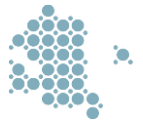
De *landsdækkende* undervisningstilbud var i 2017 overvejende belagt med borgere fra kommunerne i tilbuddenes beliggenhedsregion eller de omkringliggende regioner, jf. tabel 2. Der er ingen landsdækkende undervisningstilbud efter Folkeskolelovens § 20, stk. 3 i Region Midtjylland, Region Syddanmark og Region Hovedstaden.

Tabel 2: Belægningen på de *landsdækkende* undervisningstilbud i 2017 fordelt på regioner

Tekst	Tilbuddenes beliggenhed	
	Nordjylland	Sjælland
Antal tilbud	1	2
Pladstal	6	34
Pladsforbrug samlet	5,6	27,2

⁴ De lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud udbyder også andre ydelser såsom dag- og botilbud, specialundervisning for voksne samt STU. Disse ydelser er ikke omfattet af objektiv finansiering. Udvikling i kapacitet og belægning for disse ydelser fremgår af bilag 1.

⁵ Undervisningstilbuddet for døvblindhed er landsdækkende, mens undervisningstilbuddet for høretab er landsdelsdækkende.

Pladsforbrug Syddanmark	0%	14%
Pladsforbrug Midtjylland	10%	21%
Pladsforbrug Nordjylland	72%	3%
Pladsforbrug Sjælland	18%	39%
Pladsforbrug Hovedstaden	0%	23%
Pladsforbrug andre	0%	0%

Note: Lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud efter FSL § 20, stk. 3.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning, Fælleskommunale sekretariater i de fem regioner, 2018.

I tabel 3 ses den regionsvise fordeling af belægningen på de *landsdelsdækkende* undervisningstilbud. Som det fremgår, blev disse tilbud i 2017 primært anvendt af kommuner i beliggenhedsregionen, mens borgere fra kommuner i de andre regioner udgjorde en meget lille andel af pladsforbruget. Der er ingen landsdelsdækkende undervisningstilbud i Region Midtjylland og Region Sjælland.

Tabel 3: Belægning på de *landsdelsdækkende* undervisningstilbud i 2017 fordelt på regioner

Tekst	Tilbuddenes beliggenhed		
	Syddanmark	Nordjylland	Hovedstaden
Antal tilbud	1	1	2
Pladstal	39	9	121
Pladsforbrug samlet	38,4	9,9	104,8
Pladsforbrug Syddanmark	87%	0%	0%
Pladsforbrug Midtjylland	8%	6%	0%
Pladsforbrug Nordjylland	0%	94%	0%
Pladsforbrug Sjælland	2%	0%	5%
Pladsforbrug Hovedstaden	3%	0%	95%
Pladsforbrug andre	0%	0%	0%

Note: Lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud efter FSL § 20, stk. 3.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning, Fælleskommunale sekretariater i de fem regioner, 2018.

5.1.2 Øvrige landsdækkende tilbud

Udvikling i kapacitet og belægning på de øvrige landsdækkende tilbud – IBOS til voksne med synshandicap, Døvekonsulentordningen på CFD, og den sikre boform for voksne med udviklingshæmning Kofoedsminde – fremgår af bilag 1, tabel 1C.

Særligt i forhold til disse tilbud skal fremhæves, at den sikrede boform Kofoedsminde i Region Sjælland i 2016 øgede antallet af pladser fra 34 til 44 og i 2017 fra 44 til 47. Samtidig havde tilbuddet i 2017 en belægning på 130 procent, jf. bilag 1.

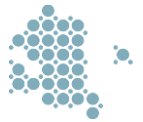
5.2 SAMLET KAPACITET OG BELÆGNING PÅ DE SIKREDE AFDELINGER

I 2017 var der 106 pladser på de sikrede afdelinger, jf. tabel 4. På baggrund af en landsdækkende benchmarkanalyse af kapaciteten i de sikrede afdelinger besluttede de regionale driftsherrer at reducere kapaciteten på landsplan i 2017 med 20 pladser i forhold til antallet af pladser i 2014 på 126. Således er antallet af pladser reduceret til 106 i 2017. I 2018 er antallet af pladser øget til 109

Den gennemsnitlige belægning for de sikrede afdelinger var i 2017 på 90 procent, hvor belægningsprocenten spændte fra 68 til 99 procent på de enkelte tilbud. Dette er en markant stor stigning i forhold til 2016, hvor den gennemsnitlige belægning var på 76 procent.

Tabel 4: Udvikling i kapacitet og belægning i de sikrede afdelinger

Tekst	Antal tilbud							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Pladstal	8	126	124,8	123	106	109	109	109
Pladsforbrug samlet	99,0	90,4	92,4	95,0				
Belægningsprocent	79%	72%	76%	90%				
Pladsforbrug Syddanmark	19,9	17,6	13,1	20,5				
Pladsforbrug Midtjylland	16,0	15,0	19,2	19,9				

Pladsforbrug Nordjylland	3,7	3,7	6,0	4,8
Pladsforbrug Sjælland	11,9	11,1	15,0	15,6
Pladsforbrug Hovedstaden	43,7	39,3	29,2	29,3
Pladsforbrug andre	3,6	4,3	10,4	4,9

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning, Fælleskommunale sekretariater i de fem regioner, 2018.

Som det fremgår af tabel 5, var pladserne i de sikrede afdelinger i 2017 primært belagt med unge fra kommuner i den region, hvor tilbuddene geografisk er beliggende, eller fra de omkringliggende regioner. I de sikrede afdelinger i Region Sjælland udgør unge fra Hovedstadsregionen dog den største andel. Dette mønster ses også i de foregående år.

Tabel 5: Belægning på de sikrede afdelinger i 2017 fordelt på regioner

Tekst	Tilbuddenes beliggenhed				
	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Sjælland	Hovedstaden
Antal tilbud	1	2	1	2	2
Pladstal	19	25	8	21	33
Pladsforbrug samlet	16,6	24,7	7,8	14,9	30,9
Pladsforbrug Syddanmark	35%	26%	14%	7%	20%
Pladsforbrug Midtjylland	23%	46%	35%	11%	1%
Pladsforbrug Nordjylland	5%	4%	36%	0%	0%
Pladsforbrug Sjælland	20%	8%	6%	53%	7%
Pladsforbrug Hovedstaden	17%	16%	6%	30%	57%
Pladsforbrug andre	0%	0%	4%	0%	15%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning, Fælleskommunale sekretariater i de fem regioner, 2018.

5.3 OVERSIGT OVER UDVIKLING I KAPACITET OG BELÆGNING I LANDS- OG LANDSDELSDÆKKENDE TILBUD

Table 1A: Udvikling i kapacitet og belægning i *landsdækkende* undervisningstilbud

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Center for Døvblindhed og Høretab Døvblindhed	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	11	11	11	6	6	6	5	5	
		Pladsforbrug samlet	7,2	6,0	5,9	6,0	5,6				
		Belægningsprocent	65%	55%	54%	100%	93%				
		Pladsforbrug Syddanmark	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug Midtjylland	1,6	1,0	1,0	1,0	0,6				
		Pladsforbrug Nordjylland	4,0	4,0	3,9	4,0	4,0				
		Pladsforbrug Sjælland	1,6	1,0	1,0	1,0	1,0				
		Pladsforbrug Hovedstaden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
		LSV § 1 stk. 2		Pladstal	42	42	36	36	36	36	36
Pladsforbrug samlet	42,5			41,0	41,0	42,3	44,6				
Belægningsprocent	101%			98%	114%	118%	124%				
Pladsforbrug Syddanmark	5,0			5,0	5,0	5,4	6,0				
Pladsforbrug Midtjylland	9,2			8,4	9,0	9,8	10,0				
Pladsforbrug Nordjylland	12,0			12,0	12,0	11,5	11,6				
Pladsforbrug Sjælland	4,7			4,0	4,0	4,4	5,0				
Pladsforbrug Hovedstaden	10,0			10,6	10,0	9,7	10,0				
Pladsforbrug andre	1,6			1,0	1,0	1,4	2,0				
SEL § 104				Pladstal	31	31	31	43	43	43	43
		Pladsforbrug samlet	39,4	39,5	40,4	43,0	44,7				
		Belægningsprocent	127%	127%	130%	100%	104%				
		Pladsforbrug Syddanmark	4,5	4,5	5,0	5,4	6,0				
		Pladsforbrug Midtjylland	9,5	8,0	8,0	9,3	11,0				
		Pladsforbrug Nordjylland	9,5	10,0	10,0	10,2	8,5				
		Pladsforbrug Sjælland	4,1	4,0	4,0	4,4	5,3				
		Pladsforbrug Hovedstaden	10,3	12,0	12,4	12,3	12,0				
		Pladsforbrug andre	1,5	1,0	1,0	1,4	2,0				

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Center for Døvblindhed og Høretab Døvblindhed	SEL § 107	Pladstal	11	11	11	11	11	11	11	11	
		Pladsforbrug samlet	18,1	11,1	11,9	11,9	12,1				
		Belægningsprocent	164%	101%	108%	108%	110%				
		Pladsforbrug Syddanmark	1,3	1,0	1,0	1,0	1,0				
		Pladsforbrug Midtjylland	5,4	3,0	3,0	3,0	3,2				
		Pladsforbrug Nordjylland	3,7	3,0	3,0	3,9	4,0				
		Pladsforbrug Sjælland	2,9	2,1	3,0	3,0	2,8				
		Pladsforbrug Hovedstaden	2,9	1,0	0,9	0,0	0,0				
		Pladsforbrug andre	1,9	1,0	1,0	1,0	1,0				
	SEL § 108	Pladstal	28,42	38	38	38	38	38	38	38	38
		Pladsforbrug samlet	28,3	38,0	38,4	38,3	37,9				
		Belægningsprocent	100%	100%	101%	101%	100%				
		Pladsforbrug Syddanmark	4,1	5,0	5,0	5,0	5,0				
		Pladsforbrug Midtjylland	6,3	8,0	8,0	8,0	8,0				
		Pladsforbrug Nordjylland	7,3	9,0	9,0	9,0	8,9				
Pladsforbrug Sjælland		2,1	3,0	3,0	3,0	3,0					
Pladsforbrug Hovedstaden		8,4	12,0	12,4	12,3	12,0					
Pladsforbrug andre		0,1	1,0	1,0	1,0	1,0					
SEL § 66 nr. 6	Pladstal	10	10	10	8	6	6	6	6	6	
	Pladsforbrug samlet	7,0	6,5	5,7	5,5	4,8					
	Belægningsprocent	70%	65%	57%	69%	79%					
	Pladsforbrug Syddanmark	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
	Pladsforbrug Midtjylland	0,4	0,6	0,6	1,3	0,8					
	Pladsforbrug Nordjylland	4,6	4,0	4,1	3,2	3,0					
	Pladsforbrug Sjælland	2,0	1,9	1,0	1,0	1,0					
	Pladsforbrug Hovedstaden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
	Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
	Børneskolen Filadelfia Børn indlagt på Epilepsihospitalets børneafdeling	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	11,5	11,5	11	11	11	11	11	11
Pladsforbrug samlet			8,9	8,6	9,5	10,1	11,1				
Belægningsprocent			78%	75%	86%	92%	101%				
Pladsforbrug Syddanmark			1,3	1,5	2,0	2,2	2,1				
Pladsforbrug Midtjylland			2,1	1,9	1,7	2,4	3,0				
Pladsforbrug Nordjylland			0,8	0,7	0,9	0,5	0,9				
Pladsforbrug Sjælland			2,9	2,0	2,3	2,3	2,4				
Pladsforbrug Hovedstaden			1,8	2,5	2,6	3,0	2,7				
Pladsforbrug andre			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs Blinde og svagsynede	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	30	20	23	21	23	23	23
		Pladsforbrug samlet	21,1	19,5	21,0	19,0			
		Belægningsprocent	70%	98%	91%	91%			
		Pladsforbrug Syddanmark	0,2	0,5	0,9	1,0			
		Pladsforbrug Midtjylland	2,3	2,1	3,3	3,0			
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Sjælland	15,1	14,1	13,4	12,1			
		Pladsforbrug Hovedstaden	3,5	2,7	3,4	3,0			
	LSV § 1 stk. 2	Pladstal	9	8	9	9	11	11	11
		Pladsforbrug samlet	12,1	11,3	8,9	7,3			
		Belægningsprocent	134%	141%	99%	81%			
		Pladsforbrug Syddanmark	1,5	1,4	0,6	0,0			
		Pladsforbrug Midtjylland	1,0	1,0	1,8	2,0			
		Pladsforbrug Nordjylland	1,0	1,0	0,7	1,0			
Pladsforbrug Sjælland		4,0	3,4	3,6	3,4				
Pladsforbrug Hovedstaden		4,6	4,4	2,2	0,9				
SEL § 36	Pladstal	19,5	10,4	8	5	4	4	4	
	Pladsforbrug samlet	10,7	12,3	5,8	4,5				
	Belægningsprocent	55%	118%	73%	90%				
	Pladsforbrug Syddanmark	0,0	0,0	0,0	0,0				
	Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,0	0,0	0,0				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,0				
	Pladsforbrug Sjælland	10,7	12,3	5,8	4,5				
	Pladsforbrug Hovedstaden	0,0	0,0	0,0	0,0				
SEL § 66 nr. 6 / § 107	Pladstal	38	31,2	33	37	36	36	36	
	Pladsforbrug samlet	30,2	30,2	29,1	28,0				
	Belægningsprocent	79%	97%	88%	76%				
	Pladsforbrug Syddanmark	2,7	2,2	3,4	1,5				
	Pladsforbrug Midtjylland	3,3	3,6	5,5	5,6				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,8	1,0	1,2	1,2				
	Pladsforbrug Sjælland	12,7	13,1	11,7	10,7				
	Pladsforbrug Hovedstaden	10,7	10,3	7,3	9,0				
Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0					

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning, Fælleskommunale sekretariater i de fem regioner, 2018.

Table 1B: Udvikling i kapacitet og belægning i *landsdelsdækkende* undervisningstilbud

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Center for Høretab Høretab	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	42	34	33	33	39	39	39	39	
		Pladsforbrug samlet	41,4	32,2	30,3	39,4	38,4				
		Belægningsprocent	99%	95%	92%	119%	99%				
		Pladsforbrug Syddanmark	33,4	26,0	26,1	32,2	33,5				
		Pladsforbrug Midtjylland	5,4	3,9	1,3	2,6	3,0				
		Pladsforbrug Nordjylland	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug Sjælland	0,0	0,0	0,0	0,7	0,9				
		Pladsforbrug Hovedstaden	1,0	1,3	2,0	2,3	1,1				
		Pladsforbrug andre	1,0	0,9	0,9	1,5	0,0				
		LSV § 1 stk. 3	LSV § 1 stk. 3	Pladstal	13	16	12	15	9	9	9
Pladsforbrug samlet	13,2			12,5	11,8	9,1	5,3				
Belægningsprocent	102%			78%	98%	61%	58%				
Pladsforbrug Syddanmark	5,6			7,8	8,2	6,6	3,9				
Pladsforbrug Midtjylland	3,6			2,3	2,2	2,0	0,9				
Pladsforbrug Nordjylland	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0				
Pladsforbrug Sjælland	3,0			1,9	0,8	0,0	0,0				
Pladsforbrug Hovedstaden	1,0			0,5	0,5	0,5	0,5				
Pladsforbrug andre	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0				
SEL § 107	SEL § 107			Pladstal	13	12	12	10	10	10	10
		Pladsforbrug samlet	9,6	7,5	11,6	8,5	4,8				
		Belægningsprocent	74%	63%	97%	85%	48%				
		Pladsforbrug Syddanmark	2,0	2,9	7,3	5,2	3,5				
		Pladsforbrug Midtjylland	3,6	2,2	2,3	2,0	1,1				
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug Sjælland	3,0	2,0	0,9	0,0	0,0				
		Pladsforbrug Hovedstaden	1,0	0,5	1,0	1,3	0,3				
		Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
		SEL § 66 nr. 6	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	15	10	10	11	11	11	11
Pladsforbrug samlet	14,4			9,7	9,5	8,3	7,9				
Belægningsprocent	96%			97%	95%	76%	71%				
Pladsforbrug Syddanmark	9,8			7,0	7,6	6,3	6,3				
Pladsforbrug Nordjylland	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0				

Pladsforbrug Sjælland	0,0	0,0	0,0	0,7	0,2
Pladsforbrug Hovedstaden	1,0	0,9	0,9	0,7	1,0
Pladsforbrug andre	1,0	0,9	0,9	0,5	0,0

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Center for Døvblindhed og Høretab Høretab	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	16	16	15	9	9	9	5	5
		Pladsforbrug samlet	13,2	11,6	11,0	10,6	9,9			
		Belægningsprocent	82%	72%	73%	118%	110%			
		Pladsforbrug Syddanmark	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0	1,0	1,0	1,0	0,6			
		Pladsforbrug Nordjylland	13,2	10,6	10,0	9,6	9,3			
		Pladsforbrug Sjælland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Hovedstaden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
	LSV § 1 stk. 2	Pladstal	50	50	50	50	50	50	50	50
		Pladsforbrug samlet	68,1	67,9	81,6	94,0	97,0			
		Belægningsprocent	136%	136%	163%	188%	194%			
		Pladsforbrug Syddanmark	3,4	3,6	2,4	1,2	1,2			
		Pladsforbrug Midtjylland	14,1	12,5	12,2	10,7	7,7			
		Pladsforbrug Nordjylland	49,4	50,1	65,1	80,9	86,8			
		Pladsforbrug Sjælland	0,0	0,6	1,4	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Hovedstaden	1,2	1,2	0,6	1,2	1,2			
		Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	8	8	8	5	2,2	2,2	2,2	2,2
		Pladsforbrug samlet	5,6	5,0	6,0	2,4	1,5			
		Belægningsprocent	70%	63%	74%	48%	68%			
Pladsforbrug Syddanmark		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
Pladsforbrug Midtjylland		0,0	0,0	0,3	0,1	0,1				
Pladsforbrug Nordjylland		5,6	5,0	5,7	2,3	1,4				
Pladsforbrug Sjælland		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
Pladsforbrug Hovedstaden		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
Pladsforbrug andre		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
Geelsgårdskolen Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	78	85	89	98	101	98	98	98
		Pladsforbrug samlet	82,9	87,5	93,8	100,5	104,8			
		Belægningsprocent	106%	103%	105%	103%	104%			
		Pladsforbrug Syddanmark	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4			

Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pladsforbrug Sjælland	4,1	4,7	5,4	5,4	4,9
Pladsforbrug Hovedstaden	78,8	82,8	88,3	95,1	99,5
Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Geelsgårdskolen Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde	SEL § 104	Pladstal	11	10	12	15	14	15	15	15
		Pladsforbrug samlet	11,7	11,7	12,5	14,6	13,5			
		Belægningsprocent	106%	117%	104%	97%	96%			
	Pladsforbrug Syddanmark	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
	Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
	Pladsforbrug Sjælland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
	Pladsforbrug Hovedstaden	11,7	11,7	12,5	14,6	13,5				
	Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
	SEL § 36	Pladstal	62	69	70	77	77	77	77	77
	Pladsforbrug samlet	67,0	69,9	73,9	79,6	83,8				
	Belægningsprocent	108%	101%	106%	103%	109%				
	Pladsforbrug Syddanmark	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
	Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
Pladsforbrug Sjælland	2,3	2,2	3,0	2,2	1,0					
Pladsforbrug Hovedstaden	64,7	67,7	70,9	77,4	82,8					
Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
SEL § 66 nr. 6	Pladstal	7	7	7	7	7	7	7	7	
Pladsforbrug samlet	7,1	10,0	10,9	7,9	7,8					
Belægningsprocent	101%	143%	156%	113%	112%					
Pladsforbrug Syddanmark	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4					
Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
Pladsforbrug Sjælland	0,4	1,8	1,9	2,0	2,4					
Pladsforbrug Hovedstaden	6,6	8,2	9,0	5,9	5,0					
Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
SEL § 66 nr. 6 afl	Pladstal	7	7	9	9	9	9	9	9	
Pladsforbrug samlet	25,8	7,8	6,5	25,2	15,8					
Belægningsprocent	368%	111%	72%	280%	176%					

Pladsforbrug Syddanmark	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pladsforbrug Sjælland	0,0	0,5	0,4	1,2	0,0
Pladsforbrug Hovedstaden	25,8	7,3	6,1	23,9	15,8
Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Geelsgårdskolen	STU	Pladstal	18	11	7	9	8	9	9	9
Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde		Pladsforbrug samlet	15,1	9,2	7,8	7,4	7,9			
		Belægningsprocent	84%	84%	111%	82%	99%			
		Pladsforbrug Syddanmark	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Sjælland	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Hovedstaden	14,1	8,2	6,8	7,4	7,9			
		Pladsforbrug andre	0	0	0	0	0,0			
Skolen på Kastelsvej	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	33	31	20	19	20	20	20	20
Nedsat fysisk funktionsevne		Pladsforbrug samlet	32,8	29,1	20,0	19,0	0,0 ⁶			
		Belægningsprocent	99%	94%	100%	100%	0%			
		Pladsforbrug Syddanmark	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Sjælland	2,7	2,6	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Hovedstaden	30,1	26,5	20,0	19,0	0,0			
		Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning, Fælleskommunale sekretariater i de fem regioner, 2018.

⁶ Det har ikke været muligt at få indrapporteret tal fra Skolen på Kastelsvej.

Tabel 1C: Udvikling i kapacitet og belægning i øvrige *landsdækkende* tilbud

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
CFD Døve og høretab	SEL § 103	Pladstal	67	64	52	52	55	64	64	64
		Pladsforbrug samlet	49,2	54,4	55,6	62,3	60,3			
		Belægningsprocent	73%	85%	107%	120%	110%			
		Pladsforbrug Syddanmark	13,8	17,1	17,3	17,7	19,3			
		Pladsforbrug Midtjylland	4,5	3,7	3,8	3,2	2,3			
		Pladsforbrug Nordjylland	2,0	2,0	2,0	2,7	2,0			
		Pladsforbrug Sjælland	7,1	7,7	8,2	10,9	10,9			
		Pladsforbrug Hovedstaden	21,8	23,9	24,4	27,7	25,7			
		Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
	SEL § 104	Pladstal	62	62	59	58	58	62	62	62
		Pladsforbrug samlet	54,2	54,6	60,0	66,4	68,3			
		Belægningsprocent	87%	88%	102%	114%	118%			
		Pladsforbrug Syddanmark	4,6	4,6	6,1	4,0	5,4			
		Pladsforbrug Midtjylland	6,4	6,4	6,2	8,0	7,0			
		Pladsforbrug Nordjylland	1,4	1,5	1,0	1,0	1,0			
		Pladsforbrug Sjælland	10,4	10,3	13,5	11,9	11,5			
		Pladsforbrug Hovedstaden	31,4	31,8	33,1	41,5	43,3			
		Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
	SEL § 107	Pladstal	5	5	5	5	5	5	5	5
		Pladsforbrug samlet	4,0	1,5	1,8	1,9	2,7			
		Belægningsprocent	79%	29%	35%	39%	53%			
		Pladsforbrug Syddanmark	1,1	0,0	0,0	0,2	0,8			
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,0	0,1	0,2	0,3			
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Sjælland	0,5	0,8	1,0	0,8	1,0			
Pladsforbrug Hovedstaden		2,3	0,6	0,7	0,7	0,5				
Pladsforbrug andre		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
SEL § 108	Pladstal	101	101	101	103	103	101	101	101	
	Pladsforbrug samlet	99,3	94,7	109,8	106,6	110,7				
	Belægningsprocent	98%	94%	109%	103%	108%				
	Pladsforbrug Syddanmark	18,4	16,7	21,0	19,0	19,7				
	Pladsforbrug Midtjylland	11,4	11,0	11,0	11,0	10,7				
	Pladsforbrug Nordjylland	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0				
	Pladsforbrug Sjælland	18,0	14,5	21,0	21,0	23,4				
Pladsforbrug Hovedstaden	47,5	48,6	52,8	51,6	53,0					

Tilbud	Paragraf	Tekst	Pladsforbrug andre							
			2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
IBOS Blinde og svagsynede	Erhvervsuddannelser	Pladstal	28	30	30	30	30	30	30	30
		Pladsforbrug samlet	27,9	28,6	31,7	24,3	23,0			
		Belægningsprocent	100%	95%	106%	81%	77%			
		Pladsforbrug Syddanmark	0,3	0,2	1,7	0,9	0,3			
		Pladsforbrug Midtjylland	0,8	0,8	0,2	0,1	0,2			
		Pladsforbrug Nordjylland	0,2	0,3	1,0	0,3	0,9			
		Pladsforbrug Sjælland	4,5	6,2	6,6	5,3	4,7			
		Pladsforbrug Hovedstaden	21,8	19,8	21,9	17,3	16,8			
		Pladsforbrug andre	0,4	1,3	0,3	0,3	0,0			
	Rehabilitering, § 85	Pladstal	7	6	6	6	6	6	6	6
		Pladsforbrug samlet	6,5	5,0	3,0	2,4	2,7			
		Belægningsprocent	93%	83%	50%	40%	45%			
		Pladsforbrug Syddanmark	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Nordjylland	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Sjælland	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1			
		Pladsforbrug Hovedstaden	6,0	4,9	3,0	2,4	2,6			
		Pladsforbrug andre	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0			
	SEL § 104	Pladstal	16	17	17	17	17	17	17	17
		Pladsforbrug samlet	16,0	16,3	15,1	15,7	16,9			
		Belægningsprocent	100%	96%	89%	92%	100%			
		Pladsforbrug Syddanmark	1,0	1,0	1,0	1,2	1,0			
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
Pladsforbrug Nordjylland		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
Pladsforbrug Sjælland		2,6	3,0	3,0	3,0	3,1				
Pladsforbrug Hovedstaden		12,4	12,3	11,0	11,5	12,8				
Pladsforbrug andre		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
SEL § 107	Pladstal	19	17	17	17	17	17	17	17	
	Pladsforbrug samlet	16,6	9,3	8,3	11,4	13,9				
	Belægningsprocent	87%	55%	49%	67%	82%				
	Pladsforbrug Syddanmark	0,6	0,1	1,3	1,0	0,7				
	Pladsforbrug Midtjylland	0,4	0,0	0,1	0,0	0,5				
	Pladsforbrug Nordjylland	1,0	0,1	0,8	1,1	1,3				
	Pladsforbrug Sjælland	3,2	1,5	0,9	2,2	4,8				
	Pladsforbrug Hovedstaden	9,9	6,2	3,9	5,7	6,0				

Pladsforbrug andre 1,4 1,4 1,3 1,4 0,5

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
IBOS Blinde og svagsynede	SEL § 108	Pladstal	7	9	9	9	9	9	9	9
		Pladsforbrug samlet	7,9	8,4	8,0	8,7	10,0			
		Belægningsprocent	113%	93%	89%	96%	111%			
		Pladsforbrug Syddanmark	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Sjælland	4,5	5,0	5,0	5,0	5,0			
		Pladsforbrug Hovedstaden	2,4	2,4	2,0	2,7	4,0			
		Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		STU		Pladstal	10	6	6	6	6	6
Pladsforbrug samlet	9,1			5,3	7,6	9,0	10,0			
Belægningsprocent	91%			89%	126%	150%	166%			
Pladsforbrug Syddanmark	0,5			0,0	0,4	1,0	1,0			
Pladsforbrug Midtjylland	0,0			0,0	0,0	0,0	0,4			
Pladsforbrug Nordjylland	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0			
Pladsforbrug Sjælland	1,5			0,5	0,4	0,7	2,3			
Pladsforbrug Hovedstaden	6,8			3,9	5,7	6,2	5,7			
Pladsforbrug andre	0,4			1,0	1,0	1,0	0,5			
LSV				Pladstal	4	6	6	6	6	6
		Pladsforbrug samlet	4,2	5,4	7,6	8,1	7,0			
		Belægningsprocent	104%	90%	126%	135%	117%			
		Pladsforbrug Syddanmark	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0			
		Pladsforbrug Nordjylland	0,3	0,0	0,5	1,0	0,5			
		Pladsforbrug Sjælland	0,5	0,6	0,2	0,0	0,1			
		Pladsforbrug Hovedstaden	3,0	4,6	6,5	7,1	6,4			
		Pladsforbrug andre	0,5	0,1	0,2	0,0	0,0			
		Kofoedsminde Domsfældte udviklingshæmmede	SEL § 103	Pladstal	45	45	45	45	45	45
Pladsforbrug samlet	43,6			41,6	51,0	56,9	57,1			
Belægningsprocent	97%			92%	113%	126%	127%			
Pladsforbrug Syddanmark	11,2			9,4	10,0	11,0	11,6			
Pladsforbrug Midtjylland	8,0			7,6	11,3	13,6	11,7			
Pladsforbrug Nordjylland	3,0			3,1	4,5	4,1	4,0			

Pladsforbrug Sjælland	8,0	9,0	10,4	12,3	10,0
Pladsforbrug Hovedstaden	11,3	10,5	12,8	13,0	15,7
Pladsforbrug andre	2,0	2,0	2,0	3,0	4,0

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kofødsminde Domsfældte udviklingshæmmede	SEL § 108 stk. 6	Pladstal	34	34	34	44	47	47	47	47
		Pladsforbrug samlet	-	-	-	52,4	61,0			
		Belægningsprocent	-	-	-	119%	130%			
		Pladsforbrug Syddanmark	-	-	-	-	14,9			
		Pladsforbrug Midtjylland	-	-	-	-	13,6			
		Pladsforbrug Nordjylland	-	-	-	-	4,0			
		Pladsforbrug Sjælland	-	-	-	-	9,1			
		Pladsforbrug Hovedstaden	-	-	-	-	14,8			
		Pladsforbrug andre	-	-	-	-	4,6			

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning, Fælleskommunale sekretariater i de fem regioner, 2018.

5.4 OVERSIGT OVER UDVIKLING I KAPACITET OG BELÆGNING PÅ DE SIKREDE AFDELINGER

Table 2A: Udvikling i kapacitet og belægning på de sikrede afdelinger

Tilbud	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Egely - alm. sikrede (+ soc. pladser)	Pladstal	14	14	14	14	14	14	14	14
	Pladsforbrug samlet	12,6	11,7	12,1	12,1	12,8			
	Belægningsprocent	90%	84%	87%	87%	92%			
	Pladsforbrug Syddanmark	6,9	6,0	7,0	6,2	4,8			
	Pladsforbrug Midtjylland	1,5	2,0	1,5	1,5	3,9			
	Pladsforbrug Nordjylland	0,3	0,0	0,1	0,4	0,9			
	Pladsforbrug Sjælland	0,9	0,3	1,4	1,9	1,5			
	Pladsforbrug Hovedstaden	2,5	3,3	2,1	0,9	1,8			
	Pladsforbrug andre	0,5	0,1	0,0	1,2	0,0			
	Egely - særligt sikrede (+ soc. pladser)	Pladstal	5	5	5	5	5	5	5
Pladsforbrug samlet		4,3	4,7	4,2	3,5	3,8			
Belægningsprocent		86%	93%	83%	69%	76%			
Pladsforbrug Syddanmark		0,8	1,3	1,2	0,9	0,9			
Pladsforbrug Midtjylland		0,1	0,8	0,3	0,2	0,0			

	Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
	Pladsforbrug Sjælland	1,0	0,2	0,6	1,1	1,8			
	Pladsforbrug Hovedstaden	2,1	2,2	2,1	0,8	1,1			
	Pladsforbrug andre	0,3	0,1	0,0	0,5	0,0			
Grenen - alm. Sikrede	Pladstal	10	10	10	10	10	10	10	10
	Pladsforbrug samlet	9,9	10,4	9,5	9,8	9,9			
	Belægningsprocent	99%	104%	95%	98%	99%			
	Pladsforbrug Syddanmark	3,6	4,3	3,6	0,9	2,8			
	Pladsforbrug Midtjylland	3,7	3,7	4,0	6,2	4,5			
	Pladsforbrug Nordjylland	0,7	0,7	0,2	0,0	0,3			
	Pladsforbrug Sjælland	1,5	0,6	0,8	0,9	1,1			
	Pladsforbrug Hovedstaden	0,4	1,1	0,9	1,7	1,4			
	Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			

Tilbud	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Grenen - særligt sikrede	Pladstal	5	5	5	5	5	5	5	5
	Pladsforbrug samlet	3,8	3,9	5,0	4,9	4,9			
	Belægningsprocent	76%	79%	99%	98%	98%			
	Pladsforbrug Syddanmark	0,8	1,8	1,1	1,0	0,8			
	Pladsforbrug Midtjylland	0,9	1,6	2,2	1,8	1,3			
	Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,5	0,3			
	Pladsforbrug Sjælland	0,8	0,1	0,2	1,5	0,5			
	Pladsforbrug Hovedstaden	1,3	0,4	1,5	0,1	2,0			
	Pladsforbrug andre	0	0	0	0	0,0			
Koglen - alm. sikrede	Pladstal	10	10	10	10	10	10	10	10
	Pladsforbrug samlet	9,6	9,2	8,5	9,5	9,9			
	Belægningsprocent	96%	92%	85%	95%	99%			
	Pladsforbrug Syddanmark	3,8	3,3	3,2	2,2	2,8			
	Pladsforbrug Nordjylland	1,0	1,1	0,5	0,3	0,5			

	Pladsforbrug Sjælland	0,0	0,0	0,1	0,7	0,4				
	Pladsforbrug Hovedstaden	0,9	0,6	0,0	0,2	0,6				
	Pladsforbrug andre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
Kompasset	Pladstal	8	8	8	8	8	8	8	8	
	Pladsforbrug samlet	6,3	5,8	5,8	7,3	7,8				
	Belægningsprocent	78%	72%	73%	91%	98%				
	Pladsforbrug Syddanmark	1,3	0,6	0,7	0,3	1,1				
	Pladsforbrug Midtjylland	1,9	2,8	1,3	1,8	2,7				
	Pladsforbrug Nordjylland	2,4	1,8	2,8	4,6	2,8				
	Pladsforbrug Sjælland	0,1	0,3	0,2	0,0	0,4				
	Pladsforbrug Hovedstaden	0,2	0,0	0,5	0,2	0,4				
	Pladsforbrug andre	0,3	0,2	0,3	0,4	0,3				
Bakkegården	Pladstal	20	20	20	20	10	10	10	10	
	Pladsforbrug samlet	12,0	12,3	9,9	7,7	7,4				
	Belægningsprocent	60%	61%	49%	38%	74%				
	Pladsforbrug Syddanmark	0,4	0,9	0,2	0,1	0,5				
	Pladsforbrug Midtjylland	1,3	0,3	0,0	0,8	0,8				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0				
	Pladsforbrug Sjælland	3,4	3,1	3,1	3,0	3,9				
	Pladsforbrug Hovedstaden	6,9	7,3	6,6	3,7	2,2				
	Pladsforbrug andre	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0				
	Tilbud	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Stevnsfortet	Pladstal	15	15	15	15	11	11	11	11	
	Pladsforbrug samlet	12,8	11,0	7,8	8,3	7,4				
	Belægningsprocent	85%	73%	52%	55%	68%				
	Pladsforbrug Syddanmark	1,2	0,7	0,3	0,4	0,5				
	Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,1	0,0	0,7	0,8				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0				
	Pladsforbrug Sjælland	4,5	5,1	3,2	3,2	3,9				
	Pladsforbrug Hovedstaden	7,1	4,0	4,3	3,8	2,2				
	Pladsforbrug andre	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0				
Sølager	Pladstal	21	21	19,8	18	15	18	18	18	
	Pladsforbrug samlet	18,2	16,3	13,0	14,0	13,9				
	Belægningsprocent	87%	77%	66%	78%	93%				
	Pladsforbrug Syddanmark	1,1	0,1	0,3	0,7	5,2				
	Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,0	0,3	0,2	0,0				

	Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
	Pladsforbrug Sjælland	2,8	1,9	0,6	1,2	0,0			
	Pladsforbrug Hovedstaden	10,8	12,7	9,9	8,1	6,3			
	Pladsforbrug andre	3,6	0,6	2,1	3,8	0,0			
Sønderbro	Pladstal	18	18	18	18	2,4	18	18	18
	Pladsforbrug samlet	16,1	13,7	14,6	16,0	18			
	Belægningsprocent	89%	76%	81%	89%	95%			
	Pladsforbrug Syddanmark	0,2	0,9	0,1	0,3	1,0			
	Pladsforbrug Midtjylland	0,0	0,4	0,1	0,1	0,3			
	Pladsforbrug Nordjylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1			
	Pladsforbrug Sjælland	0,9	0,2	1,0	1,4	2,1			
	Pladsforbrug Hovedstaden	14,8	12,0	11,4	9,6	11,3			
	Pladsforbrug andre	0,1	0,1	1,9	4,5	2,2			

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning, Fælleskommunale sekretariater i de fem regioner, 2018.

6. Bagkatalog over projekter i regi af Rammeaftale 2019-2020

6.1 UDVIKLINGSPROJEKTER OMFATTET AF UDVIKLINGSSTRATEGIEN

Hovedstadsregionens udviklingsprojekter i regi af rammeaftalesamarbejdet igangsættes med henblik på at skabe ny viden om en målgruppe, indsatser, strukturer m.v. med henblik på at kunne fokusere og styrke koordinationen og samspillet mellem kommunerne i regionen og mellem kommuner og region om at sikre forsyningen af højt specialiserede sociale tilbud og specialundervisningstilbud. Rammen omkring udviklingsprojekterne kan tage afsæt i et fokusområde, der udpeges for Rammeaftalen, eller kan opstå som følge af et aktuelt behov.

Nedenfor er en kort opsummering af igangværende udviklingsprojekter i regi af rammeaftalerne.

6.1.1 Fokusområde i Rammeaftale 2019-2020

KKR Hovedstaden har på møde d. 12. juni 2018 besluttet, at fokusområdet for Rammeaftalen 2019-2020 er en aktuell og relevant tilbudsvifte i hovedstadsregionen. Fokusområdet om en relevant og aktuell tilbudsvifte vil dermed præge det udviklingsarbejde, der bliver sat i værk af Embedsmandsudvalget frem mod 2020. Tilbagemeldinger fra kommunerne er, at de oplever, at det kan være svært at finde det rette tilbud til visse typer af borgere. Det kan fx dreje sig om komplekse borgere med flere diagnoser, udadreagende og lavtbegavede borgere, borgere der lider af angst, plejkrævende borgere med misbrug m.v.

Det overordnede mål med fokusområdet vedr. en relevant og aktuell tilbudsvifte at få en styringsmodel, der sikrer, at tilbudsviften løbende tilpasses kommunernes behov på området og at kommunerne har adgang til en både relevant og aktuell tilbudsvifte. Dermed skal kommunerne i større grad opleve, at det er muligt at finde de rette tilbud til borgerne.

Fokusområdet sigter mod at udvikle:

- ▶ En kontraktstyringsmodel, der sikrer, at tilbuddene møder de kommunale kvalitetskrav og strategier
- ▶ En økonomimodel for oprettelse af specialiserede tilbud

6.1.2 Igangværende udviklingsprojekter

Børn og unge med Autisme Spektrum Forstyrrelser og ADHD

- Baggrund:**
- På det årlige dialogmøde for politikere den 9. februar 2017 blev området udvalgt som et af to fokusområder i Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2018.
 - Flere og flere børn og unge bliver diagnosticeret med ASF og ADHD. Diagnosticeringen sker tidligere end førhen, og de diagnosticerede har ofte et lavt funktionsniveau. Kommunerne oplever derfor et øget behov for autismespecifikke tilbud, og flere kommuner forventer, at de vil få behov for at udvikle nye og alternative tilbud til børn og unge inden for disse målgrupper.

- Resultater:**
- Fokusområdet fra Rammeaftalen 2018 vil indgå i tilbudsvifteanalyse i regi af Rammeaftalen 2019-2020 som et pilotprojekt ift. den større kortlægning af tilbud, som vil pågå med det nye fokusområde.

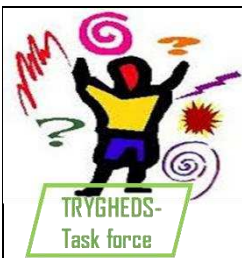
Periode: 2018-2020

Læs mere: Information om fokusområdet vil kunne findes på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

Ældre med handicap og psykiske lidelser og behov for sundhedsydelse

- Baggrund:**
- På det årlige dialogmøde for politikere den 9. februar 2017 blev området udvalgt som et af to fokusområder i Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2018.
 - Alderdom og generel alderssvækkelse blandt målgrupperne på voksenområdet er en udfordring, som kommunerne i hovedstadsregionen fortsat står overfor. Mennesker med handicap, psykiske lidelser, misbrug har i dag længere levealder end tidligere. Det er en udvikling som i disse og de kommende år sætter sig mere og mere igennem, og som fremhæves af kommunerne i hovedstadsregionen som en udfordring, da det stiller nye krav til, hvordan tilbuddene til disse målgrupper tilrettelægges.
- Resultater:**
- Fokusområdet fra Rammeaftalen 2018 vil indgå i tilbudsvifteanalysen i regi af Rammeaftalen 2019-2020 som et pilotprojekt ift. den større kortlægning af tilbud, som vil pågå med det nye fokusområde.
- Periode:** 2018-2020
- Læs mere:** Information om fokusområdet vil kunne findes på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

Trygheds-Task force vedr. forebyggelse af vold på botilbud

- Baggrund:**
- Det er i forbindelse med Økonomiaftalen for 2017 besluttet, at kommunerne og regionerne i fællesskab skal oprette en midlertidig Task force i hver region til at understøtte botilbuddene i deres arbejde med at forebygge voldsepisoder.
 - Målet med Task forcen er at fremme en helhedsorienteret rådgivning med de parter repræsenteret, som tilsammen har den fornødne kompetence til at yde specialiseret rådgivning.
 - I hovedstadsregionen er den midlertidige Task force betegnet som Trygheds-Task forcen, hvis overordnede formål er at yde rådgivning til botilbud og driftsherrer om anvendelse af tryghedsskabende rammer og tilgange for beboere og personale til forebyggelse af voldsepisoder.
- Resultater:**
- I august 2018 blev Trygheds-Task forcen nedsat. Desuden blev rammerne for Trygheds-Task forcen defineret, herunder Trygheds-Task forcens målgruppe, medlemmer, rådgivningsopgave, aktiviteter, finansiering, henvendelsesmetode til task forcen og sekretariatsbetjening heraf.
 - Trygheds-Task forcen virkede frem til etableringen af de særlige pladser i psykiatrien d. 1. juni 2018.
- Periode:** 2017-2018
- Læs mere:** Trygheds-Task forcen er nedlagt.

Styrkede indsatser for børn, unge og voksne med spiseforstyrrelser

- Baggrund:**
- Kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden har besluttet at styrke den sociale rehabiliteringsindsats og samarbejdet mellem behandlingspsykiatrien og kommunerne.
 - Til dette formål er nedsat en arbejdsgruppe som skal udarbejde forslag til etablering af et tværsektorielt netværk, beskrive arbejdsgange mellem psykiatrien og de kommunale indsatser samt en tværkommunal task force. Arbejdsgruppen afrapporterede ultimo 2017.

Resultater:	Der er udarbejdet materialer vedr.: <ol style="list-style-type: none">1. Etablering af et tværsektorielt netværk for spiseforstyrrelser i hovedstadsregionen.2. Beskrivelse af arbejdsgange mellem den regionale behandling og den kommunale rehabilitering på det sociale område til børn, unge og voksne med spiseforstyrrelser i hovedstadsregionen.3. Tværkommunal task force, der skal understøtte kommunerne med at tilvejebringe og igangsætte de rette indsatser rettidigt.4. Der nedsættes en task force og et tværsektorielt netværk i anden halvdel af 2018.
Periode:	2017-
Læs mere:	Der kan læses mere om udviklingsprojektet på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk

 Børnehus Hovedstaden	Kommunernes anvendelse af Børnehus Hovedstaden
Baggrund:	<ul style="list-style-type: none">• I forbindelse med indgåelse af rammeaftalen skal kommuner og region drøfte aktiviteter i og drift af børnehuset i regionen, jf. Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde §11.• Drøftelserne i forbindelse med Rammeaftale 2018 viste stor variation i kommunernes anvendelse af Børnehus Hovedstaden.• KKR Hovedstadens Embedsmandsudvalg for socialområdet og specialundervisning besluttede i forlængelse heraf at iværksætte en nærmere afdækning af kommunernes anvendelse af Børnehuset.
Resultater:	Der blev nedsat en arbejdsgruppe, som skulle afdække kommunernes anvendelse af Børnehus Hovedstaden. Projektet er afrapporteret til Embedsmandsudvalget i november 2017.
Periode:	2017-
Læs mere:	Der kan læses mere om udviklingsprojektet på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk .

FÆLLES MÅL FOR DET TVÆRGÅENDE SPECIALISEREDE SOCIALOMRÅDE OG SPECIALUNDERVISNINGS- OMRÅDET	Fælles mål for det tværgående højt specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet
	Baggrund: <ul style="list-style-type: none">• Ligesom KKR Hovedstaden på sundhedsområdet har formuleret fælles sundhedspolitiske målsætninger, vil der være en stor værdi i at formulere fælles målsætninger på tværs af kommunerne og regionen for det tværgående specialiserede socialområde. De fælles mål kan give en klarere pejling af, hvad der skal prioriteres i det tværkommunale og tværsektorielle samarbejde, og muliggør benchmarking og læring på tværs af hovedstadsregionen.• Processen omkring implementeringen af de fælles mål er påbegyndt i 2017.• Formålet med de fælles mål er, at vi sammen som kommuner sætter vores egen dagsorden på det tværgående højt specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet, hvor vi sammen kan give fagligt bedre og mere omkostningseffektive tilbud til borgerne. Når de 29 kommuner i hovedstadsregionen samarbejder og har et proaktivt sigte, står de desuden langt stærkere i forhold til det nationale fokus på, hvordan kommunerne

	<p>løfter deres ansvar for det højt specialiserede socialområde, herunder forsyningsansvaret for de højt specialiserede indsatser.</p>
Resultater:	<ul style="list-style-type: none">• Der er udarbejdet tre fælles mål for det tværgående højt specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet, der skal udgøre rammen for samarbejdet i regi af rammeaftalen i perioden 2017-2021.• Kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden satser på få fælles mål, der er centrale i forhold til at kunne styrke og fokusere det eksisterende samarbejde på tværs af kommuner og mellem kommuner og region i regi af Rammeaftalen. Ønsket er at fokusere på få områder, hvor vi yder en betydelig fælles indsats.• Til hvert mål er der knyttet to konkrete indsatser, som skal bidrage til implementeringen og efterlevelsen af målene. Indsatserne skal gennemføres i løbet af den kommende valgperiode 2017-2021.• De fælles mål skal behandles politisk i perioden juni-oktober 2017.
Periode:	2016-
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none">• Du kan læse mere om udviklingsprojektet på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

6.2 VIDENDELINGSAKTIVITETER OMFATTET AF UDVIKLINGSSTRATEGIEN

Embedsmandsudvalget for socialområdet og specialundervisning besluttede, at der årligt i forbindelse med udarbejdelsen af Udviklingsstrategien udvælges fokusområder, som skal være omdrejningspunkter for en særlig vidensdeling. Målsætningen er, at øget og systematisk vidensdeling på det specialiserede socialområde og området for specialundervisning skal bidrage til at sikre stadigt fokus på effektiv ressourceudnyttelse og innovativ udvikling af tilbud og indsatser i hovedstadsregionen.

Nedenfor er en kort opsummering af kommende vidensdelingsaktiviteter i regi af rammeaftalerne det næste år.

6.1.1 Igangværende vidensdelingsaktiviteter

	<p>Spiseforstyrrelser</p> <p>Tilgang:</p> <ul style="list-style-type: none">• I august 2018 drøftes det på Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde, hvilken kommune der på vegne af KKR Hovedstaden afholder en regionsdækkende konference i udgangen af 2018.• På baggrund af konferencen bliver der udarbejdet et inspirationskatalog. <p>Resultater:</p> <ul style="list-style-type: none">• Udgangspunktet for fokusområdet var bl.a. et ønske om erfaringsudveksling mellem kommunerne i hovedstadsregion, regionen og fra kommuner i andre regioner om spiseforstyrrelsesområdet <p>Periode: 2018</p> <p>Læs mere: Invitation og program vil fremgå af den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.</p>
---	---

6.3 NATIONAL KOORDINATION

Evalueringen af kommunalreformen viste, at kommunerne i stigende grad prioriterer at yde sociale tilbud til borgerne i eget lokalområde i stedet for at benytte specialiserede tilbud i regioner og andre kommuner.

Udviklingen har medført en bekymring for, om der fremover vil være et tilstrækkeligt udbud af specialiserede indsatser og tilbud på det mest specialiserede socialområde, som kan understøtte, at mennesker med behov herfor får tilstrækkeligt specialiserede indsatser og tilbud tilpasset deres behov.

Socialstyrelsen har med afsæt i den nationale koordinationsstruktur mulighed for at udsende centrale udmeldinger om udvalgte målgrupper. Formålet med Socialstyrelsens centrale udmeldinger er at sikre den nødvendige koordination og planlægning på tværs af kommuner og regioner af de højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen.

De centrale udmeldinger skal danne baggrund for en dialog med kommunalbestyrelserne om de højt specialiserede indsatser og tilbud til de pågældende målgrupper. Socialstyrelsens indgang til dialogen er det eksisterende rammeaftalesamarbejde.

Kommunalbestyrelserne skal afrapportere samlet på den centrale udmelding i forbindelse med fastlæggelse af Udviklingsstrategien, som indgår i Rammeaftalen. Som led i kommunernes afrapportering på de centrale udmeldinger ønskes det afdækket på tværkommunalt og tværregionalt niveau, hvordan kommunerne og regionerne nu og fremadrettet samarbejder om at videreudvikle og sikre tilstrækkeligt udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud, der er tilpasset de pågældende målgruppers behov.

I de foregående år har kommunerne afrapporteret på tre centrale udmeldinger fra Socialstyrelsen vedrørende målgrupperne:

- Borgere med svære spiseforstyrrelser
- Voksne med kompleks erhvervet hjerneskade
- Børn og unge med alvorlig synsnedsættelse